





nega kulturnega in tehniškega napredka stopamo dalje preko tistih nasprotnikov, ki si domnevajo, da imajo modernost sami v zakupu, pa so pokazali, da je niti rabiti ne znajo. Mi imamo za seboj zavedno ljudstvo. In da to zavedno ljudstvo, ki globoko in bistro vidi, ravno v krščanskodemokratiški organizaciji vidi svoj blagor, je dokaz, da sledimo resničnim vzorom.

Prestopimo prag novega leta, ki se nam bliža, s trdnim namenom in načrtom, da na polju naše organizacije delamo naprej z neutrudno silo in nasprotnikom dokazemo, da pri nas ni kraja v prostoru in ni trenutka v času, da bi mogli oni delati, ne da bi jih mi opazili in odbili! Pokazimo, da smo mladi kot smo bili prvi dan!

## Slovansko pismo.

**Uničiti hočejo Slovane! — Nemški stebri se podirajo. — Esperanto in praški bumli. — Zaradi češke molitve. — Nasledki poljskega bojkota. — Poljsko društvo ženske enakopravnosti. — Učena Poljakinja. — Iz Rusije. — »Makedonska zvezda«.**

V Berolinu se je izdalo geslo, da je nujno potrebno bojkotirati češko blago, in to glede na zatiranje (!) Nemcev v Pragi in v drugih čeških mestih. Začetek se bojda mora storiti s plenzjskim pivom; gostilničarji morajo pri naročilih ozirati se na nemške zalagatelje, hkrati se mora delovati na to — pišejo berolinski listi — da bi Nemci ne napravljali izletov v češke kraje, dokler tam ne bodo »urejene razmere«. Kaj se pod »urejenimi razmerami« razume, je znano: nadvlada Nemcev. Ker pa češko ljudstvo nemške nadvlade noče trpeti, začenejo pruski listi bojkotirati češko blago v Nemčiji! To je skrajna predriznost, ki ne boje gotovo ostala na Češkem brez odmeva. Čehi se ne redijo iz Nemčije, pač pa nemško-pruska obrtnija in trgovina se pita od Čehov!

Enako kakor zoper Čeha je zdaj Prusi nastopati tudi zoper Poljake. Kakor poljski listi poročajo, izdalo je na Pruskem zelo razširjeno društvo »Ostmarkverein« knjižico, v kateri so po jedrnatem uvodu naštetni vsi na Poznanjskem naseljeni poljski trgovci z nemškimi imeni. Le-ta knjižica se je razdelila šolarjem na vseh javnih šolah in učitelji so opominjali svoje učence in učenke, da si njeno vsebino dobro zapomnijo in nikoli niti za fenik česa ne kupijo pri trgovcih v knjižici navedenih. Storili bi s tem izdajstvo na svojem narodu, domovini in cesarju. Tudi na višjih deklinskih šolah delila se je bolj odraslim dekletom knjižica o nalogah nemške gospodinje. V knjižici, ki jo je izdala zveza trgovcev, se s prepričevalnimi besedami nemškim dekletom dokazuje, da prva naloga nemške žene, nemške gospodinje in nemške matere je, kupovati samo pri nemških trgovcih in izogibati se poljskim trgovinam. In list »Posener Neueste Nachrichten« objavlja dan na dan članke in pozive, v katerih apelira zlasti na državno uradništvo, da bi se izogibalo poljskim trgovinam. Protipoljski bojkot se izvršuje tako dosledno, da mnoge velike poljske trgovine so vedno pod nadzorstvom, in gorje Nemcu, ki bi vstopil v tako poljsko prodajalnico!

Tako so Nemci sedaj začeli gospodarski bojkot na celi črti zoper Slovane. Slo-

vanstvo ni slabo, ali v tem pogledu ni še dobro organizirano in pripravljeno.

V Olomucu je bil proglašen konkurz na premoženje tamošnjega »Gewerbevereina«, katerega dolgovi znašajo 150.000 kron. »Gewerbeverein« je bil glavni stebber nemške vlade v olomuški mestni hiši, ki takih udarcev, kakršen je krda »Gewerbevereina« ne prenese veliko.

Esperanto je storil zopet zelo dobro službo pri neposrednem informiranju tujine o češkem narodu. Da se ovržejo lažnjive vesti, širjene od Čehom sovražnega nemškega tiska, razposlal je praški vice-delegat »Universala Esperanto-Asocio«, gospod K. Procházka, več nego sto obširnih informativnih dopisov glavnim esperantskim uredništvom in delegatom te mednarodne zveze s prošnjo, da njih prevod objavijo v svojih narodnih listih. Na ta način se je povsod in v istem času razširilo resnično poročilo o praških dogodkih iz češkega vira, kar brez esperanto ne bi bilo mogoče.

V Mankovicah na Šlezijem je umrla tašča tamošnjega najemnika veleposestva, ki je Čeh. Tamošnji župnik Ressel je molil nad grobom tudi v češkem jeziku. Ta okolnost je dala povod nemškemu listom, da zdaj brezuzdno ščuvajo nele zoper najemnika, marveč tudi zoper župnika — in čudno je, da jima dozdej še Nemci niso pobili okna.

Iz Varšave se poroča: Navadno ob tem času, namreč pred božičnimi prazniki, je prihajala iz Prusije v Varšavo neštivilna množica zabojev z raznim blagom, med katerim je bilo največ otroških igračk ter okraskov za božično drevce. Letos pa je to prusko blago popolnoma izostalo, kar je nedvomno nasledek bojkota pruskega blaga.

Nedavno se je v Krakovu ustanovilo društvo pod naslovom »Krakowskie Towarz. ravnouprawnienina kobiet«; namen društva je, potegovati se za ravnopravnost ženskih z moškimi na vseh poljih življenja: socialnega, gospodarskega in pravnega. Društvo se bode zlasti trudilo, da doseže za ženske: a) enako izobrazbo kot moški na vseh učnih civilnih zavodih; b) enakopravnost z moškimi v družini in družbi; c) varstvo materinstva in otrok; d) odstranitev prostitucije v vsaki obliki. Politično delovanje je izključeno.

Učena Poljakinja, prof. Currie-Sklodowska, vdova po »očetu radiografije«, ki je s svojim umrlim soprogom izdelal radium, je že dalje časa profesorica fizike na prirodoslovnem oddelku pariške univerze. Poprej je imela učena Poljakinja samo naslov docentinje istega predmeta. Danes je edina ženska v celi Franciji, ki spada k višjemu profesorskemu osebju. Njena predavanja imajo toliko poslušalcev obojega spola, da v dvoranii vedno nedostaja prostora. Izpočetka so poslušalci hodili samo iz radovednosti, da slišijo predavanja prvega ženskega profesorja. A v kratkem so se prepričali o veliki važnosti njenih razprav in sedaj je gospa Currie-Sklodowska ena najpopularnejših profesorjev na Sorboni.

Po uvedanju splošnega šolskega pouka na Ruskem so nekatera zemstva sklenila oživotvoriti idejo premakljivih šol s potujočimi učitelji, ki so že v navadi v Finlandiji in imajo veliko uspeha. Premakljive šole se bodo nahajale v teh krajih, v katerih ni 60 učencev, torej tudi ni

vravno zidati šolo. — »Zabájk. Nov.« poroča, da je precej dijakov iz tomske univerze odšlo v Čito, da tam iščejo služba kot prosti delavci, ker žive v veliki revščini in nimajo od nikoder pričakovati gmotno podporo. Večji del teh dijakov so juristi, ker sistem izpitov in predavanj jim dovoljuje oditi tisoč vrst daleč »s trebuhom za kruhom«.

Moskovsko »Obščestvo narodnyh čtenij« bode v kratkem otvorilo malo protialkoholno razstavo, ki bode obiskovalcem predstavljala boj zoper pijanstvo na Ruskem.

V predmestju Lodzi, Valuti, se bode sezidalo delavsko mesto po angleškem vzorcu. Spomladi se bode namreč tu za zdaj zidalo 600 hišic za delavce. Pri vsaki hišici bode vrtec; stanovanje bode sestajalo iz ene sobe, kuhinje, kleti in kamre. Delavsko mesto bode zvezano z mestom Lodzi po električnem tramvaju. Ena hišica bode veljala 1200 rubljev. Delniška družba, ki bode hišice zidala, ima že 720 tisoč rubljev glavnice.

Začetkom prihodnjega leta začne v Vodenu (Makedonija) izhajati nov bolgarski ilustrovan mesečnik za mladino pod naslovom »Makedonska Zvezda«.

## Višnjegorski sodni okraj in volitve v deželni zbor.

Tudi v sedanji volivni borbi je ta sodni okraj ohranil prvenstvo med vsemi tridesetimi sodnimi okraji Kranjske glede izborne discipline pri volitvi in glede na najmanjše število glasov za nasprotnega kandidata. Glasovi socialne demokracije so padli za polovico. Pri zadnji državnozborni volitvi je imel socialni demokrat 22 glasov, to je 1<sup>1/10</sup> odstotkov, sedaj pa 11 glasov, ravno celi odstotek. Dr. Zajec je dobil v celem okraju 1092 glasov, Čobal 11, razcepljeni so bili samo štirje glasovi, kar kaže veliko disciplino volivcev. Res je pa, da je padlo število glasov naše stranke v primeri k zadnjim državnozbornim volitvam za okroglo 600 glasov, kakor sploh po vsem Kranjskem. Iz tega pa ni sklepati, da se je morda število volivcev S. L. S. pri nas zmanjšalo, tega ne, ampak bili so trije vzroki. Prvi, pred vsem glavni vzrok, je to, da za državni zbor voli vsaka občina doma, za deželni zbor pa le tista, ki šteje 500 prebivalcev. Male občine se potem priklopijo k tistim občinam, ki imajo 500 prebivalcev. Tako je volilo v Dobu pet občin, v Velikem Gabru ravno tako, v Zatičini štiri občine, v Višnji gori tudi štiri občine.

To je za naš sodni okraj naravnost pogubno. Okraj šteje celih 24 samostojnih političnih občin, torej 24 županov. Večinoma so prav male, volišča pa prav nerodno razpostavljena. Tako je občina Luče morala priti čez visok hrib preko cele sosedne občine Križka vas volit v Višnjo goro, občina Češence preko občine Št. Vid v Dob, Draga preko občin Hudo in Gorenja vas v Zatičino. Zelo potrebno bi bilo tudi za deželni zbor v prihodnje določiti, da vsaka občina voli doma, kjer je velika občina, pa več volišč v občini. **Na to opozarjamo že sedaj naše gospode deželnozbornske poslance.** Če ima volivec do volišča pol ali eno uro, še gre, če je pa dve uri daleč, mora biti pa že zelo zaveden, da gre.

Drugi velik vzrok, da je bila udeležba manjša, je to, ker je bil na dan volitve semenj v Višnji gori. To se je poznalo na vseh voliščih, razven v Višnji gori, kjer je volivec lahko volil in v semenj šel. Zato pa je bilo na volišču v Višnji gori, kjer sta volili tudi občini Križkavas in Dednidol, nad 80 odstotkov volivcev, četudi so se višnjegorski naprednjaki absentirali.

Tretji vzrok je pa bil, ker ni bilo posebne nevarnosti. Marsikdo je rekel, da bi že šel, pa saj bo vseeno zmaga. Vkljub vsem tem je bila udeležba primeroma prav častna. S. L. S. sme biti s tem sodnim okrajem popolnoma zadovoljna!

## Še nekaj podatkov o volitvah.

**SODNI OKRAJI: KOSTANJEVICA-KRŠKO-MOKRONOG-TREBNJE.**

Dobrnice: Hladnik 214; Kristan 0; razcepljenih 12.

**SODNI OKRAJI: CIRKNICA-IDRIJA-LOGATEC-VRHNIKA.**

Rovte: Kobi 141; Stravs 3; Franc Kunc 1.

**SOD. OKRAJI: ČRNOMELJ-METLIKA-NOVO MESTO.**

Črmošnjice: Matjašič 45; Schiffrer 0; razcepljeni 3; prazen 1.

Toplice: Matjašič 194; Schiffrer 0; Anton Klinc 48; Iv. Klinc 2; Zurc 1; prazne 2.

Metlika: Matjašič 113; Schiffrer 2; Ravh 21.

Podzemelj: Matjašič 61; Schiffrer 0; Ravh 29.

Tančagora: Matjašič 44; Schiffrer 0.

Dragatuš: Matjašič 64; Novak 1; Ravh 16.

Brusnice: Matjašič 114; nasprotni 32.

Orehovica: Matjašič 55; nasprotni 1.

**SODNA OKRAJA: KAMNIK-BRDO.**

Špitalič: Lavrenčič 98; Kristan 0.

Motnik: Lavrenčič 27; Kristan 0.

Drtilja: Lavrenčič 44; Kristan 0; razcepljeni 3.

Peče: Lavrenčič 46; Kristan 0; razcepljena 2; prazen 1.

Dolsko: Lavrenčič 77; Kristan 0.

**SODNI OKRAJI: LITIJA-RADEČE-VIŠNJAGORA.**

Sava ob juž. žel.: Zajec 27; Čobal 4; Bukovec 4.

Št. Lambert: Zajec 72; Čobal 40; Bukovec 22; Martin Bukovšek 5; Jerno Zajc 2; Pograjec 1; Jak. Ogrizek 1; neveljavni 4.

Dole: Zajec 66; Čobal 1.

**SODNA OKRAJA: KRANJ-ŠKOFJA LOKA.**

Št. Jošt-Breznica: Jarc 39; Petrič 28; Fr. Demšar 2; neveljavni 1.

**SODNI OKRAJI: ILIRSKA BISTRICA-LOŽ-POSTOJNA-VIPAVA.**

Col: Ravnikar 79; Novak 0.

Podkraj: Ravnikar 52; Novak 0.

Jablanica: Ravnikar 163; Novak 0; Prosen 2; prazni 3.

Ustje: Ravnikar 158; Novak 0; Lavrenčič 1; neveljavni 4.

**SODNI OKRAJI: KOČEVJE-RIBNICA-VELIKE LAŠČE-ŽUŽEMBERK.**

Videm: dr. Pegan 117; Bartl 0; razcepljenih 7.

Velike Lašče: dr. Pegan 44; Bartl 1.

## Pismo Boltatuga Pepeta.



Gespuđ redehter!

Kokr se je u stareh cajteh zidu Babilonsk turn iz namenam, de b pu nem kar ževi lezl u nebesa; tku sa tli dondons iblansk leberalci sezidat en tak turn, de b lohka na nega

turnam, pa se je že začeu majat in na kp lezt in nazadnje jm je pa še Buh špraha zmešu, de edn družga nisa zastupil in bli sa naenkat u takmo lebet, de sa učiteli kar škafe za mauta nost ud sebe pumetal in ja pupihal na use šter vetrove, leberalcem sa pa fige pukazal.

Kokr sa pa sucjaldemokrati vidl, de je leberalna stranka iz sojmo turnam pugu-rela, sa pa hitr naročl Kristana, de nej za en tak turn, de uja lohka sucjaldemokrati pu nem u lit zlezl, plan nardi in Kristan ga je res naredu, sevede tku, kokr znaja sucjaldemokrati plane delat, namreč usak zase in Kristan ga je naredu tud zase. Vnder pa mislem, de u ta turn tku švoh, de še samga Kristana na u držu, pa če mu prou učiteli začneja pumagat mauta nost, kokr sa ja tulk let nusi leberalcem.

Eh, nej kdje guvareja kar čja, Bolču Pepe je le Bolču Pepe in ta prau sin Bolčuga Pepeta. Za deželnga puslanca je kokr nalaš in brez cvibljajna u bulš puslanc, kokr je biu soj cajt zastopnk leberalne intelligence, gespuđ Plantan.

Sevede, leberalci nisa pusebn cefridn iz nim, pusebn gespuđe žepane je začela ta reč pu glau rujit, kaj u, če u pršla kumanda u roka ldem, ke nimaja fraka. Tist žepanu demokratizem je biu le tku za špas in kedr je kej ud sojga demokratizma guvuru, je useli u varžet figa tišu.

Ja, pa sej Bolču Pepe tud ni svinka u Hblana prjahu, prmejš, sej ma gumiradlar, ke ga še sam gespuđ žepan nima in tu tud ni kar s bod! In glih tu mende

tud leberalce še ta nar bl u uči bode; de b se en takla, ke je du zdej zmeri sam pudplate brusu za gespuđ dohtar Taučarja, kokr sa blaguvulil gespuđ dohtar Taučar sami na vulionem shode u Udmat naprej prnest; de b se en takla u deželni zbor iz gumiradlarjam prfuru, ta druh b mogl pa h nogam caplat, tu vnder na gre!

Kokr praum: Bolču Pepe se u še prou lepu pudau u deželni zbor in ga u piñnu, de u vesele, pa če u tu nahterm ušeč, al pa ne; tu je men use glih.

Sevede u ush rečeh se Bolču Pepe na u mogu glihat iz drugm puslancem, tu je že res. Pusebn z gespuđam žepanam na nubena viža ne. Bolču Pepe in gespuđ žepan Hribar sta preveč usak drgačne krvi in usak drgačne glave. Bolču Pepe je ud ush plati Sluvenc, gespuđ Hribar pa sam ud ene; ud kere, tist pa uni že sami veja, gespuđ redehter. Ta nar bl se pa še razlučujeta u tem, ke Bolču Pepe ma udinane same Sluvence za soje hlapec, gespuđ Hribar pa že tku trahta, de tud kašnga Nemca al pa Nemka u kašn zavod, ke ma pr nem za guvort kok notr prštul; pusebn u takmo kraj, ke mu tu dobr kaže.

Uni, gespuđ redehter m murde na uja tega verjel, ke mislja, de je gespuđ Hribar res tku vele Sluvan, kokr se dela. Ja, pu peršon že, pu peršon, ampak pu djajneh je pa učaseh mejčkn drgač. Prouzaprou pa tud druh leberalec nisa usi u takeh rečeh pusebn dobr umiteh rok.

Le puglejma tista naša slauna kreditna banka pr en glih. Ta banka ma ene par

pudružne pu razneh krajeh, med drugm je ena taka pudružna tud u Celouce na Kuroškem. U te pudružne sa nugal enga pejomtarja, nazadne sa pa pejomtarca nastaul. In za kua? Zatu, ke je Nemka, in ket Nemka velik bl paše u celouška pudružna, kokr pa mošk, pusebn pa Sluvenc. Prusil je za ta službca več putrebneh, pa use glih dobreh Sluvencu; ja pa Sluvenc in Celouc, tu vnder na gre skp! Tu sa sprevidl usi tist ta velk Sluvani, ke se držeja ukul kurita kreditne banke in sa udpisal sluvenskem prusilem, de ni nč, de nej le še mal putrpeja in pučakaja, sej je še tist mogu čakati, ke je iz češne padu: ta cajt sa pa na tist prazni stouček pusadl ena — Nemka. Žiuja! Na zdar! al pa: Na zdar! Žiuja! pu vrh pa še »Heil!«

Tku, gespuđ redehter, zdej vidja, kuku stuji ta reč. Zdej nej m pa še drlaubaja, de se pr te prložnost zahvaleu usm tistm vuliucem, ke sa se tud name spounel in dal men pr volitvah soje štíme. Buh jm loni!

Usi druh ud naše stranke sa lepu s k u s p r š l i pr volitvah; jest pa, ke sm bl uren, kokr sa ta druh, sm pa kar s k u s p a d u. Nč na škodje, je šlu še bl hitr; za enkat drukat um pa že tud jest vedu, de naglast ni pr nuben reč dobra in um skusu tud jest lepu pučas skus pridet; skus padu pa na u nekol več nñh

Boltatu Pepe iz Kudeluga.



**SODNI OKRAJ: LJUBLJANSKA OKOLICA.**

Zelmlje: Dimnik 70; Petrič 0; Finžgar 1. Tomišelj: Dimnik 50; Petrič 0. Sp. Šiška: Dimnik 95; Petrič 305.

**Slomškova zveza.**

Z veseljem moram poudarjati, da se naša dična zveza prav lepo razvija. Število članov raste od dne do dne, kar nas jači in nam odpira lepši pogled v bodočnost.

Kakor pa se Slomškova zveza širi na zunaj po številu članov, tako se mora krepiti in izpopolnjevati na znotraj: sestaviti si mora podrobni program naslanjaje se na svoj glavni namen, ki je, buditi in gojiti duh krščanstva v šoli potom pravnoverke, pedagoške in patrijotične vzgoje, potegovati se za stanovske interese.

V prhodnjem deželnem zboru se bodo gotovo tudi razpravljala šolska vprašanja; reformirali se bodo nekateri deželni šolski zakoni. Dolžnost naše organizacije bo pri tej za nas tako važnej reformaciji sodelovati in dajati nam naklonjenim poslancem direktive.

Od organizacije liberalnega učitelstva nimamo ničesar pričakovati, ker je »liberalna« in ne stanovska in je za večino deželnih poslancev le tolikega pomena, kakor da bi je ne bilo!

Slomškovo zvezo čaka torej važna misija in mora se zanjo takoj pripravljati. Po znanem reku »več glav več vidi«, prosim, da bi njeni cenjeni člani naznanili pismenim potom svoja mnenja, oziraje se na sledeča vprašanja:

1. Kateri deželni šolski zakoni naj se nadomestijo z boljšimi?

2. Kateri naj se reformirajo?

3. Katere paragrafe v posameznih postavah bi bilo umestno ali preurediti, ali izpopolniti z jasnejšim besedilom? Na primer: Zakon z dne 25. febr. 1870. l., dež. zak. št. 11, veljaven za vojvodino Kranjsko, o šolskem nadzorstvu. § 1. Ljudske šole, popolnoma ali deloma vzdržane po državnih, deželnih ali občinskih pomočnikih, stoje pod nadzorstvom krajnega šolskega sveta. Ta paragraf je nejasen, ker ne pove, pod kakšnim nadzorstvom: administrativnim ali strokovnim. Po mnenju pisca teh vrstic naj bi se glasil tako-le: Ljudske šole, popolnoma ali deloma vzdržane po deželnih ali občinskih pomočnikih, stoje v administrativnih zadevah pod nadzorstvom deželne odbora.

Utemeljevanje: Krajni šolski sveti večinoma ne upoštevajo novodobnih zahtev, češ, naj vse le ostane pri starem, državne oblasti pa se mnogo bolj brigajo za ječe in orožniška stanovanja, kakor pa za vzgoji in vеди posvečene hrame.

Zakon z dne 9. marca 1879. l., dež. zakonika št. 13, § 3 nastavlja za nadzorovanje didaktično - pedagoškega stanja vsake šole krajnega šolskega nadzornika, ki naj je izbran iz občinskih udov. Ta paragraf je v zasmeh vsaki pedagoški izobrazbi. Res je, da je brez pomena, vendar se vsled njega dogajajo včasih prav komični prizori. Povemo le dva slučaja. Nekje na Dolenjskem prišel je tak krajni šolski nadzornik nadzorovat v šolo golorok in s koso na rami. Vtkati se je začel v pouk, nakar ga je učitelj opozoril, da naj se v šoli dostojno vede in obnaša. Kaj je storil nato? Parkrat se je pridušil, in da je pokazal, kaj je, se je ulegel čez klop, kakor je bil dolg in širok.

V Mokronogu pa se hodi podpisavat v uradne knjige tamkajšnjih učiteljev ondotni davčni pristav. Tudi komično!

Po zakonu z dne 17. jan. 1882. leta, dež. zakonika št. 10, § 82. se stekajo kazenske globe šolskih zamud v pokojninski zaklad za učiteljske vdove. To bi naj se preuredilo tako, da bi se šolske kazni uporabljemale na domačih šolah za razne šolske potreščine. S tem bi naenkrat ubili dve muhi: 1. Vsem predbacivcem bi zamašili usta, češ, učitelji delajo za svoje žene; 2. ljudje bi ne bili tem kaznim tako nasprotni, ker bi se njih denar uporabil za domačo šolo.

To so le trije primeri, v kakšni obliki naj bi cenjeni člani odgovarjali na stavljena vprašanja. Svobodno pa je seveda tudi vsakemu kaj pripomniti, česar v zakonih pogrešamo. Dopisnik si bode prizadeval, da bi člani »Slomškove zveze« vsi kot ena misel se zavzeli za časovni avanzma, kakor ga zahtevajo naši tovariši na Nižnjem Avstrijskem.

Ob priliki naše regulacije tudi ne bomo smeli izpustiti iz vidika 35-letne službene dobe.

Sestaviti bi nam bilo dalje treba minimalni podrobni učni načrt za vsako posamezno šolsko leto za ljudske šole na deželi. Ko bomo imeli čez nekaj časa nekoliko podružnic, si bomo delo delili in nam bode mogoče marsikaj dobrega in

koristnega ukreniti za nas in za šolo. Pravila za l. dolenjsko podružnico »Slomškove zveze« so že izdelana in bomo imeli o Božiču ustanovni shod, na kar se tovariši(ce) po Dolenjskem že sedaj opozarjajo. V nadi, da se odzovete tej prošnji, vse tovariše in tovarišice bratsko pozdravljam in pozivljam: Na delo! Bog Vas živi! Krepko naprej po začrtani poti!

**Ponemčevanje uradov v Borovljah.**

V ponemčevanju uradov na Koroškem si je visoka c. kr. vlada tekom zadnjih let izdelala svoj popolnoma po načrtih izveden zistem. Vsak najmanjši sluga ali pisar n. pr. vé, da sme zabavljati čez naše ljudstvo in da se mu še grdega pogleda od višjih zavoljo tega ni treba bati. Nasprotno, hujši zabavljač, prej avanzira. Zlasti pri nas v Borovljah smo tako srečni, da še enega slovenščine popolnoma zmožnega uradnika nimamo v naših uradih. Sodnik je Nemeč, zvest pristaš »Schulvereina«, avskultant pa še toliko ne zna slovenski kakor prvi. Tudi c. kr. notar je Nemeč. Nekaj posebnega pa je uradništvo na tukajšnji davkariji. Dvorni svetnik Chiari je cirklal tako dolgo okoli tega urada, da ga je res izpraznil vseh slovenskih in zmernih nemških uradnikov. Prvi je šel kontrolor Zvan, njegovo mesto zasede Nemeč. Dolgoletni napis na vratih »Ne trkajte«, je moral v stran, ker so Borovlje »nemške«! Prejšnjemu davkarju Hotnjecu, ki ga je cel okraj spoštoval kot nepristranskega moža in vestnega uradnika, je vpriči nižjih očital »sloveniziranje«, ker je strankam odgovarjal na pozdrave z »Dobro jutro«. Zaslužni mož, ki je celih 40 let v največjo zadovoljnost in brez vsakega ukora opravljal svojo službo, je po prihodu kontrolorja Eberwein-a, ljubljenca Chiarijevega, razkričan kot Slovenec, klerikalec in bogve kaj še vse. Chiari mu je očital tudi, da ni pri »Südmarki« in »Schulvereinu«. To kršenje osebne prostosti je dobrosrčnega moža globoko užalilo, podvrget se je sili in šel. On je bil zadnji Slovenec v uradu, pod njim smo imeli še svoje pravice in njihče nas ni žalil. Njegov naslednik je trd Nemeč, kontrolor po lastni izjavi ne zna slovenski in tudi govoriti noče. Praktikant in sluga pa še manj. O teh dveh, praktikantu in slugi Durchschlagu, se naj tukaj javno pribije, da se v c. kr. uradu norčujeta iz slovenskih pobotnic. Besede »bindi« morajo stranke po tucatih požirati. Gospod hofrat, lepa hvala za take uradnike! V celem uradu še enega človeka ni, ki bi razumel slovensko pobotnico! Potem pa še tiste posmehljive opazke od strani slug in praktikantov! Daleč smo prišli, da nas taki ljudje nemoteno smejo zasramovati in smešiti v c. kr. uradu. Ali so davkoplačevalci zavoljo teh ljudi, ali oni zavoljo nas! Gospode poslance, posebno našega vrliga Grafenauerja, pa prosimo, da z vsjo enežijo nastopijo proti našim več kot azijatskim razmeram.

**Nemška šola v Trziču.**

Iz Trziča se nam piše: Našim Nemcem in nemčurjem se je letošnjo jesen izpolnila že toliko let negovana želja: dobili so namreč nemško šolo, ki jo vzdržuje »Südmarka«. Šola je bila odprta, a nastale so velike težave, kako dobiti med Slovenci otrok, ki bi obiskovali to šolo, ker za par nemških otrok tudi »Südmarka« ne more šteti novcev. Posebno izbirčni niso bili v tem oziru. Kjer je kak odbornik »Südmarka« dobil kakega slovenskega očeta ali mater, precej ga je nagovarjal, da naj dá svojega sina v nemško šolo. Nekaj so jih ujeli na limanice, a povsod se jim ni posrečilo. Radi bi bili dobili enega slovenskega dečka iz tržiške okolice, da bi tako pomnožili število Nemcev za eno glavo. A slovenska mati je spoznala, da je napredek v šoli mogoč le, če učenec razume jezik. Preprosta kmečka mati vé, da je napredek mogoč edino le na podlagi materinega jezika, kar pa je tržiškim Nemcem neznano. Šola ima namen, da se otroci priučijo vsega potrebnega, a ne da bi hodili hlače trgat in čas tratit. Žalostno dejstvo je, da v tržiški nemški šoli sedi pet otrok, ki ne razumejo niti besedice nemški. Ali mislijo gospodje okrog »Südmarka« delati z njimi čudeže, ali pa naj gredo v slavno mesto Norimberg po še bolj slavno posodo »norimberški lijak«, da bodo otrokom kar vili blaženo nemščino v glavo. Ako se jim posreči ta akcija, bodo naenkrat uresničili svoje sanje in želje, da postane Trzič nemški. Ali do tega časa je še silno, silno daleč. Apeliramo na c. kr. okrajnega šolskega nadzornika, da se prepriča o teh kričeh razmerah in jih odpravi.

**Darovi.**

Za »Dijaško kuhinjo« je daroval gospod župnik Šribar 3 K; g. župan Mejač iz Komende 10 K. Hvala!

Za S. K. S. Z. gospod župan Mejač iz Komende 20 K. Hvala!

**Drugi izkaz milodarov za pogorelce na Suhorji.** Veleč. g. Anton Jemec 0 K; župnika Unec 17 K; veleč. g. Jurij Drnovšek 10 K; telovadno društvo iz Košane nabralo pri predstavi že drugič 50 K; veler. g. Gregor Demšar, notar, 10 K; zbirka od »Slovenca« 27 K. — imenu pogorelcev se najprisrčnejše zahvaljuje vsem blagim dobrotnikom in prosi nujno novih darov — Ant. Bojanec.

**Izkaz »Porpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju« naravnost poslanih darov,** katere so a) nabrali: Gg. V. Borštnik, cand. iur. del čist. dobička Trubarjeve slavnosti v Trstu 250 K; Jos. Žilih, c. kr. profesor v Gorici, 198 K; Ivan Maselj, c. kr. gimn. profesor v Novem mestu, 145 K; Ant. Dokler, c. kr. gimn. profesor v Kranju, 68 K; gdč. Ljuba Lipej v Brežicah 60 K 52 h; dr. Ant. Božič, odvetnik v Celju, 38 K; pri Gradnu na Jeličnem vrhu 38 K; dr. Fr. Jankovič, zdravnik in deželni poslanec, 28 K; dr. Lev Kreft, zdravnik v St. Jurju ob Ščavnici, 26 K; Josip Pertot, trgovec »Rumena hiša« Barkovlje pri Trstu 26 K; pri Francu v Podbrezjah nabrali 25 K 1 h; Lavoslav Bučar, kostanjeviški župan, 20 K; ga. Kati Bergant, učiteljeva soproga na Turjaku, 18 K 7 h; ga. Kristina Demšar, učiteljica v Šmartnem pri Litiji, 11 K 44 h; ga. Pepi Intihar, Stari trg pri Rakeku, 8 K; IV.-letniki moškega učiteljišča v Ljubljani 8 K; gdča. Tilka Vencajzova v Ljubljani 7 K; b) darovali: Gg. Al. G. na Dunaju 200 K; Ivan Plantan, c. kr. notar itd. v Ljubljani, 100 K; občinski urad okolice celjske 100 K; Eliza pl. Kozič, odvetnikova vdova na Dunaju, 50 K; Vinko Majdič, valjni mlin v Kranju, 50 K; tvrdka Vaso Petričič in Ivan Samec, Ljubljana, 50 K; županstvo Postojna 50 K; županstvo Idrija 40 K; splošno kreditno društvo v Ljubljani 25 K; dr. Jurtela, deželnega glavarja namestnik, Ptuj, 20 K; dr. Anton Podpečnik, zobozdravnik na Dunaju, 20 K; dr. Slane, odvetnik v Novem mestu, 20 K; dr. Anton Svetina, c. kr. notar v Pliberku, 20 K; dr. Tičar, zdravnik in župan v Kranjski gori, 20 K; županstvo Bohinjska Bistrica 20 K; okrajna pošiljnica v Ljutomeru 20 K; ga. Olga Kovarčičeva, Sv. Lucija ob Soči, 15 K; Matija Skrajnar, inspektor južne železnice na Dunaju, 12 K; Vrhovnik Ivan, trnovski župnik v Ljubljani, 12 K; posojilnica v Vojniku 12 K; dr. Brenčič, odvetnik v Celju, 10 K; dr. Aleksander Fatur, železniški komisar na Dunaju, 10 K; Ivan Ilc, c. kr. policijski svetnik na Dunaju, 10 K; dr. Benjamin Ipavec, Gradec, 10 K; F. Kavčič, št. Vid pri Ljubljani, 10 K; Franc Knaflič, Šmartno pri Litiji, 10 K; Friderik Kukovič, župnik na Dobrni, 10 K; Josip Rotner, c. kr. sodni svetnik, Vrnsko, 10 K; dr. Ivan Rudolf, odvetnik v Konjicah, 10 K; Franc Svetič, Hauenstein, Warta a. d. Eger, 10 K; Lovro Ulčar, višji sodni svetnik v Ljubljani, 10 K; Ivan Vajenčič v Trnovem 10 K; dr. Ant. Žižek v Ormožu 10 K; županstvo Velike Lašče 10 K; Ivan Erhartič, c. kr. sodni svetnik v Celju, 5 K; Anton Flis na Vrhniki 5 K; Vekoslav Furlan, bančni uradnik v Trstu, 5 K; Fr. Hubad, c. kr. deželni šolski nadzornik v Ljubljani, 5 K; Jakob Jarc, c. kr. deželnosodni svetnik v Ljubljani, 5 K; Miloš Kamušič, Sv. Ivan pri Trstu, 5 K; Ivan Kranj, Borovnica, 5 K; Karl Schweiger v Ljubljani, 5 K; Ivan Tomažević, ravnatelj meščanske šole na Dunaju, 5 K; Makso Kremžar, strojevodja državne železnice v Gorici, 4 K; Franc Cerar, tovarna slavnikov v Domžalah, 3 K; dr. Kogoj, Jesenice, 3 K; ing. Ignacij Šega, Bruck ob Muri, 3 K; Česnik Janko in Poklukar Tone v Ljubljani 2 K in A. Petričič, nadučitelj, Zalec, 1 K. — Skupaj 1948 K 4 h. — Daljne darove hvaležno sprejema društveni blagajnik **Ivan Luzar, nadrevident v pok., Dunaj, III., Rehsnerstrasse 27.**

— **Za žrtve.** Od dne 11. do 16. decembra 1908 poslali so prispevke »Združenemu narodnemu odboru«: Županstvo Hrenovice na Notranjskem 60 K, Ivana Miklavčič, trgovka z manufakturnim in drugim blagom v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 31, 10 K, »Delavsko podporno društvo« v St. Vidu nad Ljubljano 20 K, Josip Nikolaj in Štefanija Sadnikar iz Kamnika, namesto venca pokojnemu Vekoslavu Legatu iz Celovca, 10 K, Fran Lenart v Ptuj 5 K, Viljem Gebauer, nadučitelj v Šmilhlu pri Novem mestu 4 K, Veseli prijatelji v rojanski gostilni »Konsumnega društva« 3 K, županija Velikirepen na Primorskem 10 K, Anton Pavel Sancin, občinski tajnik

v Dolini pri Trstu 21 K 61 v, Ivan Zupančič, poslovodja »Gospodarskega društva« v Buzetu 61 K 53 v, Avgust Berthold, fotograf v Ljubljani, za razglednice, prodanih po Juriju Bahovcu in »Katoliški Bukvarni« 40 K, Slovensko katol. podp. društvo Srca Jezusovega v Clevelandu, na upravništvu »Slovenca« v Ljubljani 75 K, Josip Zajc, sinček ljubljanskega zdravnika in deželnega poslanca dr. Zajca, za bedne rodbine obsojencev 50 v. Z danes izkazanimi prispevki se je tudi prekoračila že svota dvaindvajset tisoč kron. Dr. Alojzij Kokalj, blagajnik.

**VI. izkaz prispevkov za P. Anglikovsko pmoško ploščo v Zgornjem Tuhinju.** Darovali so: Č. g. Anton Zorč, Mirna peč, 5 K; Jernej Zupanc, Motnik, 3 K; Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani, 10 K; Hiša št. 19 v Zg. Tuhinju 7 K; zbirka Ljubljana-Kamnik 47 K; Marija Hribar 200 K; Marija Žerovnik 12 K. — Bog bodi plačnik! — J. Štrukelj, župnik.

**Tedenski pregled.**

Volitve 14. decembra po deželi so se končale z zmago S. L. S., kakor je bilo pričakovati. Socialna demokracija na deželi je povsod nazadovala. Liberalna stranka ni postavila kandidatov. V Ljubljani se S. L. S. volitve ni udeležila. Nastopili so trije kandidati: Turk, 1120 glasov, Kristan, 1071 glasov, Mayer, 298 glasov. Prišlo je do ožje volitve med liberalnim Turkom in socialnim demokratom Kristanom.

Na deželi so izvoljeni: Mihael Dimnik, Janez Hladnik, Evgen Jarc, Anton Kobi, Ivan Lavrenčič, Martin Matjašič, dr. Vladislav Pegan, Janez Piber, Jernej Ravnikar, dr. Ivan Zajec.

S. L. S. je imela v nedeljo shod zaupnikov za Ljubljano, na katerem je profesor Jarc govoril o deželnozbornih volitvah, o vzrokih, da ne postavi stranka v mestu kandidatov, in o narodnosti socialnih demokratov, katerih vodja Kristan je izjavil, da bo vplival, naj socialni demokrati v državnem zboru ne glasujejo za slovensko vseučilišče. Dr. Krek pa je govoril o političnem položaju, kakoršen je sploh in posebej za Jugoslovane.

Državni zbor je potrdil začasni proračun tudi v tretjem branju. Sedaj se obravnava predloga o aneksiji Bosne in Hercegovine. Dr. Susteršič je v svojem govoru zahteval, naj predloži vladar načrt za popolno in pošteno ustavo v Bosni.

»Narodna zveza« je sklenila politično zvezo s češko-narodnimi katoliškimi poslanci (17 mož) in petimi Starorusini, in ustanovila slovenski blok s 60 poslanci. Tako imamo sedaj parlamentarno slovensko središče. O vseh taktičnih, političnih, gospodarskih, kulturnih in narodnih vprašanjih se bo posvetovala skupna parlamentarna komisija.

Italijani hočejo skupno z vlado izpodnesti tla jugoslovanskemu ministru in namesto njega postaviti jadranskega ministra.

Pri volitvah v zavarovalnico proti nezgodam (v Trstu) so zmagali 4 Slovenci, čeprav so zavrgli okoli 5000 glasov. Izvoljeni so: Anton Jeriha iz Vevč, Gomišček iz Solkana, Stare in Petrin.

Glede vojske je značilno sedaj to, da so nehali žugati in rožljati z orožjem. Vse je pripravljeno se sporazumeti: Avstrija, Turčija, Rusija, Anglija. Veliko sta k temu pripomnili Nemčija in Francija.

Turški parlament je otvoril sultan 17. decembra s prestolnim govorom.

**Godovi prihodnjega tedna:**

- 20. dec., 4. adventna nedelja: Liberat, Peter Kanizij.
- 21. dec., ponedeljek: Tomaž, Glicerij.
- 22. dec. torek: Demetrij in Honorat, Cenon.
- 23. dec., sreda: Viktorija, Dagobert.
- 24. dec., četrtek: Adam in Eva, Irmina.
- 25. dec., petek: Božič. Rojstvo Gospodovo.
- 26. dec., sobota: Štefan, Arhelaj.

**Ceno posteljno perje.**

1 kg sivoga skubljenega perja K 2, polbelega K 2 80, belega K 4, črnega K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivoga puha K 6, belega K 10, prsnega puha K 12, od 5 kg nadalje poštne prosto.

**Dovršene postelje** — bugsta napolnjena iz zela gostega, jak, trječnega, vrbčega, modrega, belega ali rumenega nanking-blaga, 1 berolina velikost 170x116 cm s 2 blazinama, velikost 80x58, napolnjena z jako lepim mehkim perjem K 10, s polpuhom K 20, s puhom K 24, posamezne pernice K 12, 14, 16, blazine K 3, K 3 50, K 4. Proti pozetju raspotišila poštine prosto pri naročilu od 10 K nadalje.

**Maks Berger v Dčšenici št. 222.**  
Češki les. 2599—55  
Za nugačajno denar nazaj. Ceniki zastoj in pošl. prosto.



## Treznost.

Sestanek »Abstinenta« je bil v četrtki posebno živahen. Predaval je gospod Podlesnik: »Protialkoholno gibanje in mladeniška organizacija«. Nemški turnarji kažejo svoje junaštvo posebno s tem, da veliko popivajo. Krščanska nemška mladeniška organizacija pa, kakor piše njen ustanovnik in voditelj, Anton Orel na Dunaju, si šteje za eno prvih svojih dolžnosti, organizirano mladino odvajati od alkohola, pa jih tudi pošiljati v boj zoper tega sovražnika telesne čistosti in moške značajnosti. Vsi gojitelji športa priznavajo, da se dajo težke telesne vadbe mnogo bolje izvajati brez alkohola. Športni prvaki, ki pri tekmah dobé prve nagrade, so navadno abstinentje. Tem bo sledila brez dvoma tudi naša slovenska mladeniška organizacija, ki kaže od svojega početka mnogo idealnega poleta. Že doslej se je strogo pazilo, da se nezmerniki v organizacijo niso sprejemali in se mladeniči vedno odtegovali prilikam k pitju.

Predavanje priobči »Mladost«. — Na predlog predavala sestanek soglasno sprejme resolucijo: Današnji shod prosi predsedstvo »Zveze telovadnih odsekov«, da mladeniška organizacija podpira našemu narodu tako potrebno protialkoholno gibanje s predavanji in razširjenjem našemu gibanju namenjenega časopisja in slovstva. Dodatno k temu se je sprejela tej podobna resolucija: Današnji shod prosi vodstvo »Krščansko-socialne zveze«, naj vpliva na to, da bodo Zvezina društva bolj gojila treznost oziroma abstinenco, saj je ravno alkoholizem glavni vir posirovelosti in glavna zavora izobrazbe našega ljudstva.

Vnel se je dalje razgovor o nadaljnjem delovanju »Abstinenta«. Društvo ima vsak teden kako prireditev: vsakih štirinajst dni predavanje, vsak drugi teden pa sestanek zaupnikov; oboje ob četrtkih ob šestih zvečer. — Predsednik zborovanja pokaže, koliko faktorjev je, ki so poklicani sodelovati na našem polju: država, deželna vlada, deželni zbor in odbor, šola in šolski sveti, cerkev, društva, časništvo, zdravniki itd. Vse te treba privabiti v krog naših sodelavcev. Za v prihodnje imamo zastavljeno že tu in tam, da bo naša akcija šla krepkeje naprej. Posebno nam je obljubilo naše krščansko časopisje rađe volje svojo pomoč. Zato gremo z odločnostjo in s pogumom v novo leto!

## Jeseniške novice.

**Zanimive reči** pripovedujejo številke ob volitvah v splošni kuriji za deželni zbor dne 14. t. m. V jeseniški občini se je od 1132 upravičenih volivcev vdeležilo volitve 811, ali 71 odstotkov, doma je ostalo 321 volivcev. Lansko leto pri volitvah v državni zbor je bila večja udeležba, volilo je 83 odstotkov vseh volivcev.

**Kandidat S. L. S.** je dobil letos 327 glasov, lansko leto 493, torej letos manj 166 glasov. Odkod ta prikazen? Ali je mar S. L. S. na Jesenicah nazadovala? Lansko leto je glasovalo precej tovarniških uradnikov in delavcev S. L. S., ki so letos oddali svoj glas Pongratzu. Od 79 glasov, ki jih je letos dobil Pongratz, je gotovo 50 lansko leto pripadalo S. L. S. Kje je pa ostalo še 116 volivcev? Največ doma za pečjo alj pa niso hoteli šilhta izgubiti, ker je letos strahovito slab zaslužek v tovarni. Zelo pičila udeležba je bila iz podobne Planina, od tam se jih je udeležilo komaj 10 odstotkov. Ravno tako je bila pičila udeležba s Hrušice. Splošno se kmetje niso zanimali za volitev. Vsi oddani glasovi so z malo izjemo delavski. Ko bi bila letos tako intenzivna agitacija, kakor lansko leto, bi bil kandidat S. L. S. dobil še 100 glasov več. S. L. S. ima na Jesenicah veliko zvestih pristašev, to so pokazale sedanje volitve. Vršalo je nekoliko časa med delavstvom, ker ni bil postavljen kandidat iz delavskega stanu, toda zavednost je zmagala, pristaši S. L. S. so držali disciplino in pokazali, da se stranka lahko zanese nanje. Zaupanje je vredno zaupanja. Dokler si bo S. L. S. s krepkim delom, kakor dosedaj, znala ohraniti zaupanje svojih pristašev, se ni treba bati, da bi propadla.

**Kandidat socialne demokracije** je letos dobil 387 glasov, lansko leto 271, torej letos več 116 glasov. Pijani veselja nad tem izidom so socialni demokrati plesali in pili, da je nazadnje prišlo do pretepa na Savi, kjer so obhajali »zmagajo«. Samo v gostilni pri »Jelenu« so popili 42 litrov žganja in dva sodčka piva. Kdor ne pozna jeseniških razmer in gleda samo na številke, se mora čuditi, češ, da je socialna demokracija v poldrugem letu veliko napredovala. Toda, kdor biva na Jesenicah, se smeja zmage pijanim socialnim demokratom. Teh 116 glasov, ki jih je letos socialno-demokratski kandidat pridobil, si jih socialna demokracija ni priborila,

marveč so ji bili že lansko leto ob državnoborskih volitvah zagotovljeni. Volili so namreč letos železničarji, ki lansko leto niso še imeli pravice voliti, ker niso še eno leto prebivali v občini. Samo teh je do 100. Vsehi volivcev železničarjev je nad 150. Od teh jih je gotovo 95 odstotkov volilo socialnega demokrata, nekateri se volitve niso udeležili in morda dva, trije so komaj volili kandidata S. L. S. **Socialnega demokrata so volili tudi »Sokolci« in par naprednjakov!** Tako si ni težko razlagati, kako da je letos socialni demokrat dobil toliko glasov več kot lansko leto. Bilanca socialnim demokratom ne kaže nobenega napredka.

**Kandidat »neodvisne gospodarske stranke«**, Pongratz, je dobil 79 glasov, in sicer na Jesenicah 6, na Savi 73. Volili so ga Nemci, tovarniški uradniki in kakih 30 delavcev in par posestnikov na Savi. Na Jesenicah sta dva volivca na glasovnico zapisala zelo žaljive in poniževalne reči o kandidatu Pongratzu. Bila sta gotovo njegova nasprotnika, ki sta porabila tajnost volitev, da sta Pongratzu dala hudega popra šnofati.

**Kaj pomeni kandidatura Pongratzeva?** »Neodvisna gospodarska«, pravilno: nemška stranka je hotela izvedeti, koliko glasov bi dobila pri občinskih volitvah, če bi bile tajne. Samo to in nič drugega ne pomeni ta kandidatura. Pongratz je moral na višje povelje nesti svojo kožo v stroj. Godila se mu ni dobra. Še hujšega popra kot v Jesenicah, je dobil šnofati na volišču na Kor. Beli, izid volitev pa je pokazal, da more pri tajnih občinskih volitvah nemška stranka na Jesenicah računati k večjemu na 100 glasov. Pongratza je volilo kakih 30 navadnih delavcev, drugi so bile višje glave. Neodvisnost so pokazali ti možakarji pa tako, da jim je vsak na obrazu in vsem klavernem nastopu poznal, kako iz prepričanja volijo Pongratza. Šele pri pijači, ki so jo dobili v priznanje svojega moškega in neodvisnega nastopa, razvedril se jim je obraz. Heil slovenskim poturicam, ki so šli v ogenj za nemškega kandidata! Bilo jih je čez 40.

**Slovenski jeseniški »Sokolci«** so v družbi zagriženih nemških socialnih demokratov glasovali za mednarodnega socialnega demokrata. Ta glas se je hitro razširil po Jesenicah. Ali je res ali ne? Volitve so bile tajne. Resničnega je toliko, da so volili skoraj vsi »Sokolci«, ki imajo pravico voliti. Kandidata S. L. S. ni verjetno, da so volili, ker so se vselej kazali nasprotnike S. L. S. Koga torej? Ali Pongratza? Sodbo naj si vsak sam napravi, pa naj tudi pomisli, kaj bo, kadar bodo nemško nevarnost na Jesenicah odbijali slovenski »Sokolci«.

**Narodnonapredna stranka** na Jesenicah se volitve splošno ni udeležila. Razen »Sokolov« je prav malo naprednjakov šlo na volišče, komaj 10.

**Železničarji** so skoraj vsi do zadnjega prišli na volišče, — demonstrirati za svobodno šolo. A svobode je bilo malo poznati na njih nastopu. Sprejaj nadzornik, zadaš nadzornik, pa sta jih gnala v tropah na volišče.

**Občudovanja vredno zavednost** je pokazal starček s Hrušice, ki je v 90. letu, pa je prišel volit in oddal svoj glas za kandidata S. L. S. Ta mož je Matevž Smolej, Korenc. Zaslužil, da se njegovo ime zapiše javno in se mož pokaže kot zgled vsem tistim mlačnežem, ki so doma za pečjo ostali. Takih mož sme biti S. L. S. po vsi pravici vesela. Prišel je na volišče iz lastnega nagiba, demonstrirati za krščanska načela kot katoliški mož!

**Javna telovadba** telovadnega odseka katol. delavskega društva v nedeljo, 13. t. m., je lepo uspela. Kritiko prinese »Mladost«. Telovadni večer je bil tako mnogobrojno obiskan, da ni bilo v dvorani dobiti več prostora. Vzvišen govor je imel g. Podlesnik, ki je navduševal telovadce za stremenje po idealih in za vzorno življenje po krščanskih načelih. Govoril so še predsednik katol. delavskega društva brat Krivec, načelnik jeseniškega telovadnega odseka brat Žen, članica ženskega odseka gdčna. Frančiška Legat in načelnik Z. T. O. brat Jeločnik. Bil je lep večer. Kdor je bil navzoč, bil je zadovoljen in si misli: Prijetno je prebivati v taki družbi. »Delavski dom« na Savi je ves dom, v katerem se zbirajo in shajajo iz raznih družin vsi kot udje ene družine in se čutijo v njem kakor doma.

**Lurška pastirica**, igrokaz v 5 dejanjih, priredi še enkrat katoliško delavsko društvo na željo mnogih v »Delavskem domu« v nedeljo, dne 20. t. m. Začetek ob pol 8. zvečer. Vstopnina navadna. Godba na lok.

**Socialno-zavarovalni tečaj** s posebnim ozirom na delavstvo se priredi na Savi na sv. Štefana dan v »Društvenem domu«. Pričetek ob 8. zjutraj. Tečaj traja dopoldne do 12. ure. Nadaljuje se od pol 4. ure popoldan, da se obdela vsa tvarina.

Savško in javorniško delavstvo se ga naj udeleži v obilnem številu.

## Idrijske novice.

**Naš znani dopisnik** daje v »Narodu« resen opomin c. kr. vladi, da naj skrbi, da se v postavni dobi šestih tednov vrše nove volitve. Prebivalstvo, pravi, ne more ostati mirno še nadalje, ko vidi, kako se gaziyo v blato zakoni od prav tiste strani, ki je poklicana čuvati jih. No, kako ostane prebivalstvo mirno, ako se celo od strani idrijske občine kršijo njena lastna pravila, smo doživeli oktobra meseca. »Službena pragmatika za uradnike in sluge mestne občine idrijske« določa v § 19. sedeče: Normalni čas in doba se določata za vse uradništvo brez razločka po 8 ur na dan, izimši nedelje in praznike. Oktobra meseca letos so si pa kar brez kakega občinskega sklepa določili samo šest ur dela, od 8. ure dopoldne do 2. ure popoldne. Službeno pragmatiko so sprejeli v očitni seji, a kršijo pa njena pravila brez seje. Na prošnjo uradnikov kar župan odredi dve uri manj dela občinskim uslužbencem. Ljudje so malo godrnjali, a vseeno mirni ostali. Še bolj mirni so pa zdaj, ko gerent dela dopoldne in popoldne v občinski pisarni ter prisili tudi uslužbenca, da so ljudem na uslugo. Ali morda ravno to tako boli dopisnika? Že tako zašaja delo v občini, zdaj si pa celo službeni čas za dve uri skrajšajo, samovoljno kršijo službeno pragmatiko, ki ni še deset let stara. Torej, gospoda, le prej pred domačim pragom pometajte in ne izzivajte preglasno, drugače se bodo volivci vzdramili in vam na škodo v dejanju spoznali, kdo gazi zakone.

**Gerent je strasten in vzet iz najmanjše stranke v Idriji**, tako pravi dopisnik, da bi deželni odbor ali c. kr. vlado begal. Poglejmo nekoliko, kako govore številke. Pri občinskih volitvah leta 1902 je imela naša stranka v tretjem razredu, kjer volj masa ljudstva, 148 glasov, naprednjaki 131 in socialni demokrati 66. V drugem razredu je navadno razlike kakih pet glasov in v prvem skoro enako. Pri volitvah leta 1906. so se združili naprednjaki s socialnimi demokrati. Ako je naša najmanjša stranka, po čemu zvezati se, da bi nas pogazili? In kak je bil rezultat? Naši kandidati so dobili 190 glasov, skupni združeni naprednjaki in socialni demokrati pa le 220. Je-li to najmanjša stranka? Odkrito povemo, da smo takrat bili malo zbegani, in nismo vseh svojih moči zastavili, češ, zmagati ne moremo. A pozneje smo spoznali, da smo se prehitro dali oplašiti. Bi bili malo natančneje pogledali imenik in ljudem bolje pojasnili, bi bili gotovo dobili še 16 glasov in večina bi bila naša. No, pa kar smo takrat osupnjeni zamudili, bomo pa sedaj popravili.

**Volitev 14. t. m. Naši naprednjaki so sklenili glasovati za socialnega demokrata!** Ni nas to presenetilo in zato smo hoteli dati našim nasprotnikom kolikor mogoče prosto voljo. Naj pokažejo, koliko jih je. Na splošni izid volitve bode malo vplivalo nekaj manj glasov iz Idrije, a nasprotniki naj spoznajo, da v najbolj ugodnem slučaju ne spravijo na dan zdatne manjšine. Saj shode, katere je Kristan imel v Idriji in v Spodnji Idriji, so pičlo obiskovali sodrugi in tovariši, naj so jih tudi zganjali od vseh strani. Zato mislo niti ugovarjali, ko je glavarstvo določilo samo štiri ure za glasovanje. Saj jih voli pri složni volitvi le 200 volivcev na uro, ako se prav naglo dela, k večjemu 250. In pri nas je bilo volivcev nad 1400. Pri zadnji državnozborni volitvi v splošni kuriji se je volilo od šestih zjutraj do štirih popoldne; torej deset ur in so polagoma prišli lahko vsi na vrsto. Sedaj pa le štiri ure in vendar je bilo več volivcev v zapisniku. Zato nismo nič agitirali. Kdor hoče v drenju in stiski oddati svoj glas, naj le stori. In drenj je bil celi čas, da je komisija delala neprestano, poškovali so vrata pri volivni sobi, ker so se bali, da bi ne prišli na vrsto. Zato je več naših odšlo domov, češ, saj ni nevarnosti za končni izid, ni mi treba čakati na mrazu ali v stiski v dvorani. Socialni demokrati so tako spravili zadnjega moža na volišče in zavezniki naprednjaki tudi, saj so celo učno uro v realki opustili, da se je učiteljski zbor lahko udeležil volitve. In koliko so jih spravili skupaj? 695 — pač malo število med 1400 volivci.

**Občinski tajnik** je prišel po končanem skrutiniju razglasiti izid. Nimamo nič proti temu, a on si je dovolil opombo, da je izvajal konsekvence proti gerentu, češ, vlada je napak ravnala, ko je tako mali stranki ugodila. Zbudil je ogorčenje pri naših volivcih. Slišali so se klici: Kaj to niemu mar, v privatnem oziru naj piše članke v »Narodu«, naj agitira, a celo stranko kot uradna oseba smešiti, si kratko malo prepovemo. On je plačan tudi iz naših žuljev. Ako našega denarja ne zasmehuje,

protestiramo, da bi kak občinski uslužbenec našo stranko zaničeval.

**Od 2. decembra pogrešajo** 24letno dekle Karolino Rejc. Odšla je na večer od doma in se do sedaj ne ve, kje da je. Ali je v obližju kje na potu opešala in umrla, ali se pa kje nahaja v bolnišnici ali drugod. Domači so zelo v skrbi in bi radi zvedeli, kako je s hčerjo. Ako bi bilo komu kaj znano, bi zelo ustregel sorodnikom, ako bi kaj naznanil.

**Socialno zavarovalni tečaj** s posebnim ozirom na delavstvo priredi »Strokovna zveza« v Idriji. Pričetek dne 19. t. m., ob 9. uri zvečer. Nadaljevanje v nedeljo, 20. t. m., od 8. ure dopoldne do 4. ure popoldne.

**Podpornemu društvu za dijake na realki v Idriji** so darovali razni dobrotniki in dobrotnice o priliki jubileja Njega Veličanstva namesto razsvetljave znesek 174 kron 50 v. Darovalcem se odbor društva najiskreneje zahvaljuje. Njih imena se objavijo v letnem poročilu v izvestju mestne realke v Idriji za 1908/09.

## Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih.

Društvo je zborovalo dne 16. t. m. Predsednik, dvorni svetnik grof Chorinsky, poroča obširno o društvenem delovanju, povdarjajoč osobito tiho a zelo uspešno poslovanje društvene oskrbovalnice. Odvrtajoči socialni boj proti jetiki, kakor ga oskrbovalnica izvaja že od svojega postanka sem, si je tudi na letošnji mednarodni konferenci proti tuberkulozi v Washingtonu označil kot edino pravilni; ker je ta boj tem uspešnejši, na čem širši podlagi je zasnovan, se je v zadnji seji oskrbovalnega odseka sklenilo, naprositi potom deželnega odbora vodstvo deželne bolnišnice, da na eni strani društvu naznani vse v Ljubljani stanujoče bolnice zapustivše jetičnike, na drugi strani pa da te bolnike opozori na društveno oskrbovalnico. S tem se doseže dvoje: društvo bo sčasoma pridobilo kataster vseh v Ljubljani stanujočih jetičnikov, oskrbovalnica pa bo imela obilo prilike, da razvije svoje varnostno delovanje. Tudi zdravniki bolniških blagajin se bodo iznova naprosili, da javijo vsakega pri blagajnah oskrbovalnega jetičnika. Društvo se ne bo morda bavilo z zdravljenjem teh bolnikov, pač pa bo obračalo svojo pozornost na njih rodbinske in stanovanjske razmere, da prepreči razširjevanje jetike na druge rodbinske člane. Jetika je žal socialno zlo. S tem, da prizadetim slojem preskrbimo boljše hrano, boljše stanovanja, da jih vedno iznova opozarjamo na nevarnosti, preprečimo lahko razširjevanje jetike.

Društveno delovanje pa ni bilo omejeno le na mesto. Tudi letos poslalo se je več škrofuloznih, k jetiki nagnjenih otrok iz Kranjske v Gračevo, dalje pa je društvo na deželi interveniralo povsod, kjer bilo v to naprošeno od okrožnih zdravnikov, c. kr. sodišč kot varstvenih oblasti ali pa zasebnikov. Na podlagi več slučajev razjasni predsednik, kako neugodne so razmere tudi na deželi, kako lahko je pa tudi tu pomagati, osobito če se otroke odda drugam na na rejo in vzgojo. Da bi le bilo več sredstev na razpolago!

Iz fonda dveh milijonov kron za odvrtačje jetike dobivala bo Kranjska skozi 15 let po 4.500 kron na leto. Letos je razven tega iz zneska, ki ostane rezerviran za novoustanovljena društva, dobila še 2.000 kron. Upati je, da se ta znesek tekom let ne bo dosti znižal, ker ima večina dežel že svoja pomožna društva in ker ni nič čuti o novih ustanovitvah.

Izdaja poročila o dosedanem štiriletnem poslovanju v tisku se je toliko obnesla, da so na podlagi njega pristopile mnoge občine in mnoga zdravstvena okrožja, bodisi kot ustanovniki, bodisi kot podporniki in društveniki. Kot ustanovnici z jedenkratnim vplačilom 500 K sta pristopili občini Kranj in Rače č e pri Zidanem mostu. Kot podpornik z letnim prispevkom 20 K pristopilo je osem občin, oziroma zdravstvenih okrožij, kot društvenik z letnim prispevkom od 2 do 10 K pa štirinštrideset občin. Posebno odlikovalo se je okrajno glavarstvo Kranj, kate-rega občine so skoraj brez izjeme pristopile kot društvenice. Od drugih prispevkov omenjati je 200 K kot dar lekarnarja G. Piccolija o priliki smrti njegove soproge in 50 K kot jubilejni dar hranilnega in posojilnega konsorcija I. splošnega uradniškega društva. Vsem prijateljem in podpornikom srčna hvala!

Društvo založilo je 800 iztisov tajnikovega spisa »Kako obvarujemo deco jetike«, ki je izšel v »Domačem ognjišču«. 400 iztisov izročilo se je deželnemu šolskemu svetu, ki jih je razdelil med vse ljudske šole na Kranjskem, ostali iztisi pa so se izročili knjigotržnicam, ki jih prodajajo.



jajo po 40 vinarjev. Več iztisov prodalo se je pri razstavi »Otrok«.

Trije člani odbora, in sicer predsednik, blagajnik in generalni tajnik poklicani so v deželno komisijo za varstvo otrok. Predsednik osrednjega društva na Dunaju, dr. profu Larischu, ki je bil o priliki cesarskega jubileja odlikovan s komturnim križcem Fran Josipovega reda, je predsedstvo imenom deželnega pomožnega društva iskreno čestitalo.

Društveni zdravnik dr. A. Levičnik poroča nato podrobneje o delovanju oskrbovalnice in povdarja veliko število preiskav, kakor tudi druge odredbe, n. pr. oddajo bolnikov v bolnišnico in zdravilišča, preskrbovanje otrok v sirotišnicah ali pri zasebnikih itd.

Generalni tajnik dr. Demeter Bleiweis-Trsteniški poroča o prošnji »Krajne skupine Ljubljana strokovne zveze avstrijskih tobačnih delavcev«. Deželno pomožno društvo se toplo zavzame za spomenico, s katero strokovna zveza povdarja potrebo, da se pri tobačni tovarni v Ljubljani ustanove jaslice za dojenice in otroška varovalnica ter da se preskrbe primerna delavska stanovanja. Društvo mora to prošnjo tem bolj priporočati, ker je tudi pri svojem lastnem delovanju prišlo do prepričanja, da je varstvo in pravilna vzgoja otrok eden najvažnejših zdravstvenih pogojev. Istotako se društvo toplo zavzame za predlog g. dr. B. Derča, da naj se v Ljubljani po vzorcu dunajskega »Säuglingsschutz« ustanovi naprava, ki bi revnim dojenčkom oddajala zastoj, premožnejšim sloyem pa po primerni ceni sterilizirano in po zdravstvenih predpisih za različno starost pripravljeno mleko.

## Jugoslovansko vprašanje.

Dunaj, 18. grudnia 1908.

Zbornica je danes nadaljevala razpravo o znanih treh nujnih predlogih glede na aneksijo Bosne in Hercegovine. Tudi današnji govorniki so se bavili z jugoslovanskim vprašanjem, katero je aneksija potisnila v ospredje avstro-ogrsko notranje in vnanje politike. Jugoslovanske zemlje so bile do najnovejšega časa avstrijskim državnikom »terra incognita«, pritožbe in prošnje jugoslovanskih poslancev navadno »glas vpijočega v puščavi«. Razine vlade in stranke so iskale njihovih glasov, sicer pa jih s komolci odrivale od vladne mize. Nemiri na Balkanu in evropski zapletljaji so takorekoč iz spanja vzbudili naše državnike, da v interesu države same zagotove obstanek jugoslovanskih narodov v okviru habsburške monarhije. Pozno sicer, vendar ne še prepozno. Slovanski živelj se v državi pomnoži skoraj za dva milijona duš, s tem pa okrepi jugoslovanska postojanka. To že sedaj straši nemško-narodne politike, ki pa se izogibljuje napaki svojih prednikov, kateri so se protivili okupaciji. Ta je bila začetek, aneksija Bosne in Hercegovine je velik zgodovinski korak v razvoju jugoslovanskega vprašanja.

Tudi današnji krščansko-socialni govornik baron Morsey, ki je resno in temeljito proučil hrvatsko državno pravo, je toplo zagovarjal jugoslovanske koristi proti madjarskim nakanam.

Dr. Bachmann, profesor na nemški univerzi v Pragi, se je pridružil v tem vprašanju dr. Redlichu in zagovarjal aneksijo z avstrijskega stališča.

Starorus dr. Hlibovicki ni načel len nasprotni aneksiji. Izrazil pa je svoje mnenje, da je aneksija posledica vsenemškega »Drang nach Osten«, katerega prvi sunek je avstrijski načrt železnice proti Mitrovici. Dr. Hlibovicki sodi, da je Avstrija tudi na Balkanu le sekundant pruskega kralja. Z aneksijo je naša država prelomila dogovor z Rusijo iz leta 1897, in tako spravila v nevarnost evropski mir. Zato meni dr. Hlibovicki, naj se loči od berlinske dvorezne politike, da ne doživi v drugo leto 1866. Po naši sodbi se moti g. dr. Hlibovicki, ako meni, da je Avstrija z aneksijo pripravila gradivo za vsenemški most do Adrije. Nasprotno je istina. Ako se tudi le Dalmacija združi z ostalimi hrvatskimi zemljami, je že to močna obramba proti vsenemškim težnjam. Naša zahteva pa je, da se temu novemu tretjemu telesu habsburške monarhije pridružijo tudi slovenske pokrajine. S tem bi bila vsenemščiji pot zaprta tudi do Trsta. Sicer pa vsa Evropa brusi meče za obstanek Turčije, in habsburška država je gotovo stokrat večja potreba za evropski mir, nego sultanov kalifat.

Glavna govornika sta bila socialni demokrat Daszynski in rusinski poslanec dr. Okunevskij. Daszynski je tudi danes plaval v krvi bodoče vojske vsled aneksije. Grajal je našo diplomacijo, zakaj ni anektirala Bosne in Hercegovine med ru-

ske-japonsko vojsko in zakaj ni skupna vlada že pred aneksijo dala Bosni in Hercegovini ustave.

Nato so govorili še predlagatelji. Princ Lichtenstein je tudi danes v kratkem svojem govoru naglašal veliki pomen Jugoslovanov za habsburško državo. Med živahnim odobravanjem je priznal nečuvveno nehvaležnost države osobito do Hrvatov, ki so bili dolga stoletja najmočnejša straža državi in ostali Evropi proti turškim navalom. Poplačati mora dolg Jugoslovanom nadopolna bodočnost. Narod, ki ne obupa v stiski in se bori za svoj obstanek, je mlad in čvrst, njegova je prihodnost. Govornik razume bridke pritožbe jugoslovanske, zato pa mu poklanja vse svoje in svojih somišljenikov simpatije. (Burno ploskanje.)

Drugi predlagatelj dr. Šusteršič je v sklepnem govoru z opravičeno ogorčenostjo očital baronu Bienertu, ki se je včeraj izogibal jasnemu odgovoru, kakor baron Aehrenthal v delegaciji. Mi hočemo vedeti, pravi govornik s povzdignjenim glasom, ali hoče avstrijska vlada takoj uporabiti ves svoj vpliv, da Bosna in Hercegovina dobita popolno avtonomijo v sporazumu z zaupniki tamošnjega prebivalstva, in drugič, ali hoče vlada takoj zbornici predložiti natančen načrt bodoče bosanske ustave. Vlada ni odgovorila na nobeno teh vprašanj, vendar ne bodeta baron Burian in dr. Weckerle sama kovala bodoče usode bosanskemu prebivalstvu. Važno vprašanje je, ali in kako se izvrši zemljiška odveza, osvoboditev bosanskega »kmeta«. Avstrijski parlament ne bode nikdar dovolil, da bi madjarski židje reševali bosanskega kmeta! (Burno pritrevanje.) Avstrija ni žrtvovala milijonov, da bi ogrski židje izsesavali »bosansko rajo«! Ker vlada ni odgovorila na ta vprašanja, zato je nujnost predloga tembolj utemeljena, da se poseben odsek bavi tudi s temi vprašanji. (Živahna pohvala.)

Konečno je govoril še socialni demokrat Nemec za nujnost predloga, naj se v Bosni in Hercegovini uvede splošna in enaka volivna pravica.

Princa Lichtensteina in dr. Šusteršiča predlog sta obveljala z dvetretjinsko večino. Proti nujnosti aneksijske predloge so glasovali socialni demokratje in češki radikalci.

Proti dr. Šusteršiča predlogu so glasovali samo nemški in češki radikalci. Soc. demokratov nujni predlog za splošno in enako volivno pravico pa ni dobil dvetretjinske večine. Za nujnost je glasovalo 265 poslancev, proti pa 155. Proti nujnosti so glasovali vsi nemški poslanci. Soc. demokratje so zagnali nepopisen krik proti nemškim strankam. Sicer pa že dr. Šusteršičev nujni predlog zahteva za Bosno in Hercegovino najboljšo ustavo in vse garancije ustavnega življenja.

Zbornica je nato z navadno večino sprejela tudi predlog, da se aneksijska predloga z dr. Šusteršičevim nujnim predlogom izroči posebnemu odseku 52 članov. V tem odseku so izmed jugoslovanskih poslancev: dr. Levič, dr. Kerek, dr. Laginja in dr. Šusteršič.

### Narodna zveza.

Sinoči in danes dopoldne se je »Narodna zveza« posvetovala o predlogu dr. Šusteršiča, naj se povabijo češki katoliški narodni in staroruski poslanci v ožjo parlamentarno zvezo z »Narodno zvezo« jugoslovanskih poslancev. S tem bi ojačili v prvi vrsti veljavo »Narodne zveze«, pa tudi vpliv slovenskih strank v zbornici. Ravno sedaj je tak »slovanski blok« največjega pomena za sestavo bodoče koalicijske vlade. Soglasno in z navdušenjem ste bili sprejeti naslednji resoluciji:

1. »Narodna zveza« je pripravljena stopiti v pogajanja v svrhu parlamentarne kooperacije z vsako politično sorodno skupino v pospeševanje svojega (jugoslovanskega) programa.

2. »Narodna zveza« pooblašča načelstvo, da stopi v svrhu take kooperacije takoj v dogovor s klubom čeških kat. nar. poslancev in s Starorusi.

### Z Balkana.

#### Utis turškega prestolnega govora.

Carigrad, 19. decembra. »Tanin« piše, da izhaja iz prestolnega govora, da zunanje razmerje Turčije ne daje nobenega povoda za vznemirjenje.

#### Položaj se boljša.

Dunaj, 19. decembra. »W. Allg. Zeitg.« je doznala, da se je mednarodni položaj nedvomno zboljšal. Novi angleški veleposlanik na Dunaju Cartwright je izjavil, da Anglija simpatično zasleduje neposredno pogajanje med Avstro-Ogrsko

in Turčijo ter želi, da bi pogajanje imelo uspehov.

#### Italijanski odgovor.

Dunaj, 19. decembra. Cesar je včeraj sprejel v Schönbrunnu italijanskega veleposlanika vojvodo d' Avarna v posebni avdijenci. Vojvoda mu je izročil lastnoročno pismo svojega kralja na naznaniro aneksije. Veleposlanik pojde za Božič v Rim poročat kralju in zunanjemu ministru o položaju.

#### BOJKOT NA ROMUNSKEM.

Bukarešt, 19. decembra. Vkljub nasprotnemu prizadevanju vlade se bojkotiranje avstrijskega blaga na Romunskem širi.

#### ČRNA GORA DEMENTIRA.

Cetinje, 19. decembra. Črnogorska vlada odločno oporeka, da bi bil knez ali pa ona zahtevala ali dobila iz Srbije denarja za oboroževanje. Ni res, da so prispeli srbski častniki v Črno goro. Za temi vestmi tičijo gotovi belgradski krogi, ki bi hoteli javnosti pokazati, kakor da je knez Nikola svoje prijateljstvo Srbiji prodal.

#### Srbi in otvoritev turškega parlamenta.

Belgrad, 19. decembra. O priliki otvoritve turškega parlamenta so bile nekatere hiše v Belgradu okrašene s srbskimi in turškimi (!) zastavami.

#### AVSTRO-OGRSKA.

##### Vojaške koncesije Ogrski.

Budimpešta, 19. decembra. »Pester Lloyd« piše, da hoče krona popustiti glede polkovnega jezika. Kar se tiče vojaškega kazenskega reda, zastav, grbov in emblemov, ni več nobenih nasprotstev. Prihodnje leto se zopet predloži parlamentu povišanje novincev za 22.000 mož.

Dunaj, 19. decembra. Nemške stranke stojte glede vojaških koncesij Madjarom na stališču, da mora vsako spremembo odobriti avstrijski parlament.

#### UPOR V INDIJI.

London, 19. dec. Državni tajnik za Indijo, Morley, je poročal v gornji zbornici o položaju in nameravanih reformah v Indiji. Stališče vlade da je povsem utrujeno. Proti izgredom so bili potrebni izredni zakonski koraki. Parlamentarizma v Indiji ne uvedejo, pač pa bodo odslej delegate v zakonodajske zastope ne le imenovali, marveč deloma tudi volili. Državni tajnik je priznal, da bi bilo za Anglijo boljše, če bi pri svojih »reformah« imela tudi kaj moralne opore v indijskem ljudstvu.

»Daily Telegraph« piše, da je zakonodajski svet v Kalkuti soglasno sklenil krajše sodno postopanje proti anarhističnim napadom; napadalce bode sodil senat treh sodnikov najvišjega sodnega dvora. Boj proti upornikom je težaven; v šolah ga uče in v revolucionarnih družtvih je do 15 tisoč mladih ljudi. Največ takih društev, ki se imenujejo »Samatis« ali organizacije prostovoljcev, je v vzhodni Bengaliji. Te organizacije širijo umore in požige. Podkralj earl of Minto je priznal, da uporniki nameravajo iztrebiti britsko vlado iz Indije. Zadovoljen je, ako se proti revoluciji vporabijo uspešnejša sredstva nego doslej.

## Dnevne novice.

+ Na delo za »Slovenca«! Bliža se novo leto. Sveta dolžnost vsakega našega somišljenika je, da razširja naše časopisje, predvsem pa »Slovenca«. Naj ne bo somišljenika, ki ne bi bil nanj naročen in ne bi zanj razvil najširše agitacije! Zdaj, ko strankarska zavest čezdalje bolj raste, moramo tudi glede na lastno časopisje napredovati, tisto časopisje, ki je z lepim razvojem krščanske in demokratiške misli v slovenskih deželah odnekad nerazdružljivo zvezano. »Slovenec« stoji gotovo v kvalitativnem oziru med slovenskimi listi na prvem mestu in bo čezdalje boljši in bogatejši, ako se številni naročnikov karmogoče bolj pomnoži! Zaupniki S. L. S., vse političke in nepolitičke organizacije, »Kmečke zveze«, izobraževalna društva, telovadni odseki itd., razvijte zdaj najživahnejšo agitacijo za »Slovenca«!

+ Državne podpore. Z Dunaja se nam poroča: Poljedelsko ministrtvo je dovolilo za vodovod v Stari vasi pri Zireh 25% državne podpore, to je 2400 kron. To podpora je ministrtvo izjemoma dovolilo le vsled opetovanih prošenj naših poslancev. Starovaščani so namreč storili napako, da so najprvo zgradili vodovod in potem šele prosili za državno in deželno podporo. — Za vodovod v Podkrajju nad Vipavo je poljedelsko ministrtvo dovolilo običajnih 40% ali 3360 kron. — Za vod-

njak v vaseh Bogo in Griže na Vipavskem je vlada dovolila po 40%, to je 3000 in 4000 kron. — Za vodno napravo v Čevljah je vlada dovolila še 310, skupaj 1364 kron. — Za vodovod Cirknica-Rakek-Uneč je vlada dovolila že lansko leto 40%. Sedaj je načrt zakona v finančnem ministrtvu, katero utegne kmalu rešiti to stvar. — Za podaljšanje vodovoda v Vrbi je zagotovljena podpora. — Tudi uravnava vipavskih vodů utegne biti v doglednem času zagotovljena. Dvorni svetnik Markus v poljedelskem ministrtvu je odobril načrt in proračun. Oba je poljedelsko ministrtvo dne 11. t. m. predložilo ministrtvu za javna dela, da z ozirrom na ogromne stroške v okroglem znesku 1.160.000 kron tudi dovoli primeren prispevek. Preden pa bode poljedelsko ministrtvo dovolilo za uravnavo vipavskih vodů primeren prispevek, ki bode v najugodnejšem slučaju iznašal 50%, bodo morali udeleženci in deželni zbor zagotoviti svoje deleže. — Dalje je za novo cesto od Postojne do Podkrajja ministrtvo za javna dela predlagalo fin. ministrtvu 60% državne podpore. Ker pa sta bila izdelana dva različna proračuna, prvi s svoto nad 400.000 kron, drugi pa z okroglo svoto 270.000, je dobila deželna vlada nalogo, naj predloži drug proračun, na podlagi katerega osrednja vlada dovoli drž. prispevek. — Tudi za gozdno cesto za vasi Bač, Suha Reber itd. v občini Knežak je vlada dovolila 20.000 kron podpore. Dalje je poslanec Žitnik posredoval za primerno državno podporo k zgradbenim stroškom okrajne ceste od Begunj nad Cirknico do Sv. Vida. Stroški so proračunjeni na 128.000 kron. Ker so že sedaj izčrpani cestni krediti za bodoče leto, utegne vlada pozneje tudi za to cesto dovoliti primeren znesek. To kratko poročilo pa je dokaz, da tudi Kranjska ni pozabljena.

+ Telovadni odsek smo dobili v Starem trgu pri Ložu. Po čemur smo dolgo hrepeneli, se je obistinilo dne 8. decembra, ko se je v sobi »Izobraževalnega društva« vršil ustanovni shod telovadnega odseka. Pristopilo je trideset vrlih fantov. Le-ti so nam porok boljših dni med našo moško mladino. Res smo precej osamljeni glede nove organizacije, ker daleč naokolu nimamo nikakega bratskega odseka, a upamo, da dobimo kaj kmalu v bližini tovarišev-bratov. Potem se bo zanimanje naših mladeničev še bolj utrdilo. Prav radostno pozdravljamo novi telovadni odsek. »Izobraževalnemu društvu«, ki obsega sedaj tri odseke, častitamo; častitamo pa tudi telovadecem, kličeč jim: Bratje, pogumno naprej v svoji častni nalogi! Cesar ste se z velikim ognjem lotili, še z večjo ljubeznijo in vztrajnostjo nadaljujte! Na zdar!

+ Občinski odbor občine Horjul je imenoval svojim častnim članom sedanjega župana Ivana Stanovnika in njegovega prednika Tomaža Zdešar-ja, in sicer oba z vsemi glasovi, samo eden glas je bil proti. Predlagatelj Ivan Čepon, vulgo Kovač, je utemeljeval svoj predlog s tem, da je Stanovnik pridobil občini semnje in čipkarski tečaj ter kot vesten župan vsikdar deloval v blagor občine. Zdešar pa je kot značajan mož in Stanovnikov prednik vedno delal v istem smislu vse za korist in procvit horjulske občine.

+ Idrijsko učitelstvo. Za izboljšanje plač učiteljem na rudniški ljudski šoli v Idriji je danes poslanec Gostinčar vložil interpelacijo.

+ »Sokoli« na Jesenicah in na Gorenjskem sploh so pri deželnozborskih volitvah šli kakor en mož volit kandidate rdečega brezdomovinstva. To so taisti »Sokoli«, ki so septembra meseca korakali za pogrebom pri izgredih padlih mladeničev in pretakali pri tisti priliki obilne solze narodne ginjenosti... Ni se nedavno dejalo brez vzroka, da so »Sokoli« priganjači »Svobodne misli« in zdaj so prišli že tako daleč, da zapostavljajo celo narodnost, svoj najvišji princip, sovraštvo proti krščanstvu. »Sokoli«, pajdaši marksistovske internacionale, to je pač višek politične kurioznosti. Liberalni listi o tem seveda kakor grob molče, dasi so drugače do vrha polni z narodnimi noticami. Za nas je stvar novo bodrilo, da razširimo in utrdimo po celi slovenski zemlji našo mladeniško organizacijo.

+ Stara ljubezen. »Rdeči Prapor« meni, da bodo liberalci, ko se bodo reševala načelna vprašanja, ki se tičejo svobodne misli, zopet krvavo potrebovali socialnih demokratov. Zato da je od liberalcev neumno, da se zdaj v Ljubljani proti Kristanu bore, ko bodo danes ali jutri morali neizogibno z njimi sodelovati. Tako stvar, ki za nas sicer ni prav nič nova, je dobro beležiti.

+ Pozno spoznanje. V »Učiteljskem Tovarišu« razmotriva neki učitelj, velik liberalce pred Bogom in ljudmi, kako bi



se dalo povzdigniti slovensko svobodno-miselno učiteljstvo do vsaj kolikorliko kulturne stopnje. Zanimivo pa je, da koj izpočetka priznava: »Kako malo se dejanski upošteva učiteljstvo, kako pičel ugled ima naš stan in kako se učiteljevo delo omalovažuje!« »Učiteljski Tovariš« izkuša celo stvar tako zaviti, kakor da bi se učiteljstvu sploh slabo godilo. Temu pa ni čisto tako. Ljudstvo visoko čišta učitelja, ki dela zanj in ne za svobodno šolo ter socialno demokracijo. Člani protiverške »Zaveze« pa ne morejo nič opraviti, dasi se bahajo, da pripadajo veliki slovanski Zvezi, ki šteje 25.000 članov. Če bo učiteljstvo zaveze tako naprej delalo, kakor zdaj v Ljubljani, v Kranjskem, jesenjskem in radovljiskem okraju, sploh na Gorenjskem, kjer so »Zavezarij« celo »Sokole« mobilizirali, da so šli volit rdeče brezdomovinstvo, bodo sploh kmalu zmazali. Razsodno učiteljstvo se itak ločuje od zagrizencev, ki vednobolj upravljajo svoj ugled.

— **Socialno-demokratske laži.** Za volitve na deželi so napeli socialni demokratje vse svoje moči, da bi pokazali, koliko jih je, pa dokazali so le, da jih je manj, nego prej. Poskušali so najrazličnejša sredstva, tudi laži se niso izogibali. Med temi lažmi je tudi ona, ki jo vidimo na rdečkarskih letakih z debelimi črkami natisnjeno, češ, da hoče S. L. S. zvišati v deželnem zboru davek na žganje. Rdečkarji, kot se vidi, so hoteli s tem šnoparje pridobiti na svojo stran. Sicer govore socialistični voditelji kaj radi o abstinenca, a pri volitvah se oklenejo ubogega šnoparja in mu obljubijo, da se bodo borili za jeruš proti njegovim sovražnikom. Seveda tega niso povedali, da deželni zbor o davku na žganje niti sklepati ne more, ker si je ta davek popolnoma pridržala država. Kakor se vidi, tudi ta laž ni socialni demokraciji mnogo pomagala.

— **Jako si olajšuje delo** »Delavski list« iz Trsta, ko poroča o izidu deželno-zbornih volitev na Kranjskem. Izpušča namreč glavno stvar: koliko glasov so v posameznih okrajih dobili kandidati S. L. S., nadalje ne navaja niti vseh glasov, ki so jih dobili socialni demokrati, marveč le iz 4 okrajev, koder so jih dobili vsaj toliko, da se jim ni treba od sramote skriti. Konečno pa prišteje 1100 razcepljenih glasov kar med socialno-demokratske, nakar, neomjenjajoč da je S. L. S. dobila vsega skup blizu 30.000 glasov, socialisti na deželi pa več kot osemkrat manj, izvaja, da se jame med ljudstvom svitati in da ne bo dolgo, da bo začelo socialistično voliti. Seveda po teh računih že . . .

— **Živinski inspektorji in zadrugarji** se v »Našem Listu« zaganjajo v »Slovenca« in v naše poslance ter jih zmerjajo s klerikalci. Domnevajo, da je iz nas govorila osebna nestrpnost, ker nismo hoteli delati reklame za njihov šhod v »Mestnem domu«. To je čisto napačno. Vzrok je ta, da ne dopuščamo, da bi komandirali naše poslance brezpomembni ljudje, ki dozdaj še prav nič niso storili za ljudstvo kakor samo zgago pri volitvah in tlako liberalcem. Treba začasa posvariti javnost pred njihovo otroško politiko. Torej nekako mladinsko varstvo.

— **Doslednost.** V včerajšnji seji industrijskega sveta na Dunaju, katere se je udeležil tudi Lenarčič, se je s o g l a s n o sklenila ostrá resolucija proti narodnemu bojkotu. Doma bodo pa Lenarčiča najbrž volili celo v bojkotni odbor. Taka politika ni za nič.

— **Nekaj v pojasnilo g. dr. Bleiweisu.** V zadnji seji občinske sveta ljubljanskega se je pritožil med drugimi tudi nekdanji član deželnega šolskega sveta, dr. Bleiweis, češ, da se sedaj pristransko postopa in da se je popreje vedno povdarjalo, da se ima ozir jemati na okrajne šolske svete, oziroma mestni šolski svet. Za nas mestni šolski svet ni drugega, kakor navadni krajni šolski svet. Sto in sto slučajev je pa že bilo, da se niti okrajni, niti deželni šolski svet nista ozirala na terno krajnega šolskega sveta. In menda vendar razmere najbolje pozna krajni šolski svet. Opozorjamo samo na dva posebno kričeča slučaja. Jaklič je prošil opetovano za nadučiteljsko mesto, bil prvi v terno-predlogu, pa deželni šolski svet je ves terno-predlog popolnoma prezrl. Drug slučaj: V Domžalah je bilo razpisano nadučiteljsko mesto. Krajni šolski svet in občinski odbor je protestiral proti imenovanju Engelmana, ki seveda še v terni ni bil, dež. šolski svet je vključ volji ljudstva imenoval ravno njega. Razlogi so bili v obeh slučajih politični. In takih slučajev je bilo nebroj za časa absolutne vlade liberalne stranke in dež. šolskem svetu. Ako so torej zdaj prezrli Jelenca in imenovali umestnejšega, kar je prišlo edino le v poštev, zgodila se je le pravica. In to smo hoteli konstatirati!

— **Vžgalic v korist obmejnim Slovincem** je danes zopet došel cel vagon.

cenjenim odjemalcem sporočamo to z zagotovitvijo, da prejmo v nekaj dneh vsi, kar so naročili. Somišljeniki! Segajte pridno po njih, da jih razprodamo čim prej, da izkažemo tem lepši dobiček!

— **Prestolonaslednika** je napadel 17. t. m. v proračunskem odseku kočevski poslanec knez Auersperg. Sicer je že lani, kakor pravijo poučeni krogi, informiral socialne demokrate, da so spravili na dan, da si je prestolonaslednik Franc Ferdinand v Blihnbachu na Solnograškem dal zgraditi na državne stroške avtomobilsko cesto. Stvar je pa ta, da je avtomobilska cesta bila pravilno v kupni pogodbi. Knez Auersperg je to reč, katero niti socialni demokrati več ne omenjajo, pogrel je zaradi tega, ker se hoče nad prestolonaslednikom zaradi neke malenkostne lovške zadeve maščevati. Kaj bodo Kočevci dejali, da njihov poslanec tako netačno uporablja svoj mandat, da zaradi osebnih svojih stvari napada prestolonaslednika in daje socialnim demokratom informacij za njihove napade?

— **Nemci v Dalmaciji.** Ministrstvo za javna dela je nastavilo kot začasnega strokovnega pristava v uradu za pospeševanje prometa tujcev v Dubrovniku Nemca, Gustava Gessmanna, muzealnega tajnika v Gradcu. Ali res ni bilo mogoče dobiti za tako službo v slovanski deželi Slovana?

— **Železniško ministrstvo za šulferajnsko šolo v Šiški.** Iz Šiške se nam poroča: Železniško ministrstvo je naklonilo tukajšnji šulferajnski šoli podporo 500 kron; ne vemo, je li to za o priliki septemskih demonstracij pobite šipe ali za nadaljevanje germanizacije naše Šiške, to bi morda utegnil povedati višehradski plemenitaš Januschowsky? — **Narodna zveza** — kako boš odgovorila na to pri glasovanju o vladnih proračunih?!

— **Od državne železnice.** Premesčeni so: nadrevident Edvard Žurek od ravnateljstva odd. V. k želez. obrat. uradu Trst, prosta luka, kot podnačelnik za prometno službo, uradniška aspiranta Cepuder Milan iz Vižmarjev na Bled, Koller Josip iz Bleda v Trst c. kr. drž. žel. Na novo je sprejet inženir Josip Cinibulk kot stavbni asistent za postajo Pazin.

— **Župnija Kropa** je podeljena č. g. Valentinu Oblak-u, župniku v Ribnem.

— **Svoji k svojim v Trnovem.** V Trnovem na Notranjskem obstoja mlekarstva zadruga. V tej mlekarji imajo vslužbene kar tri Nemce, menda Švicarje in protestante, torej najfanatičnejše Nemce. Pred kratkim je bil odpuščen iz službe v mlekarji slovenski delavec Miha Zadu iz Ilir. Bistrice, zapodil ga je kar sam mlekar in vodstvo, ki obstoji iz naprednih mož Severja-Fadguca in Urbančiča (ti so namreč odločilni!) je pa kar molče gledalo ta čin zagrizenega Nemca, ki živi ob slovenskih žuljih. Ta je vzel mesto tega v službo zopet Nemca, vodje so mu tudi to pustili. In vendar se je vse vršilo po 20. septembru! V Trnovem pa je tudi domačin Zore, ki je dovršil kmetijsko šolo in je po Tirolskem proučeval mlekarstvo in si torej pridobil dovolj znanja, da bi vodil mlekarjo, a trnovski »naprednjaki« puste domačina — ki je žrtvoval mnogo časa in denarja, da si je pridobil znanje, ki je mlekarjem potrebno — brez kruha in imajo kar tri fanatične Nemce-tujce v službi, domačina pa silijo, naj gre po svetu s trebuhom za kruhom! To je škandal! In temu se mora storiti konec! Govorili bodo že naši možje na prihodnjem občnem zboru!

— **Podmorska čolna,** ki jih je naša mornarica naročila v Kielu, sta gotova. Te dni se bodo vršile poizkušnje, na kar odplujeta v Pulj. Dva podmorska čolna montirajo pri Whiteadu na Reki, dva pa sta že pripravljena v Pulju, da jih spuste v morje.

— **Dunaj za vojake v Bosni.** Na Dunaju so nabrali in odposlali 93.000 kron in mnogo najrazličnejšega blaga za božičnico vojakom v Bosni in Hercegovini.

— **Napad telovadnega odseka v Vipavi** na »mirne ljudi« zelo krvavo opisuje zadnji »Notranjec«. »Notranjec« pravi, da so naši telovadci z revolverji in nožji oboroženi, kot nekdanji roparji iz Hrušice, napadli popolnoma mirne ljudi, seveda liberalne. To se je zgodilo po mnenju onega lažnjivega dopisuna po Miklavževem večeru v soboto. Ker je tudi dotična oseba, ki je dala to notico v »Notranjca«, obrekovala, da so bili naši telovadci pijani, moram nehote priznati, da je bila dotična oseba sama dovolj pijana ali pa ne zna po vrsti naštetih imena dni v tednu, katere znajo vsi otroci v prvem razredu. S to vestjo so se pa nekateri mirni ljudje tako po ustih udarili, da bi sedaj radi vso stvar zamočali. Res je, da so bili telovadci v gostilni gospoda Cunte, a ne v soboto, marveč v nedeljo po izletu na Goče. V to veselo družbo se je začel vmešavati ves oni »mirni ljud« ter zabavljal na naše fan-

te. Ti so z zasmehom odgovarjali njihovim besedam. Pa kakor se čebele, če začne kdo suvati v njihov panj, zaženo med napadalce, tako so tudi naši telovadci odrinili hujškače iz sobe. Tako poraženi sedaj jadikujejo po »Notranjcu«, da se jih je napadlo z noži in revolverji, katerega niko taktar ni imel seboj. Ti pogumni ljudje se takoj zboje in bežijo, če jim kdo pokaže samo orožni list! Da se ni streljalo, to lahko priča gostilničar, posebno še stražmojster gospod Turk, ki je one napadene mirne ljudi razpodil. Sicer pa naj oni fantki pazijo, da jih ne bo prišel oče z mokro cunjjo podit domov, kakor se je že enemu izmed njih gospodov napovedalo.

— **Dve promociji.** Danes, v soboto, 19. decembra, sta bila na dunajskem vseučilišču promovirana doktorjem modroslovja g. Josip Mal, član »Danice«, zgodovinar, in pesnik ter pisatelj g. Ivo Pregelj, bivši urednik »Zore«, slavist in germanist.

— **Šolske razmere na koprskem učiteljsku.** Koprski slovenski učiteljskičniki, priložni zaradi strašansko slabih, vnebovpadljivih zdravstvenih razmer zahtevajo, da vlada nemudoma reši to lepo stvar. Res lepe razmere vladajo tu. Vsako leto je bilo mnogo absenc (zamud) v šoli. Letos pa se je to v hujši meri pojavilo. Dijaki so brez pomoči. Bolezen, posebno revmatizem, je na dnevnem redu, da ne govorimo o drugih boleznih. Mnogo dijakov bi rado iskalo zdravniške pomoči, a so brez sredstev in tako jim bolezen zaide in jih mnogo tudi v poznejšem življenju konča, ko bi lahko svojim staršem in narodu mnogo pomagali. Slovenska javnost ni s tem čisto nič na jasnem, kajti preoddaljeni smo od sveta ter nimamo nikake prilike, da bi komu to stvar pojasnili. Ako sploh kateremu kaj povemo, dobimo odgovor, da nas ne bo še tako kmalu konec. Ali to ni tako, kajti gole številke jasno pričajo o žalostnem zdravstvenem stanju. Slovenska javnost in drugi organi, ki so v to poklicani, da bi storili enkrat konec tem prežalostnim komedijam, ne morejo sedaj ugovarjati našim upravičenim vitalnim zahtevam, kajti tu je črno na belem: I. letošnji tečaj: eden slučaj čeljustne otekline združene z mrzlico, drugi slučaj legar, tretji slučaj pljučni katar. II. letošnji, oziroma I. lanski tečaj: 4 slučaji revmatizma, 4 slučaji trganja v zobeh, 3 slučaji bronhialnega katarja, dva slučaja prsnega katarja, 1 slučaj pljučnega katarja, 1 slučaj oslabilnega vida. III. tečaj oziroma II. lanski tečaj: dva slučaja pljučnega katarja, 6 slučajev revmatizma, 1 slučaj trganja v hrbtu, 1 slučaj popolnega revmatizma, 2 slučaja otekanja drgalk, 1 slučaj boleznj kanis. IV. tečaj: 5 slučajev revmatizma, več slučajev katarja in 2 slučaja pljučnice. Natančnejšo statistiko objavimo prihodnjič. Vprašamo gospo vlado, ali smo zato tu na svetu, da poginjamo v teh vlažnih, gnjilih in plesnivih prostorih, o katerih se je izrazil neki kavalerijski stotnik: »Da hienein steck' ich nicht einmal meine Pferde! (Tu noter ne vtaknem niti svojih konj!) Ali ste slišali? Vlada še niti svojih konj bi ne vtaknila v take prostore, nas pa drži, da umiramo in hirammo telesno in duševno. O srečno dvajseto stoletje v naši moderni Avstriji! Žalostni in hirajoči, a še ne umrli (!) pozivljamo slovensko javnost, da se zavzame za nas, poslanci pa naj vprašajo vlado kaj misli s slovenskim učiteljskim v Kopru.

— **Še nekaj o samoumorih v Radovljici.** Iz Radovljice se nam piše: V četrtek popoldne ob pol dveh se je ustrelil v Radovljici v svojem stanovanju tajnik »Posojilnice«, Karol Pohlin. V petek zjutraj ob tritret na pet je umrl, ne da bi se ves ta čas kaj zavedel. Krogla mu je prodrla možgane. Vzrok samoumora so baje nezdrave družinske razmere. — Govori se pa, da je vzela sodnja vso stvar v roke zaradi nekaterih sumljivih momentov. Pohlin je ležal obstreljen pri vratih, revolver pa par korakov proč na mizi. Vsled tega bo danes sodniško obdudiran. — Ob istem času se je ustrelila Podmestom kakih 25 let stara kovačeva kuharica Ana N. Merila je menda na srce, pa zadela par centimetrov nižje. Odpeljali so jo s polšestim vlakom v deželno bolnišnico. Pripeljalo jo je do tega koraka življenje po načelih »proste ljubezni«.

— **Moderna šola v Kopru.** Tupatam je že bilo naše šolsko poslopje nekoliko opisano. Ne vemo pa, če je kdo to prebral ali se je sploh javnost za to kaj zanimala. Seveda, nihče si ne more predstavljati teh prostorov, ako jih nima v resnici pred očmi, ako ne gre noter in si jih ne ogleda. Že sama zunanja oblika ti ne more povedati, da se skriva v tem zidovju c. kr. učiteljsku. Nekoč je prišel neki kmet kupovat tobaka v to poslopje. (Resnična dogodba.) A pustimo te, akoravno upravičene šale. Ako stopiš v poslopje v suhem vremenu, tedaj občutiš neprijeten hlad, ki te prešine do kosti. Od tal do vrha prepregajo stene velike plahle plesnobe in vlage. Kaj

pa šele obdeževnem vremenu! Kadar količkej potegne jug, že vam začne curljati iz vseh kotov, od vseh strani. Na mnogih krajih moramo preskakovati cele mlakuže. Ravnotako je v posameznih razredih. Pod nami voda, nad nami voda, za nami in pred nami voda. Ako privzdigneš deske in nekoliko pobrskaš, naletiš na dva metra debelo plast kosti (človeških), mej katerimi in pod katerimi je voda. — Spodnji prostori so deloma do 60 centimetrov pod zemljo. Pod stropom nismo varni. Iz stranišč se širi prijeten duh po celem zavodu. Peči so tudi dobre. Vsako leto jih flikajo in flikajo, a vendar ne odgovarjajo potrebi. V teh mokrih, smrdljivih, zaduhlih, zakajenih, pod zemljo se nahajajočih luknjah mora ubogi dijak in profesor presedeti do 8 ur na dan. In potem? Da bi prišel vsaj v kakšno gorko, suho stanovanje. Ali tam naleti skoraj na isto. Prašamo višjo gospodo, koliko časa da bomo še tu hirali. In ti slovenska javnost, ali se ne zganeš sedaj za nas? Vzbudi se in zahtevaj, kar ti gre po pravici!

— **Kolodvorska restavracija v Gorici,** državni kolodvor, bo postregla pri osebnih vlakih št. 13 (odhaja iz Gorice ob 12. uri 18 min. pop.) in št. 16 (odhaja iz Gorice ob 11. uri 5 min. dop.) potujočemu občinstvu po prednaročbi pri sprevodniku z jedili na ambulantnih tabletah za ceno 2 K 20 h in pri osebnih vlakih št. 14 (odhaja iz Gorice ob 2. uri 58 min.) in št. 15 (odhaja iz Gorice ob 4. uri 55 minut) s kavo na ambulantnih tabletah za ceno 48 vin.

— **Veliki uspehi hrvatskega skladatelja v tujini.** Srečko Albinjevi opereti: »Baron Trenk« in »Madame Troubadour« sta v Lipskem sijajno uspeli. Časniki so polni navdušene hvale.

— **Zrakoplov,** ki so ga videli meseca decembra nad Ribnico in Laščami, je plul tudi nad loško dolino. Vozil je v smeri proti Reki. Par oseb je bilo opaziti v njem.

— **Žene in dekleta v Starem Trgu pri Ložu,** na Šentjanžov dan pridite v sobo izobraževalnega društva, kjer vam bo »dekliska zveza« delila svoje olišnike in orehe!

— **Prestavljen** je iz Starega Trga v Št. Vid nad Ljubljano kaplan Frančišek Vovko, ki je pastiroval v Starem Trgu 5 let in 4 mesece.

— **Uradni vestnik.** Na okraj, sodišču v Radovljici je izpraznjeno mesto pisarniškega pomožnega uradnika z dnevno 2 K 50 vin. Rok do 1. jan. 1909. — Razpisana je definitivna služba učitelja-voditelja na enorazrednici pri Sv. Gregorju, okr. Kočevje. Rok do 19. jan. 1909. — Proti Janezu Kukmanu iz Ločne oziroma dedičem, neznanega bivališča, bo 23. dec. t. l. pri okr. sodišču v Novem mestu obravnava radi priposestovanja laštinske pravice. — Proti Jurju Lončar iz Šmartna št. 7, neznanega bivališča, bo pri okr. sodišču v Kranju 28. dec. t. l. razprava zaradi priznanja priposestovanja. — Pri okrajnem sodišču v Velikih Laščah bo 29. dec. t. l. razprava proti Janezu Tomšič iz Stop 2, neznanega bivališča, zaradi 306 K. — Amortizira se založni list dež. plačilnega urada v Ljubljani z dne 10. okt. 1900, spr. č. 8. o založenih štirih 4% obveznicah priv. cesarjevič Rudolfove železnice ser. 4478 št. 28, 29, 30 in 31 à 200 glid. — Zaradi upravljivosti je stavljen pod oskrbo Franc Mavser, posestnik iz Sušice. Skrbnik Janez Rus v Mulavi. — Razpisano je definitivno mesto moške učne moči na štirirazrednici v Senožečah. Rok do 9. jan. 1909. — Pri okr. sodišču v Kranju bo 24. dec. rok radi priznanja zastonjosti in plačila terjatev zoper dr. Janeza Pollak, Uršo Stružnik, Jožefa Stružnik, Miho Stružnik, Jožefa Luzan, Jakoba Stružnik, Marjano Stružnik, Mart. Stružnik ml., Martina Stružnik st., Uršo Stružnik, Jakoba Ušlakar, Antona Dolinšek in Apolonijo Stružnik, katerih sedanje bivališče je neznano. — Dražba nepremičnim vl. št. 26 in 210 d. o. Polom in gospodarsk. orodja bo pri okr. sodišču v Kočevju 13. januarja 1909. Cenitna vrednost za vl. št. 26. 6155 K, za vl. št. 210 488 K, za premičnine 128 K. — Najnižja ponudba 4189 K, oziroma 279.

— **Neko zelo zanimivo preporno vprašanje** glede priseljevalnega prava Združenih ameriških držav se je pred kratkim rešilo pred zvezinim sodiščem države Louisiane. Dvomljivo je namreč bilo, če imajo posamezne države pravico, pospeševati priseljevanje s tem, da plačajo priselnikom vožnjo iz Evrope. Da se končno zadeva vsestransko pojasni, je zvezina priseljevalna oblast v New Orleansu povzročila, da se je slučaj nekega priselnika obravnaval pred zvezinim sodiščem Louisiane. Razsodilo te oblasti pa se je glasilo, da po priseljevalnem zakonu z dne 1. julija 1907 posamezne države niso upravičene plačevati vožnjo priselnikom. Ta razsodba je tudi za naše izselnike ve-



### Ob petletnici „Straže“.

Gospod urednik, poročam Vam veselo slovensko poročilo iz nemškega Dunaja. Slovensko katoliško izobraževalno društvo »Straža«, bujno brsteče drevesce slovenske zavednosti in požrtvovalnosti, je v nedeljo, 13. t. m., na Miklavževem večeru, obhajalo petletnico svojega obstoja. Nad vse pričakovano ogromna udeležba je pač najboljša glasnica, da društvo temelji na neomajni podlagi in da je osnivanje takega društva bila nujna potreba za v tujini osamljeni slovenski živelj. Iz skromne želje, da se katoliško mislečim Slovencem oskrbi skupno ognjišče, okrog katerega se zbiraj in izobrazuj zavedni sin slovenske korenine, je vzrastel mogočen organizem, za katerega očividno naraščajo zanimanje. Slovensna popoldanska služba božja in sijajno uspeli »Miklavžev večer« je v srcu mnogih rodil trdno prepričanje, da edino mlado, z življenjsko močjo prekvašeno petletno dete — »Straža« — more kdaj udeležiti (realizirati) plemenito stremenje prvobornih — osnivanje »Slovenskega doma« na Dunaju. Pisec teh vrstic iz skušnje ve, da je ravno plodoviti razvoj mlade katoliške slovenske organizacije na »Miklavžev večer« privabil celo take, ki se doslej niso posebno zanimali za »Stražo«. Zato se zdi umestno, da ta izreden »Stražin« praznik omenjamo posebej.

Kmalu po končanih slovesnih litanijah so gostje in društveniki kar trumoma jeli prihajati v pritično dvorano »Zur schönen Schäferin«. Še ni potekla dobra ura, dvorana je bila že nabito polna. Med gg. udeleženci smo opazili tudi državnega in deželnega poslanca Demšarja. Točno ob sedmih je slavnostni večer otvoril mojstrsko izvežbani tamburaški zbor pod spretnim vodstvom g. M. Bajuka. Nato je mešan zbor tri točke: »Pogovor z domom«, »Ne zvenj mi« in »Lipica« proizvajal tako eksaktno in dovršeno, da je frenetični aplavz povečkrat skušal privabiti na oder za slovensko petje tako navdušene gospodične in akademike. Le pomanjkanju časa je pripisovati, da smo iz ust izvežbanega pevskega zbora slišali samo tri slovenske kompozicije.

Ko se je srce navzilo melodičnih splov, je duh zbranega občinstva z zanimanjem sledil slavnostnemu govoru, ki ga je govoril duša »Straže«, č. g. Rebol. V kratkih pa jedrnatih besedah je radovednemu občinstvu razvil genezo petletnega obstoja. »Straža« je v teku petih let pokazala, da si je v krvavo vročem boju za narodne in verske pravice častno priborila dični epiteton: slovensko katoliško izobraževalno društvo. S križem v roki, z molitvijo na ustih, z globokim verskim prepričanjem v srcu je peščica navdušenih akademikov pričela z organizacijskim delom med raztresenimi Slovenci. Energija pri skupnem delu, trezna premišljenost v načrtih in ljubezen do slovenskega jezika je navduševala in podpirala ustanovitelje pri v kulturnem oziru tako važnem koraku. Društva naloga ni, da si vzgoji Slovencev, ki bi z nasprotnikom znali sukati orožje za vzvišena krščanska načela, društvo pred vsem teži po tem, da si vzgoji zavednih Slovencev, ki bi tudi na zunaj kazali, da niso ljudje besede, ampak ljudje dejani. Tiho, skromno delo naj bi zasajalo polno miru ter oživljalo in krepilo smisel za napredek slovenske kulture. Kako da je »Straža« v teku petih let vršila svojo kulturno misijo, najglasneje priča zanimanje za »Stražo«, ki je na današnjem slavnostnem večeru priklopelo do izredne višine. Prostorna dvorana je premajhna, ne more sprejeti vseh zavednih Slovencev, mnogo jih je vsled pomanjkanja prostora moralo odriniti. Zato pa mora vsakemu Slovincu narodnjaku posebno pri srcu biti misel, da si Slovenci na Dunaju osnujejo lasten dom. Ta bodi zabavno in izobraževalno zbirališče za starejše, slovenska šola za mladi naraščaj, da ne vtone v morju germanstva.

Odmevajoči rokopolos je pričal, da so govorniku vrele besede iz srca in tudi našle pot v srce. Slovenski trgovec na Dunaju, gospod Bizjak, je že tisti večer poklonil lepo vsoto za nameravani slovenski dom. Dal Bog mnogo enakih posnemovavcev!

Nato je nastopil »Miklavž«, opozarjal zbrane Slovence na temeljne točke naše organizacije, na versko in narodno zavest, razdelil darove in zapustil pozorišče z vročo željo, da se v prihodnjem letu okrog božičnega drevesca zbera vsi dunajski Slovenci.

To je le motna slika nepozabnega slavnostnega večera. Zapisal sem jo in na željo zbranega občinstva poslal v »staro domovino«, da ob spominu na dunajsko slavnost i ona uvidi, kaj vse premore združena. Ko je ob slovesuoko zrlo za-

stopnike skoraj vseh slojev, se je marsikomu porajala misel: »Straža« je prava ljudska akademija. In če je težavni pričetek v prvem kvinkveniju prinesel toliko obilega sadu, sklepamo lahko, kaj bode prineslo društvo po preteku prve dekade. Veseliti se mora vsak zaveden Slovenec takih veselih pojavov, odboru društva, članom in vsem podpornikom pa čestitati in klicati: Naprej za jasnim idealom — slovenski dom mora zagledati beli dan!

F. T.

### Štajerske novice.

Š **Socialni tečaj pri Veliki Nedelji**, ki se je vršil dne 9. in 10. t. m. v prostorih g. Mikla, se je izvanredno dobro obnesel. Predavanja, ki so imela namen seznaniti udeležence tečaja z vsemi strokami javnega življenja, so prav zanimivo in poljudno obdelali gg. dr. Hohnjec iz Maribora, kaplana Štuhec in Močnik in jurist Kovač, član »Zarje«. Rednih poslušalcev je bilo 60—70. Pri posebno zanimivih točkah se je pa njihovo število precej pomnožilo, včasih na 100. Kar je glavno, ljudje so predavanja, ki so bila ponekod vkljub poljudnosti jako utrudljiva, poslušali z napeto pozornostjo. Ostali so živahni cel čas tečaja. Končno so tudi trije mladeniči zavzeli govorniško tribuno in dokazali, da ima velikonedeljsko okrožje marsikaj rojenih govornikov. Kdor jih je slišal govoriti tako jedrnat in odločno, se mu je morala zbuditi zavest: Mladeniška organizacija štajerska se razvija v silo, ki bo strla vsakega nasprotnika slovenske ali krščanske misli. Zeleti je le, da bi se socialni tečaji udomačili in prirejali po možnosti vsako leto.

Š **Blamirana gonja liberalnega časopisja**. Iz št. Ruperta nad Laškim se nam piše: Kakor je že znano širši javnosti, imela sva s tukajšnjim nadučiteljem Fr. Zupančičem dolgo, skoro eno leto trajajočo tožbo, ker mi je nadel častni priimek »potenciran lažnik«. Ko sem jaz v prvi inšanci dne 14. avgusta t. l. pri sodnji v Laškem propadel, kljub temu, da sem imel 50 prič, katerih pa seveda niti zaslišali niso, in kljub temu, da je izmed njegovih osem prič sedem zoper njega priseglo in le ena zanj, tedaj je zagnalo vse slovensko liberalno časopisje strašen vrišč, češ, šentrupertski kaplan je z debelimi črkami tiskani »potencirani lažnik«. Samo v enem tednu sem bil menda petkrat počeščen s tem častnim naslovom. Pa jaz sem se liberalni jezičnosti le smejal, ker sem dobro vedel, da še ni vseh dnij večer, zato tudi nisem niti enkrat odgovoril na to blatenje. Samoobsebi umevno pa je, da sem vložil priziv in sicer na c. kr. okrožno sodnijo v Celju. Pri obravnavi dne 10. t. m. je bil nadučitelj, ne da bi se katera. mojih prič poklicala — bile so mu že njegove odveč — obsojen v primerno kazen 100 kron in poravnavo vseh ogromno naraslih stroškov. Kajti obravnave so se vršile v Mariboru, na Laškem in v Celju z zastopniki na obeh straneh. Ker se je torej dne 10. t. m. moja nedolžnost sijajno dokazala, zato odklanjam častni priimek »potenciran lažnik« od svoje osebe. Da mi liberalno časopisje, ki mi je dobro ime oblatilo, ne bo dalo nobenega zadoščenja, sem prepričan, pa ga tudi ne potrebujem, ker z mirno vestjo in z mirnim srcem sam tukaj slovesno izjavljam, da sem doslej še vedno, ne potenciran lažnik, ampak kaplan šentrupertski **Anton Penič**.

Š **Tatvine in vlni v gornjeradgon-skem okraju**. Okoli Gornje Radgone se zopet klatijo vlomilci. V noči od sobote na nedeljo so poskušali na petih krajih v Hercogovškem in Poličkem vrhu svojo srečo. Tatvina se jim je posrečila le v viničarjih Kürbusa in Huallenza. Istotako so pred jednim tednom neznan storilci vlomili oskrbniku Schrollu v Radinskem vrhu in mu precej pokradli.

Š **Umrl je v Gradcu jurist Venta** iz Možganjcev.

Š **Umrl je v Mariboru Jožef Kerič** na srčni kapi. Bil je 36 let uslužbenec trgovca Martinca.

Š **Mladeniška zveza** pri Sv. Emi ima v nedeljo 20. dec. podučni shod v kaplaniji po rani službi božji.

Š **Socialni tečaj** se vršijo 29. in 30. decembra v Ljutomeru in Šoštanju.

Š **Ptujski »šrameljni«** imajo 31. dec. v Slovenski Bistrici Silvestrov večer.

Š **Škandal**. Če to ni škandal, potem pa res ne vem, kaj je škandal. »Marburgerica« prinaša z dne 17. dec. strupeno notico zoper novega postajenačelnika v Slovenski Bistrici, ter ga denuncira, da je Slovenec, z očitnim namenom, mu odjesti kruh. Obeta, da bo v eni prihodnjih številki temu posvetila večjo pozornost. Ali si tedaj Slovenec res ne sme služiti kruha na slovenski zemlji?

### Železniška nezgoda pri Zagorju.

Ij **Vsi severni vlaki južne železnice** imajo danes velike zamude, ker sta med Zagorjem in Kresnicami zadela dva tovorna vlaka drug v drugega. Poškodovanih je devet vozov. Od osebja se ni nihče poškodoval. En tir je bil ob pol deveti uri že prost, drugi je še zaprt. Pričakujemo nadaljnih poročil.

— **O železniški nesreči v Zagorju** se nam od druge strani poroča: Danes zjutraj se je pripetila v Zagorju velika železniška nesreča. Zavozila sta namreč tovorna vlaka 831 in 961 eden v drugega. Pozabilo se je dati prvemu vlaku znamenje za odvoz in je zato zapeljal vanj drugi vlak. Na blagu je velika škoda, velika sreča je, da ni nihče ranjen. Železniško osebje je poskakalo z vozov; da ni bila nesreča še večja, gre hvala strojevodji in kurjaču, ki sta napela vse moči, da ustavita lokomotivo. Vsled nesreče imajo vlaki velike zamude. Današnji jutranji brzovlak, ki pride v Ljubljano ob treh zjutraj, se je pripeljal šele ob tri četrt na 9. uro dopoldne.

### Razne stvari.

**10.000 žensk na zatožni klopi**. Minolo leto je bila v Bilbao na Španskem obsojena v osemletno ječo neka mlada šivilja, ki je umorila svojega nezvestega ženina. Javno mnenje se je pa postavilo na stran obsojenke in urednik lista »Liberal« je sestavil spomenico, katero je podpisalo 10 tisoč žensk in jo je obsojenki izročilo šest najlepših deklic mesta Bilbao. Vsled tega pa se je čutil državni pravdnik žaljenega ter je uložil tožbo proti uredniku, ki je spomenico sestavil in proti vsem 10tisočnim podpisanim ženskam.

**Društvo proti pouličnemu hrupu** imajo v Nemčiji. Društvo ima svoj sedež v Hanovru. Njegovo glasiloo izhaja v založbi »Aerztliche Rundschau« v Monakovu pod naslovom »Antirüpel«. Društvo vodi tudi »plave seznamke« onih hiš, katerih gospodarji se obvežejo, da stavijo strankam pogoj, da se vpišejo v navedeno društvo. Ti »plavi seznamki« so v društveni pisarni na vpogled vsakomur, ki mu je ležeče na tem, da se nastani v mirni hiši. Društvo nič kaj ne more naprej, vendar pa ustanovitelji upajo, da končno ta ideja prodre in jo končno sprejmejo v svojo zaščito in izpeljavo državne oblasti, kakor se je to že zgodilo v New-Yorku.

**Napad na sodnika**. V Hebu je stala pred sodnikom dr. Hasenöhrlom vlačugarica Hauler radi potepanja. Ko ji je bila

### Zahvala.

Dne 4. t. m. je uničil hud požar del moje tovarne za usnje v Hranju in je zasluga slavnih gasilnih društev, katera so bila takoj na licu mesta, da ni nastala še večja nesreča.

Zlasti se pa zahvaljujem najtopleje sl. požarnim brambam in sicer: iz Hranja pod načelništvom gospoda Janke Sajovica, iz Ljubljane pod načelništvom gosp. Ludovik Štricelj-na, iz Strazišča pod načelništvom gosp. Jak. Hajšelja ml., iz Dupelja pod načelništvom gosp. Harol Završnika in iz Škofjeloke pod načelništvom gosp. Jos. Debelaka za njihovo požrtvovalno pomoč in vztrajno delovanje pri gašenju ognja.

Harol Pollak,

3355 1—1

tovarnar.

### Enonadstropna hiša

na **Vrhniki št. 182**, pripravna za trgovino ali obrt, z dvema velikima kletima se **proda** pod ugodnimi pogoji iz proste roke. Več se poizve ravnotam. 3241 3

naznanjena obsodba na en mesec zopora, zgrabila je kovinast križ na sodnikovi mizi ter ga zagnala sodniku v obraz. K sreči pa se je hitro umaknil z glavo, tako da mu je priž priletel na prsi, kakor tudi oba teška svečnika, ki sta stala na mizi. Priti je moralo več paznikov, da s zobenelo žensko obvladali in odpeljali v zapor.

c **Novi blaženi**. Dne 14. t. m. so se prečitali v Vatikanu trije dekreti o proglasitvi blaženim mučenikov in misijonarjev. Prečital se je nato dekret, ki potrja čudeže o Devici Orleanski. Orleanski škof se je nato zahvalil s posebnim govorom, v katerem je slavil čednosti Device Orleanske. Papež je odgovoril, da se slave čednosti mučenikov, da se utrde v veri slabi. Prepričan je, da se po priprošnji nove blažene Francoska povrne v naročje katoliške cerkve.

**Mater in sestro umoril** je v Paviji 25letni Stefanini, ranil pa dve sestri. Na orožnike je streljal. Prijeti so ga mogli šele, ko so ga ranili.

### „Katoliška bukvarna“ v Ljubljani

priporoča sledeče važne novosti:

**Poezije**, Anton Medved, II. del. Cena K 4.—, elegantno vezana knjiga K 5.40. Kakor je prva zbirka Medvedovih »Poezij« zaslula po vsi naši domovini in naša prijateljev in častilcev v vseh krogih, tako bo tudi drugi del gotovo še bolj poglabil in povzdignil vrednost in velikost našega pesnika.

**Ben-Hur**. Roman iz časov Kristusovih. Spisal Ludvig Wallace. Cena vezani knjigi K 4.50 — Lepšega berila in darila za Božič si ne moremo misliti kot »Ben-Hurja«; roman vzbuja in ohranjuje zavest lepote krščanstva in globoke misli njegove so velike vzgojne vrednosti. Pred oči nam živo stopa življenje Gospodovo od rojstva do smrti; opisuje se nam poganstvo v svojem zunanem blešku, a tudi notranji trholsti. Osebe v romanu so mojstrsko karakterizovane.

**Andrej Hofer**, tirolski junak. Igra v 5 dejanjih z naslovno sliko (Hoferjeva smrt) in obširnim zgodovinskim uvodom. Cena 80 vin., 10 izvodov K 5.—. — Ne samo, uprizorjena na odru, temveč tudi kot podučno in kratkočasno berilo bo našla ta knjižica mnogo prijateljev.

**Zbirka ljudskih iger IX zvezek** — Cena 80 vin., po pošti 90 vin. — Knjiga ima sledečo vsebino: za moške uloge: 1. »Na betlehemskih poljanah«, 2. »Kazen ne izostane«, 3. »Očeta kletev«. Za ženske uloge: 1. »Večna mladost in večna lepota«, 2. »Čašica kave«. — Vsebinska prejšnjih zvezkov je označena na ovitku IX. spničpa.

**ABC v podobah**. Slovenski. Cena 80 vin., trdo vezan K1'20 — Pravlična in primerna knjižica za otroke do desetega leta z živopestrimi podobami in mičnim besedilom za vsako črko abecede. — Otrokom bo v pravo veselje in lahek poduk.

**Oče naš**, Malavašič. Cena K 1.50. trdo vezana knjiga K 1'70. To lepo povest so slovenski časopisi že opetovano priporočali.

**Zlatokopi** XVI. zvezek Spillmannovih povesti z zanimivo naslovno sliko. Cena 60 vin., trdo vez. 80 vin. — Opozarjamo tudi na prej izišle zvezke te zbirke, ki se je med Slovenci tako hitro splošno priljubila in razširila. 3238 8—4

### „Katoliška bukvarna“ v Ljubljani.

Ustanovljeno 1862.

Telefon števil. 584.

**RUDOLF GEBURTH**  
c. kv. dvor. mašinist

**DUNAJ (WIEN), VII, KAISERSTRASSE 71**  
na vogalu Burggasse.

Največja zaloga **vsakovrstnih peči** za vsako porabo od navadne do najfinejše in najelegantnejše izpeljave, v vseh velikostih, črne ali bogato emajlirane. **Peči za trajno kurjavo za premog. Okrogle peči za regulirati od 15 K višje. Zaloga ognjišč, šteditnikov in strojnih ognjišč. Najboljše plinove peči, kamini črni in emajl. Železne peči s pečnicami za dve ali tri sobe.**

**Patent-vložki** za glinaste peči.  
**Sušilnice.**  
**Krušne peči.**

2034 20

### Globoko izpod cene

**prodajam** radi pomanjkanja prostora **obleke in površnike, zimske suknje in dežne plašče za gospode in dečke** kakor **najmodernejšo konfekcijo za dame in deklice.**

**Konfekcijska trgovina A. Lukič**

**Pred škofijo števil. 19.**



# Domače slovenske tvrdke.

## Brivci.

**Dinter Karol**, brivec in lasničar, Martinova cesta 14.

**Domianović Paškal**, brivec, Dunajska cesta št. 6.

**Franchetti Engelbert**, brivec in prodajalec par-fumov, Sodnijske ulice 2.

**Kastelic Ivan**, brivski mojster, Sv. Florijana u. 25

**Kelsin Stanko**, brivec, Kopitarjeve ulice 1.

**Kosec Ivan**, brivec, Dunajska cesta 7.

**Matković D.**, brivec, Pred škofijo.

**Podkrajsek M.**, frizer za dame in gospode, Sv. Petra cesta 35.

**Sikutrić Julij**, brivski mojster, Marije Terezije cesta 11.

**Strmoli S.** brivec in lasničar, zaloga lasnih mrežic, Pod trančo 1.

## Cerkv. orodje in elekt. svetica.

**Kregar Ivan**, izdelovatelj cerkvenega orodja in posode ter elektr. svetil, Elizabetna c. 3.

**Tratnik Leopold**, izdelovatelj cerkvenega orodja in elektr. svetil (zaloga) Sv. Petra cesta 27.

## Čevljarji.

**Kukman Fran**, čevljarski mojster, Dunajska c. 14.

**Ravnikar Anton**, čevljarski mojster Sodnijske ulice 4.

**Zamljen Ivan**, čevljarski mojster, Kongres. trg 13

## Čevljarne.

**Herisch Josipina**, trgovina s čevlji Židovske ulice,

**Keber I.**, eksport kranskih čevljarskih izdelkov, Stari trg 9.

**Oblak Matej**, trgovina s čevlji in čevljarski mojster Kongresni trg 6.

**Podlesnik Ivan ml.**, trgovina s čevlji in klobuki, Stari trg 10.

**'Pri zlatem črevlju'** (lastnik) **I. Keber** zaloga čevljev, domačega in tov. zniškega izdelka, Stari trg 9.

**Štor Julija**, trgovina čevljev za gospode, dame in otroke, Prešernove ul. 5.

**Treo Karolina**, najstarejša trgovina obuvala, Pogačarjev trg 1.

**Žibert A.**, največja zaloga čevljev domačega izdelka, Prešernove ulice.

## Črkoslikarji in pleskarji.

**Brata Eberl** črkoslikarja, stavb. in pohišt. plesk. lakirarja in prodaja oljnatih barv, Miklošičeve ul. 4.

**Bricelj Tomo**, pleskarski mojster, Dunajska cesta 16.

**Pristou Filip**, slikar za napise, črke in grbe, Prešernova ul. 50.

## Gostilne in restavracije.

**Češnovar Angela**, trgovka in gostilničarka, Kolodvorske ul. 33.

**Česka budijeviška pivnica** Sv. Petra cesta št. 26.

**Košak Peter in Josipina**, restavracija poleg pošte, Prešernove ulice.

**Mikuž gostilna**, Kolodvorske ulice 3.

**Plzenski sanatorij** pri Roži, plzenski prazdroj v steklu, izv. napoln.

**Pri zlati kapljici** restavracija, Sv. Petra cesta 27.

**Restavracija Avg. Zajec**, Sodnijske ulice 6.

**Slobodnik Ivan**, Metliško vino, gostilničar, Breg št. 8.

**Škulj Rudolf**, „pri Amerikancu“, gostilna in pre-nočišče, Florijanske ulice 20.

## Galanterijsko blago.

**Bahovec Jernej**, trgovina s papirjem in galanterijskim blagom, Marijin trg poleg Prešernov. spomen.

**Češarek A.**, trgovina otroških igrač in pletenin, Selenburgove ul. 1.

**Dobrič Emil**, galanterija, igrače in predmeti za tujce, Prešernove ul. 9. (Poleg glavne pošte.)

**Hribar Dragotin**, zaloga razglednic, pisemskega papirja, Selenburgove ul. 4.

**Iglič Fran**, trgovina s papirjem in galanterijo na debelo in drobno, Mestni trg 11. (Glej inse.at.)

**Kenda Veronika**, trgovina s papirjem, Dunajska cesta 20.

**Kenda Veronika**, zaloga igrač, Dunajska c. 20.

**Korenčan I.**, trgovina galanterijskega blaga in otroških igrač, Stari trg 5.

**Petričič Vaso**, trgovina z galanterijskim blagom, Mestni trg 21.

**Prodajalna „Katoliškega tiskov. društva“**, Kopitarjeve ulice 2.

**Škulj A.** trgovina s papirjem, Poljanska c. 12

**Toni I.**, trgovina s papirjem in galanterijo, Sv. Petra. cesta 31.

## Izdelovalnice drož.

**Golob Fran & Jos. Polak**, jugoslovanska izdelovalnica drož, Sv. Petra c. 9.

**Zaloker Maks**, I. jugoslovanska tovarna drož, Kladezne ul. 17. Rečne ul. 5.

## Kamnoseki.

**Toman Feliks**, stavbeni in umetno-kamnoseški mojster, Resljeva cesta 30.

**Toman Feliks**, tovarna za umetni kamen Resljeva cesta št. 30.

**Vodnik Alojzij**, kamnoseški mojster, Kolodvorske ulice.

## Kleparji.

**Gradišar Fran**, kleparski mojster, Tržaška c. 2.

**Remžgar Ivan**, kleparski mojster, Florijanske ulice 15.

## Ključavničarji.

**Rebek Josip**, ključavničarski mojster, Francovo nabrežje 9.

**Rebolj Josip**, stavbeni in umetni ključavničar, Jenkove ulice št. 10A.

## Klobučarji, krznarji:

**Jesenko Blaž**, trgovina s klobuki, Stari trg 11.

**Krejci A.**, krznar in zaloga klobukov, Kongresni trg.

**Soklič I.**, trgovina s klobuki, Pod Trančo 1.

## Knjigarne.

**Katoliška bukvarna**, knjigarna, umetnine, antikvariat, Pred škofijo 5, poleg stolnice. — Glej inserat.

**Narodna knjigarna** Jurčičev trg 3, zaloga papirja, šolskih in drugih knjig ter pisalnih potrebščin.

**Schwentner L.** knjigarna, knjige, muzikalije, umetnine, zaloga pisalnih in risarskih potrebščin, Prešernove ul. 3. (Mestna hranilnica.)

## Knjigoveznice.

**Bonač Ivan**, kartonažna tovarna, knjigoveznica in zaloga papirja, Selenburgove ulice. Gl. inserat.

**Breskvar Fran**, knjigoveznica Francovo nabrežje, (Filipov dvorec.)

**Knjigoveznica** katol. tisk. društva, Kopitarjeve ulice 6, II. nadstr.

## Konfekcije.

**Čik Marija**, trgovina z izgotovljeno obleko Mestni trg 9.

**Gričar & Mejač**, zaloga obleke, Prešernove ulice 9.

**Lukič A.**, konfekcija za gospode in dame, dečke in otroke, Pred škofijo 19. Glej, inserat.

**Rovšek Marije nasl. Davorin Rovšek**, trgovina izgotovljenih oblek in oblačilnega blaga, Kolodvorske ulice 35.

## Krojači.

**Ahčin Josip**, krojaški mojster, Vegove ul. 12.

**Slana Ivan**, krojaški mojster, Sv. Petra nasip 67

**Slapar Oroslav**, krojaški mojster, Zalokarjeve ul. št. 10.

## Lekarne.

**M. Ph. Čižmár Josip**, lekarna pri zlatem orlu, Jurčičev trg.

**Lekarna** M. Leusteka pri Mariji pomagaj Resljeva cesta št. 1.

**Lekarna Trnkoczy** v Ljubljani, zraven rotovža.

## Mizarji.

**Dogan Ivan**, mizarski mojster in zaloga pohištva, Dunajska cesta 19. Glej inserat.

**Praprotnik Simon**, stavbeno mizarstvo, in izdelovanje omar za led s stroji, Jenkove ulice.

**Trink Alojzij**, mizarski mojster, Linhartove ulice, št. 8.

**Vehar Ignacij**, mizarski mojster, Gradaške ulice 12.

## Manufakturno blago.

**Česnik Janko**, „Pri Česniku“, manufakt. trgovina, Stritarjeve (Lingarjeve) ul. Glej, inserat.

**Grobelnik I.**, trgovina z manufakturnim in modnim blagom, Pred škofijo št. 1.

**Keber I.**, manufakturna in modna trgovina, Stari trg 9.

**Kessler Ign.**, trgovina z manufakturnim blagom, Pogačarjev trg

**Kostevc I.**, manufakturna in modna trgovina, Sv. Petra cesta 4.

**Lenasi & Gerkman**, trgovina s suknim blagom, Stritarjeve (Špitalske) ulice. (Glej inserat.)

**Lozar J.**, manufakturna trgovina, Mestni trg 7.

**Petkosig Josip**, manufakturna trgovina, Stari trg 4.

**Pri sv. Cirilu in Metodu**, lastnik **Iv. Miklavc**, Lingerjeve ulice 1.

**Skaberné A. & E.**, trgovina z manufakturnim blagom na debelo in drobno, Mestni trg 10.

**Souvan Fran Ksav.**, manufakturni trgovini na drobno, Mestni trg nasproti mestn. magistrata.

**Souvan Fran Ksav.**, manufakturna trgovina na debelo, Francovo nabrežje za vodo.

**Urbanc Feliks**, trgovina z manufakturnim blagom na debelo in na drobno, Miklošičeva c.

**Urbanc Feliks**, trgovina z manufakturnim blagom Pod trančo št. 2.

## Modno in mešano blago.

**Boltar Josip**, trgovina z mešanim blagom, Florijanske ul. 17.

**Magdič Pavel**, modna trgovina narodne vezenine, trakovi, zastave, znaki, Prešernove ul. 7.

**Meršol F.**, trgovina modnega blaga, vezenin, predtiskalija, Mestni trg 18. Glej, inserat.

**Oreh Matej**, trgovina z mešanim blagom, Kolodvorske ulice 26.

**Podkrajšek Josipina**, modna trgovina za dame in gospode Črevljarske ulice 2.

**Podkrajšek Rozalija**, trg. z vsakovrstnim blagom za dame in gospode in otroke, Wolfove ulice št. 5.

**Pri nizki ceni (Žargi)** zaloga zimskih potrebščin in potrebščin za krojače in šivilje, Sv. Petra cesta 2.

**Skušek Engelbert**, modna trgovina za gospode, Mestni trg 19.

**Snoj Franja**, trgovina z mešanim blagom, Prešernove ulice št. 28.

**Šinkovic A. dediči**, modna trgovina, Mestni trg.

**Widmayer Katinka**, trgovina z mešanim blagom „pri solncu“, Pogačarjev trg 3.

**Zorec Franc**, trgovina z mešanim blagom, manufakturno in potreb. za šivilje, Sv. Martina c. 23.

## Pekarije.

**Bizjak Terezija**, pekarija, Poljanska c. 25.

**Jenko Avgust**, pekovski mojster, Marije Terezije cesta 7.

**Žužek Karol**, pekovski mojster, Florijanske ulice 8.

## Perilo.

**Sarc Anton**, velika zaloga platna, bombaževine švicarskih vezil, Sv. Petra cesta 8.

**Šarc Anton**, izdelovanje perila, Sv. Petra c. 8.

**Šarc Anton**, pralnica in svetlokalnica, Kolodvorske ulice.

## Plakaterji.

**Matelič Peter**, I. slov. zavod za plakatiranje in snaženje stanovanj, Škofje ulice št. 14. (Glej inserat.)

**Smole F.** plakater in reklamno podjetje, Selenburgove ul. 6.

## Posojilnice.

**Ljudska posojilnica** Miklošičeva cesta 8. — Glej inserat.

**Vzajemno** podporno društvo, Kongresni trg 19 Glej inserat.

## Premogarji.

**Hrovatin Makso**, Velike čolnarske ul. 4. Zaloga I. trbovelj. premoga.

**Paulin I.**, glavna zaloga najbolj. briketa, premoga in drva, Nove ulice 3

## Slaščičarne.

**Bischof Rudolf**, slaščičarna, Poljanska c. 22

**Zalaznik Jakob**, slaščičarna, kavarna in pekarija, Stari trg št. 21.

## Stavbeniki.

**Hlebš Jernej**, zidarski mojster, Hradeckega predmestje 18.

**Ogrin Ivan**, stavbeni podjetnik, Karlovska c. 5.

**Treo Simon**, stavbena tvrdka, Sv. Petra c. 25.

## Specerijsko blago.

**Babič Franc**, zaloga specerijskega blaga, špirta, žganja, moke, otrobov in koruze na drobno in debelo, Dolenska cesta št. 2.

**Berjak & Šober**, trgovina s spec. blagom in žganjem, Vodnikov trg 2.

**Kham Franc**, trgovina specerije in delikates, Miklošičeva cesta št. 10

**Leskovic & Meden** trgovina specerijskega blaga in dež. pridelkov, Jurčičev trg 1.

**Lončar Josip**, trgovina z moko in mešanim blagom, Sv. Florijana ulice 7.

**Mencinger Štefan**, trgovina s specerij. delikatesnim in mešanim blagom, Martinova cesta 18.

**Mencinger T.** trgovina s spec. blagom in delikatesami, Sv. Petra cesta št. 37. in 42.

**Pavčič Božidar**, trgovina z manufakturnim in specerijskim blagom, Zaloška cesta 5.

**Perdan Ivan**, trgovina s specerijskim blagom, Ljubljana, Cesarja Jožefa trg.

**Remic L.**, trgovina s specerijskim blagom, Škofje ulice 15.

**Sark Fr.**, trgovina s spec. blagom, dež. pridelki in moko, Kolizej.

**Sekula Jos.**, specerijska trgovina, zaloga žime in morske trave, Sv. Petra c. 14.

**Sušnik A.**, trgovina specerije, železnine in raznih barv, Zaloška c. 21.

**Šarabon A.**, trgovina s specerij. blagom, žganjem in deželni pridelki na debelo in drobno.

**Šarabon A.**, glavna zaloga rudninske vode.

**Šarabon A.**, novo urejena pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.

**Šarabon A.**, Zaloga brinja in sliv za žganje-kuho.

**Zorec Franc**, trgovina z mešanim blagom in moko, Sv. Petra cesta 21.

## Tapetniki.

**Černe Ivan**, tapetniški mojster in zastopnik I. kranski miz. zadruga, Dunaj, c. 28.

**Dostal Karol**, tapetnik, Sv. Petra cesta 5.

**Puc Dragotin**, tapetniški in preprogarski mojster v tvrdki Puc & drug, Marije Terez. c. 11.

## Urarji in zlatarji.

**Černe Ljudevit**, zlatar in trgovec z urami, Wolfove ul. 3. Glej, inserat.

**Čuden Fran**, trgovina z urami, zlatino in srebrnino, Prešernove ulice.

**Krapež Milko**, urar in trgovec z zlatino in srebrnino, Jurčičev trg 3. Glej, inserat.

**Suttner H.**, urar in trgovec z zlatino in srebrnino, Mestni trg, nasproti rotovža.

**Vilhar Luka**, urar in trgov. zlatnine, Kopitarjeve ulice 4. Glej inserat.

**Zajec Fr. P.**, optik, urar in trgovec z zlatnino, srebrnino, gramofoni in ploščami, Stari trg 26.

## Usnje.

**Kregar K. A.**, trgovina z usnjem in čevlj. potrebščinami, Sv. Petra cesta št. 2

**Mally Fran**, trgovina z usnjem, Resljeva cesta 2.

**Marchotti Ivan**, trgovina z usnjem na drobno in debelo, Sv. Petra cesta 30.

## Vezenine itd.

**Drenik M.**, zaloga ženskih ročnih del in potrebščin, Kongresni trg 7. (Glej inserat.)

**Jager Toni**, trgovina ročnih del, Židovske ul. 5.



**Vinske trgovine.**

**Gregorič** Karol, posestnik vinogradov v Sromljah, trgovec z vinom, Kongresni trg št. 4.

**Pipan** M., prodaja goriškega vina na debelo, Založarjeva ul. 9.

**Štark** Franja roj. Pin, vinska klet, Predilne ul. 10.

**Vrtnarji.**

**Bajec** Ant., cvetlični salon, Pod trančo, Vrtnarja, Karlovska cesta 2.

**Wider** I., trgovski in umetni vrtnar, Selenburgove ulice 3.

**Železnina itd.:**

**Golob** Valentin, trgovina z železnino itd., Mestni trg 10.

**Stupica** Fr., trgovina z železnino, poljed. stroji in cementom, Mar. Ter. c. 1 poleg Figurbirta in Ančnikovega skladišča. Glej inserat.

**Sušnik** A., trgovina z železnino, roman in portland. cementa, kuhinj. posode Zaloška cesta 12.

**Žitne trgovine.**

**Lavrencič** Maks, trgovec in zastopnik I. belovarskega paromlina, Dunajska cesta.

**Rus** brata, trgovina z žitom, moko, deželnimi pridelki in drvni, Emonska cesta št. 2.

**Razne trdke.**

**Adamič** Ivan N., I. kranj. vrvarna in trgovina konopnine, Sv. Petra cesta 33.

**Babnik** Jakob, vodovodni inštalater Ljubljana, Poljanska cesta 3.

**Brata Hlavka** zaloga kirurških in ortopedičnih predmetov, Prešernove ulice.

**Breznik** Alfonz, trgovina in izposojevalnica glasovirjev, Gradišče 11. Glej inserat.

**Cvetreznik** Josip, sobni slikar, Karlovska c. 2

**Česka deln. pivovarna** Budjevice, glavna zaloga za južne dežele, Sv. Petra nasip 27.

**Fabijan** Fani, mlekar, Francovo nabrežje 7, zraven ribjega trga.

**Frisch** I. trgovina potnih potrebščin in predmetov ter usnjegalanter. blaga, Marijin trg 3.

**Götzl ml. & Lebar,** podobarja, pozlatarja in izdelovatelja oltarjev, Turjaški trg 1. Glej inserat.

**Janc** I., trgovina s praško šunko. (Wolfve ul.

**Koltmann** Fran, zaloga porcelana in steklenine, Mestni trg.

**Kregar** Ivan, zastopnik tovarne za kineško in alpaka srebro Bachmann, Elizab. c. 3.

**Lavrencič & Domicelj,** žitna trgovina, Dunajska cesta 32.

**Mally** Fr. & dr., parna opekarna, Vesljeva c. 2.

**Murnik** Josip, zastopnik parotovarne za milo, surovi margarin in kristalno sodo, Sv. Petra cesta št. 31.

**Pakič** M., prvi kranjski lesni, košarski in rešetarški obrt. Sanke. Pogačarjev trg.

**Perdan** Ivan, glavno zastopstvo zavarovalnice Riunione Adriatica di Sicurtà, Trst.

**Puh** Josip, polaganje parketov, Gradaške ul. 20.

**Remic** Franc, glavno zastopstvo kr. povl. zagrebačke tvornice likera, preje Franjo Pokorny, Zagreb.

**Rohrmann** V. H., trgovina z vegetabilijami in deželnimi pridelki ter izvoz sadja na debelo, Sv. Petra cesta 28.

**Rovšek** Davorin, fotografski zavod, Kolodvorske ulice 32-34.

**Škrl** Josip, spedijsko podjetje, Gradišče. 1.

**Šupevc** Fr., svečarna, Prešernove ulice 7.

**Tehnična pisarna** K. Holinsky, arhitekt in stavbenik, Selenburgove ulice 4, II. nadstr.

**Vidmar** Josip, zaloga dežnikov in solnčnikov, Pred škofijo 19, Prešernove ul. 4, Stari trg št. 4. Glej inserat.

**Zupancič** Ivan, metlar, Karlovska c. 6.

**Železnik** Franc, trgovski zastopnik, Sodnijske ulice 6.

**Opazka:** Ako se oglasita vsaj dve trdki ene vrste, dobita poseben oddelek.

**Za izdelovanje in popravljanje ledenih omar in vseh mizarskih del**

3202 se priporoča 3-2  
**Pavel Batjel** mizar, Radeckega cesta št. 1.

**B. SEVAR,**

Ljubljana, Sv. Jakoba trg

priporoča najcenejši nakup **špacerijskega blaga, rozin, ruma, konjaka** itd. **Pristna slivovka** iz l. 1876 od patrijarha Brankoviča, ter **istrsko belo in črno vino** v steklenicah.



Podpisana ima v zalogi najraznovidnejše trpežno, krasno blago za **bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte** ita.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi **vezenje, prenovljanje stare obleke in vsa popravila.** — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vse drugo obleko.

Preostate gospode prosim, da se blagovale pri naročilih osirasti na domačo tvrdko ter ne avažujejo tajih tvrdk, dratev in potujočih agentov. Zagotavlja hitro in najpostonejšo postrežbo in najnižje cene, saj trjuje, da bo hvaležna tudi za najmanjše naročilo. Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 2922 24

**Ana Hofbauer,** imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

**POZOR! SVOJI K SVOJIM! POZOR!**

**Kati Držaj-Avsec**

Ljubljana, Florijanske ulice št. 22 (v lastni hiši), priporoča velecenjenemu p. n. občinstvu svojo **veliko zalogo vedno svežega špacerijskega blaga** ter najboljše vrste **moke lastne mletve** po najnižjih cenah. Postrežba solidna in točna. — **Prodaja na drobno in debelo.**

**Služba občinskega tajnika**

se odda s 1. januarjem 1909 ali pa tudi takoj pri občinskem uradu v St. Rupertu. 3268 — Plača po dogovoru. — 2-2

**Marija Sattner,**

Ljubljana, Dunajska cesta št. 10, II. stop., II. nadstr. (Medljatova hiša),

se priporoča pred. občinstvu in

**izdelovanje**

**cerkvenih**

**para-**

**mentov.**



Izdeluje cele ornate kazule v vseh liturških barvah, pluviale, obhajilne burse, stole in vse za službe božje potrebne stvari, priprave in najkrajše, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in satelem vse aja. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstne cerkvene perile in pristojne plačila. Uporablja samo dobre blage, česa ne mešajo s tujimi, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljanje starih paramentov tudi zadovoljno prevzema.

**Božično radost v kuhinji**

napravi praktični gospodinji pred vsem zaloga **steropreizkušenega MAGGI-jevega dodatka za juho.** Podeli juham, omakam, prekuham, presemetljiv, močan ukus in pomaga varčevati pri današnji draginji. Ampak pozor pred ponarejanjem.

3290 1

**Izven kartela!**

**O. WITHALM** tovarna cementa v Laskem ponuja za l. 1909 po ceni **portland- in romancement.**

**Izven kartela!**

Ugodna priilka! **Božično platno** K 10/30 rjuh K 13/20 Popolnoma izborne la-kovasti Dalje: **V. J. Havlicek & bratr** so-čebredsch. Pri naročilu poštnine priloži. **Naročite takoj!**

Š nedeljo, dne 20. decembra je trgovina odprta. Isti dan podarim družbi sv. Cirila in Metoda 5% od prodane vose. 3352 O. Bernatovič 2-2 Ljubljana, Glavni trg št. 5.

**3 učenci**

za kamnoseško obrt se sprejmejo takoj pri tvrtki **Feliks Toman, na Resljevi cesti št. 30.** 3171 3-2

**Kako postanem zdrav?**

To pouči naša 64 strani broječa ilustrovana

**BREZPLACNA KNJIGA.**

„Abhandlung über moderne Elektro-Therapie“.

Zato priporočamo bolnikom, zlasti takim, ki trpe na nervoznosti, neurasteniji, revmatizmu, bolečinah v hrbtenici, glavobolu, želodčnih in črevesnih težkočah, srčnih slabostih, ohromelosti in vsakovrstnih slabostih, da se nemudoma obrnejo na nas in pošljejo spodajšnji kupon, na kar pošljemo vsakemu zastoj in franko omenjeno brošuro. — Tisoči priznanih pisem potrjujejo na najboljši način senzacionalne uspehe našega zdravljenja.



**Elektro-terapevtska ordinacija Dunaj, I.** Schwangasse št. 1, s/3, I. nastr.,

Kupon za brezplačno knjigo.

Na 20./XII. 1908.

**elektroterapevtsko ordinacijo na Dunaju,** I. Schwangasse 1, s/3, I. nadstr.

Prosim pošlite mi knjigo „Eine Abhandlung über moderne Elektro-Therapie“ gratis in franko pod zaprto koverto.

Ime: \_\_\_\_\_ Naslov: \_\_\_\_\_

3356 1-1



Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.  
Hidraulične vidre in sesalke

**Josip Weibl**  
J. Spreitzer-ja nasl.  
LJUBLJANA, Slomškove ulice 4.

priloga se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strojevo, železna okna, železne stole itd.

Specijaliteta: valjoni zastori in solinone plakte po najnovjšem sistemu s samodvigalnimi oporami brez vijakov.

3050 52-4

Igrače in lepa darila  
**za Božič**  
prodaja po solidnih cenah  
Vaso Petričič, Ljubljana.

3172 2

**Veletrgovina železa**

2619 20

**„WERKUR“**

**Peter Majdič, Celje**  
se priporoča cenjenim odjemalcem.

Št. 38999.

**Vabilo.**

3278 3 3

Že mnogo let se oproščajo blagotvoritelji čestitanja ob novem letu in ob godovih s tem, da si jemljejo oprostne listke na korist mestnem ubožnem zakladu. Na to hvalevredno navado usoja se mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo opozarjati z dostavkom, da so razpečevanje oprostnih listkov drage volje prevzeli gospodje trgovci **Jernej Bahovec** na sv. Petra cesti št. 2, **Lavoslav Schwentner** v Prešernovih ulicah št. 3 in **Vaso Petričič** na Mestnem trgu.

Vrhu tega bode v smislu obstoječega ukrepa občinskega sveta raznašal mestni uradni sluga tudi letos oprostne listke po hišah.

Za vsak oprostni listek bodisi za novo leto ali za god, je kakor doslej položiti eno krono in na vpisani poli poleg imena pristaviti tudi število vzetih listkov. Velikodušnosti niso stavljenе meje.

Pisnim pošiljatkam bode pridejan tudi razločni naslov pošiljatelja. Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razglašala po novinah.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane  
dne 14. decembra 1908.

Ker se mi ni posrečilo prodati svoje **nožarske trgovine**, vodila jo bom nespremenjeno še dalje pod staroznano, 70 let obstoječo tvrdo

**N. HOFMAN**  
Mestni trg št. 12

Priporočam toraj preč. duhovščini in cenj. občinstvu svojo bogato zalogo **drsalk**, vsakovrstnih **žepnih, kuhinjskih in namiznih nožev, škarij za krojače, šivilje, vrtnarje, fine britve, samobrilnike, stroje za lase**, kakor tudi še veliko drugih, v nožarsko stroko spadajočih predmetov.

3280 3-2

K obilnem obisku se najtopleje priporoča

**Marija Kalan**  
lastnica tvrde.

**Ivan Jax in sin**  
Dunajska cesta 17, Ljubljana.

**Kolesa** iz prvih tovarn Avstrije: **Dürkopp, Styria (Puch), Waffenrad.**

**Šivalni stroji**

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. **Vezenje** poučujemo brezplačno.

**: Adlerjevi :  
pisalni stroji.**

Ceniki zastoj in franko.

Okoli 100.000 kom. v rabi, 5 letno jamstvo, 8 dni na poskus.

Vsaka britev v etul

**HANNS KONRAD, c. in kr. dvorni založnik, Most (Brüx) št. 1142 Češko.**  
Glavni cenik s 3000 slikami na zahtevo zastoj in franko.

3291 10-1

**Konkurenca.** Novo vlnno lastnega pridelka tvrde

**Br. Novakovič, rdeče (opolo) 24 In**  
**28, romeno 32 vlnarjev pol litra itd.,**

1645 se toči v Sodni skih ulicah šte. 4. in na Rimski cesti šte. 5.

Toči se tudi pivo iz zagrebške delniške pivovarne.

**Tajnik, event. tajnica**

dobi službo takoj pri združni bolniški blagajni na Bledu. Plača po dogovoru. Izvežbani v tej stroki imajo prednost. Nemščina ni neobhodno potrebna.

3293 4-2

**Hiša** enonadstropna, z ograjenim vrtom in več stano vanji se proda. Primerna tudi za obrtnike. Prosta lega ob Ljubljani, na Prulah št. 4. Ljubljana. Pojasnila se dobe pri lastnici hiše ravno tam.

3194 3-2

**Sodi.**  
Več vrst sodov ima naprodaj **A. REPIČ**, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2983

**PRESELITEV TRGOVINE.**

Usojam se slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da **sem preselila sedaj na Ribjem trgu se nahajajočo**

**mesarijo** v svojo hišo na Francovem nabrežju šte. 7 (tik mlekarne).

Potrudila se bodem tudi odslej cenjene odjemalce vedno z najboljšim mesom pitanih volov postreči in se priporočam za nadaljno naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem **Marija Černe** mesarica.

3300 3-2

**Prvi Kinematograf Pathé**

Prej „EDISON“. DUNAJSKA CESTA. Nasproti kavarne „Evropa“ Vsako soboto in sredo nov program!

Predstave ob delavnikih: ob 4., 5., 6., 7. in 8. uri.

Predstave ob nedeljah in praznikih: ob 10. in 11. uri dopold. in ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri popoldne.

Cene prostorom: I. prostor 60 v., II. prostor 40 v., I. prostor otroci 40 v., II. prostor otroci in vojaki do narednika 20 v.

Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure predstave po znižani cen. I. prostor 20 v., II. 10 v.

Slike se dobivajo samo iz prve svet. pariške tvor. Pathe Frères.

Ravnateljstvo kinematografa „Pathé“.

2613 16



like važnosti, ker se prav lahko zgodi, da ameriške oblasti zavrže priselničarja, kateremu je kaka tamošnja država plačala vožnjo iz Evrope. Toliko v pouk in svarilo vsem onim, katere mika v Ameriko.

— **Slovenska kiparica** gospica Marija Pušenjak je napravila v Mariboru kip Matere božje iz peščenca, ki vzbuja občno pozornost. Kupil ga je prevzvišeni knez in škof dr. Mihael Napotnik.

— **Vič - Glince.** Katol. slov. izobraž. društvo prosi, naj se udje, ki so dobivali društvenega »Slovenca« na dom, oglasijo ustmeno ali pismeno pri društvenem predsedniku v župnišču.

— **Iz Vel. Poljanj pri Ribnici.** Deželnozborske volitve so pri nas vspele nad vse presenečenje. Vrli Poljanji so šli po gladki, ledeni poti vsi do 82 let osivelega starčka na v poldrugo uro oddaljeno volišče Sušje ter z navdušenjem v slogi in edinosti kot eden mož oddali svoje glasove dr. Peganu. Niso se vstrašili mraza in dolge poti, a pokazati so hoteli, da so složni in, da hočejo tudi složni ostati. Zato sta tudi gorela zvečer dva kresova na čast novoizvoljenemu poslancu dr. Peganu in v znak sloge med seboj. Poljanji! naj torej ta plamen kresov vnema in vžiga v vaših srcih mesebojno slogo in obenem pa tudi možato vstrajnost v boju za S. L. S., potem lahko upate na boljšo bodočnost! Zatorej Poljanji, le tako naprej vselej in vsikdar po tej poti v slogi in vstrajnosti za S. L. S. Zapomnite! Sloga jači, nesloga tlači!

## Ljubljanske novice.

lj **Javno predavanje.** Prihodnji torek predava v S. K. S. Z. tajnik S. L. S. g. dr. V. Rožič.

lj **Čudna skrb.** Danes in včeraj je vlada izdala zopet izredne varnostne odredbe. Okolu 30 orožnikov se boji za kazino. Včeraj je imelo občni zbor neznan nemško kolesarsko društvo »Edelweis« — in morala je biti po mnenju vlade okolu kazine orožniška azistenca. — Danes ima »Turnverein« božičnico, in zopet je v vladni palači radi tega polno strahu. Gosp. deželni predsednik ima pač čudnega svetovalca, ki mu vedno slika strahove tam, kjer jih ni. Tisti človek mora imeti tudi posebne namene. Da — celo to mislijo v vladni palači, da je treba danes radi izida volitev skrbeti za izredne varnostne odredbe. In vendar bo v Ljubljani popoln mir! Nervoznost še nikdar ni bila dobra vlada.

lj **Ganglova stranka.** V ponedeljek, 28. t. m. priredi poslanec in pesnikovalec Engelbert Gangl shod v »Mestnem Domu«, kjer bo govoril o učiteljskih vprašanjih.

lj **Socialna pravičnost ljubljanskega župana.** Ljubljanski občinski odbor je svoj čas sklenil, da bodo z 2. decembrom t. l. definitivno nastavljeni vsi policijski stražniki, ki služijo že tri leta. Nekateri stražniki služijo že 4 do 7 let. Dasi so vrh tega dne 12. t. m. policijski stražniki položili tudi skušnjo, še vendar do danes nobeden izmed njih ni definitivno nastavljen. Po mestu se govori vsaj tako in pristavlja, da postanejo definitivni šele čez tri leta. Mestni slugi so vsi stalno nastavljeni. Kdo bi jim tega ne privoščil! Toda socialna pravičnost bi zahtevala, da bi tudi policijski stražniki, ki imajo mnogo bolj odgovorno in težavnejšo službo, bili še v jubilejnem letu deležni enake dobrote.

lj **Socialnodemokratska pravičnost.** Jutri imajo v Trstu občni zbor bolniške blagajne naših južnih dežela. Na tem občnem zboru so socialno-demokratski delegati vedno potegnili z iredentovci proti Slovanom. Ljubljanska skupina bolniške blagajne pošlje na ta občni zbor šest delegatov. V seji odbora bolniške blagajne je predvčerajšnjim občinski svetnik gospod Lenček v imenu delodajalcev predlagal, naj bi bilo pet zastopnikov iz socialnodemokratske odborne večine, en zastopnik pa naj bi bil iz krogov delodajalcev. Socialni demokrati so ta predlog zavrgli in s tem zopet pokazali, kako razumejo v bolniški blagajni pravičnost.

lj **Slovenska filharmonija v Ljubljani.** V nedeljo, dne 20. decembra 1908., ob 8. zvečer se vrši v veliki dvorani hotela »Union« velik ljudski koncert pod vodstvom kapelnika V. Talicha. Spored: 1. Blodek: »V studni«, uvertura. 2. Malát: »Česke cvetke«, potpuri. 3. Čajkovskij: »Chant sans paroles«. 4. Labitzki: »Variacije za dva klarineta«. 5. Lortzing: »Car in tesar«, uvertura. 6. Čajkovskij: »Eug. Onegin«, fantazija. 7. a) Berlioz: »Ples Silf«. b) Čajkovskij: »Marche miniature«. 8. Slovenske pesmi — kvartet za rogove. 9. Strauss: »Netopir«, potpuri. 10. a) Clambley: »Blodne luči«, koncertna polka, solo za ksilofon. b) Nebuška: »Umetni jahalec«, galop, solo za ksilofon. 11. Hellmesberger: »Biserni valček«. — Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina 60 vin. Pri pogrnje-

nih mizah! — Slovenci, podpirajte »Slovensko filharmonijo«!

lj **Umrli so:** Marija Mazek, delavka, 75 let, Radeckega cesta št. 1; Marija Perhaj, kajzarjeva vdova, 53 let; Jernej Trobevšek, gostač, 61 let; Anton Ahčin, hlapec, 47 let; Rozina Rozman, šolskega sluga hči, 2 in pol leta; Pavel Dovžan, posestnikov sin, 15 let; Vera Zeman, trgovčeva hči, 13 let; Ana Hren, posestnica, 83 let, Krakovske ulice št. 15.

lj **Umrli** je kurjač dež. bolnice gospod J a p e l j.

lj **Na tla podrli.** Danes dopoldne je na Mestnem trgu podrli na tla voznik Franc Jankovič 70 let staro mestno ubožico Marijo Knezovo, katera se je na čelu znatno telesno poškodovala.

lj **Tatvine na mlekarskih vozičkih.** V zadnjem času so začele mlekarnice med tem, ko raznašajo po hišah mleko na vozičkih, pogrešati posode z mlekom. Vsled tega je zanje zelo neprijetno, ker ne morejo strankam, za katere je bilo mleko namenjeno, ustreči. Kdor bi kdaj videl kako osebo stikati po mlekarskih vozičkih, naj jo takoj naznani policiji, katera bo do poskrbela, da se ji delo ustavi.

lj **Brivski mojstri naznanjajo.** Slavno občinstvo se opozarja, da bodo brivnice ob božičnih praznikih sledeče odprte oziroma zaprte: Na Sveti dan, 25. t. m., bodo odprte do 12. ure dopoldne, na sv. Štefana dan, 26. t. m., pa cel idan zaprte.

lj **Nedeljski počitek.** K včerajšnji notici pristavljamo: Tudi v Prešernovi ulici se dela ob nedeljah v neki narodni trgovini pri — zaprtih vratih. Ali je to trgovskim uslužbencem zagotovljen nedeljski počitek? Če se s tem ne neha, pridemo z imeni na dan.

lj **Nova cerkev na Rakovniku.** Prvi govor po blagoslovljenju ob pol 10. dopoldne ima vč. g. generalni vikar J. Flis. Popoldne vodi slavnost vč. g. kanonik Fetic-Frankheim. Začetek ob pol 4. uri.

lj **Izredni poštni promet o Božiču.** O božičnem času se bodo od 21. do 24. t. m. podaljšale uradne ure pri tukajšnji predaji pošiljatev vozne pošte in sicer tako, da se bo od 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer brez presledka sprejemale pošiljatev. Občinstvo se zaradi tega z ozirom na lastno korist, kakor tudi glede na to, da pošti olajša njeno težavno nalogo, nujno povablja, da prinese kolikor mogoče že v dopoldanskih urah ali vsaj kmalu popoldne pošiljatev na pošto, ako želi, da se isti dan odpošljejo. Priporoča se tudi v pošiljatev pridetih še drug naslov, ker je potem, ako se odpre, pošti mogoče dostaviti jo, tudi če bi se zunanji naslov izgubil ali pa tako izbrisal, da bi ga ne bilo možno več brati. V svrhu hitrejšega dostavljanja došlih pošiljatev, se posamezne stranke kar najuljudnejše prosijo, dostavljavca poštinih pošiljatev kolikor mogoče hitro in nemudoma odpraviti, t. j. hitro podpisati oddajne listke in poravnati pristojbine, kajti vsako tudi najmanjše zadržavanje zavira občutno ves promet. Na pošiljatev, katerih vsebina je podvržena užitinskemu davku se opozarja še posebno. Pri takih pošiljatevah, ki so namenjene v mesta, kjer je užitinski davek upeljan, n. pr. Trst, Gradec, na Dunaj, v Prago itd. priporoča se v svrhu hitrejšega obdajanja, da se na naslovu zavita, kakor tudi na spremnici označuje vsebina in pa količina (kilo, liter, komad), ki služi za podlago pri določevanju užitnine. Opozarja se dalje, da v božični dobi poštni uslužbenci ne utegnejo vstrezati semintja izraženi želji strank, da se jim pošiljatev zavije ter da se mora vsaka na pošto prinešena, ne po predpisih zavita, pošiljatev brezpogojno zavrniti.

lj **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Danes, v soboto se igra prvič Goethejev »Faust«. — Jutri, v nedeljo popoldne ob 3. uri narodna igra s petjem »Divji lovec«. — V torek prvič v sezoni opera »Prodana nevesta«. — Na božični dan, dne 25. t. m. pop. ob treh narodna igra s petjem »Deseti brat«. — zvečer se poje »Prodana nevesta«; dne 27. t. m. pop. ob treh se igra pravljica »Pepelka«. — zvečer se poje »Carmen«.

### OŽJA VOLITEV V LJUBLJANI.

Kakor je bilo pričakovati je zmagal danes v splošni skupini ljubljanski oficijelni kandidat narodno-napredne stranke za deželni zbor, g. Josip Turk.

Naši volivci so vzdržali strogo disciplino. S. L. S. je volišča strogo kontrolirala. Volivci S. L. S. so danes pokazali, da so dobro organizirana četa. Premišljena taktika S. L. S. in vzorna disciplina njenih volivcev je imponirala. Naši volivci so poslušali glas izkušenega vodstva S. L. S. in so ostali doma. Na voliščih smo opazili par kimovcev, ki so danes napravili tudi dobro delo s tem, da so se razkrinkali. To smo primerno veseli vzeli na znanje.

Na nekaterih voliščih je bilo tudi precej veselih prizorov, posebno okolu 12.

ure so bili nekateri agitatorji od naših somišljenikov pošteno potegnjeni, posebno v Trnovem in pri Sv. Jakobu.

Da se je danes S. L. S. količkaj ganila, bi narodno-napredni kandidat v Ljubljani propadel!

Na posameznih voliščih je bil sledeči izid:

#### Mestni Dom:

**Turk 208, Kristan 78 glasov,** 4 glasovi so bili neveljavni. Pri prvi volitvi je dobil Turk v tem okraju 131, Kristan 65, Mayer 13 glasov. Lani pri ožji volitvi je dobil Kregar v tem okraju 227 glasov, Hribar pa 332.

#### Sola na Ledini:

**Turk 369, Kristan 263 glasov,** 2 neveljavna. Pri prvi volitvi Turk 262, Kristan 201, Mayer 48. Lani pri ožji volitvi Kregar 440, Hribar 597.

#### Vodmat:

**Turk 112, Kristan 151 glasov.** Pri prvi volitvi Turk 73, Kristan 131, Mayer 16. Lani pri ožji volitvi Kregar 188, Hribar 202.

#### I. državna gimnazija:

**Turk 137, Kristan 163 glasov,** 2 neveljavna glasova. Pri prvi volitvi Turk 75, Kristan 133, Mayer 34. Trije socialni demokrati so bili aretirani radi volivne sleparije. Lani pri ožji volitvi Kregar 168, Hribar 262.

#### Sola na Zoisovi cesti:

**Turk 347, Kristan 208 glasov.** Pri prvi volitvi Turk 193, Kristan 142, Mayer 75. Lani Kregar 353, Hribar 667.

#### Trnovo:

**Turk 216, Kristan 221 glasov.** Pri prvi volitvi Turk 120, Kristan 184, Mayer 29. Dva soc. demokrata aretirana. Lani pri ožji volitvi Kregar 245, Hribar 366.

#### Sola pri Sv. Jakobu:

**Turk 276, Kristan 225 glasov,** neveljavnih pet. Ena glasovnica se je glasila Vicehauptmann pri fajerber, ena pa »Direktor Filharmonije«. Pri prvi volitvi Turk 166, Kristan 176, Mayer 75. Lani pri ožji volitvi Kregar 328, Hribar 510.

#### Barje:

**Turk 167, Kristan 55.** Pri prvi volitvi Turk 77, Kristan 46, Mayer 25. Lani pri ožji volitvi Kregar 156, Hribar 156.

**Skupno Josip Turk 1832 glasov, Etbin Kristan 1364 glasov.** Turk je zmagal z večino — 468 glasov.

Vseh volivcev je 7664! Volilo je le okolu 40 odstotkov volivcev!

Pri prvi volitvi Turk po uradnih virih 1120, Etbin Kristan 1071, Mayer 298.

Lani pri ožji volitvi Kregar 2105, Hribar 3092.

Kregar ima torej v Ljubljani več volivcev kot novi deželnozborski poslanec narodno-napredne stranke v splošni skupini!

## Telefonska in brzajavna poročila

»SLOVENSKI KLUB« ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE IN KMEČKE INTERESE.

Dunaj, 19. dec. Socialni demokrati se silno boje svojih volivcev, ki že začenjajo izpredvideti, kako brezvestno socialnodemokratski poslanci zavlačujejo predlogo o starostnem zavarovanju. Ker se je že glasovalo za prvo branje, ne morejo več zlepa nazaj. Zelo bi radi, da bi se prvo branje izvršilo že pred Božičem in vladna predloga odkazala odseku. Temu pa sta na poti dva nujna predloga dr. Korošca, ki bi morala priti prej v razpravo. Dr. Korošec je v sporazumu s »Slovenskim klubom« dal prednost socialnemu zavarovanju, da ne bi se tako važna predloga le za najkrajši čas zavlekla. Vsi priznavajo, da gre za sluzga »Slovenskemu klubu« in dr. Korošcu, ki je popravil socialnodemokratsko napako, kolikor se je dalo. Dr. Korošec je pri tej priliki dosegel od socialnih demokratov neko za kmečki stan zelo važno zagotovilo. Socialni demokrati se namreč ne bodo upirali, da pride vladna predloga o melioracijskem zakladu nujnim potom v zbornici še pred prazniki v razpravo. Na ta način dobe kmetje za prihodnje leto štiri milijone kron več v melioracijske namene. Vrhtega dobila govornika »Slovenskega kluba«, dr. Korošec in Grafenauer priliko, da v razpravi o socialnem zavarovanju natančno opišeta žalostne razmere kmečkega stanu, zlasti radi suše in uim. Vsled pametne politike »Slovenskega kluba« pride socialno zavarovanje v odsek, reši se melioracijska predloga, ki je zlasti za naše vodovode nepopolne važnosti in vrhtega se naše kmečke razmere spravijo v razgovor.

### STALIŠČE JUGOSLOVANSKIH POSLANCEV NASPROTI VLADI.

Dunaj, 19. dec. Ker si je vlada za nujnost pooblastivnega zakona dvetretjinsko večino zasigurala, je nastala taka situaci-

ja, da je šlo zgolj zato, ali naj Jugoslovani svoje nujne predloge (dva dr. Koroščeva) vzdržijo ali umaknejo, da more v ponedeljek priti na vrsto melioracijski zakon in predlogi za pomoč proti uimam ter se vršiti 1. branje socialnozavarovavne postave. Spričo nedogledne važnosti teh zakonov o postopanju Jugoslovancov ni bilo dvoma. Med jugoslovanskimi poslanci in ministrskim predsednikom so se vršila dolga tozadevna pogajanja, ki so tako izpadla, da morejo jugoslovanski zastopniki biti z njimi popolnoma zadovoljni.

### SOCIALNO ZAVAROVANJE.

Dunaj, 19. dec. Ponedeljek je zadnja seja pred božičnimi počitnicami. Na vrsto pride melioracijski zakon, predlogi glede uim in 1. branje zavarovavne postave.

### ZOPET KONCESIJA OGIROM.

Dunaj, 19. dec. Uradno se v dolgo-klobasasti izjavi potrjuje, da se namerava glede na jezikovno vprašanje v armadi Ogrom ugoditi, češ, da bi to absolutno ni ne tangiralo edinosti armade.

### PREDSEDNIK ŠVICE.

Bern, 19. dec. Zveznim predsednikom je izvoljen dr. Deucher.

### SPREMEMBE V TURŠKEM MINISTRSTVU.

Carigrad, 19. dec. Naučni minister Hakkı-bej je imenovan veleposlanikom v Rimu. Naučni minister je postal Abdurahman.

### BALKANSKE KONFERENCE NE BO?

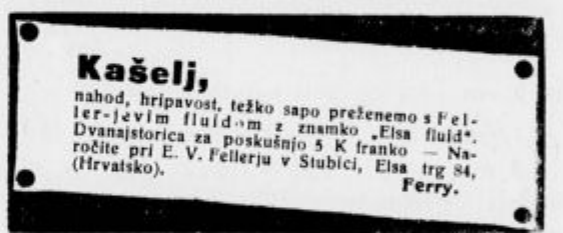
London, 19. dec. »Daily Post« zatrjuje, da je med Aehrenthalom in Izvoljskim dosežen sporazum glede aneksije in da je pričakovati tudi, da se opusti misel na konferenco, ker se Avstrogrska in Turčija sami sporazumeta.

### POLJAKI ZA LAŠKO VSEUČILIŠČE V TRSTU.

Dunaj, 19. dec. Laški študenti se hvallijo, da so dobili od liberalnih dijakov vseučilišča in tehniške visoke šole v Lvovu navdušen laški dopis, ki konča z besedami: Živelo italijansko vseučilišče v Trstu!

### SMODLAKA ZA IRENTO.

Spjjet, 19. dec. Smodlakova »Sloboda« priobčuje navdušen članek, ki zagovarja pravice Lahov do laškega vseučilišča v Trstu.



### LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. M. Natlačen: Vaše pismo na »Zvezzo« dobil včeraj v roke! Javite takoj uredništvu »Slovenca« svoj sedanji naslov.

## Prezgodaj rojene otroke

reši SCOTT-ova emulzija propada in jim da normalno moč in krepkost.

## TISOČI

2249 3 skrbnih starišev so bili presenečeni nad hitrim zboljšanjem. Celotni, ki zavračajo mleko, radi uživajo Scott-ovo emulzijo in jo lahko prebavljajo.

Cena originalne steklenice :: 2 K 50 vin. ::

Dobi se v vseh lekarnah.

Proda se 3164 3-2  
enonadstropna hiša  
z vodne močje  
pri Kranju, pošta Tupeliče.  
Več se izve pri lastniku Matiji Rozman-u.

## PEVOVODJA

zmožen voditi tudi orkestralne zборе, dobi stalno mesto kot stranski zaslužek pri pevskem zboru v večjem mestu na Slovenskem. Ponudbe z dokazili o sposobnosti in zahtevu glede plače pod šifro „5000“ na upravo 3359 »Slovenca.« 6-1



# Za božič in novo leto

je najkoristnejše darilo Singerjev šivalni stroj 3367 3-1



kateri se dobi v vseh prodajalnah s tem izveskom

Singer & Ko. del. družba šivalnih strojev Ljubljana, Sv. Petra cesta 4

**3362 Zahvala.**  
Ob bridki izgubi našega iskreno ljubljenelega gospoda  
**Josipa Korčeta**  
se prirčno zahvalujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za milo sočutje, za tolažbo ob smrti in za krasne vence Iskreno se zahvalimo slavnemu domačemu gasilnemu društvu, slavnim gasilnim društvom iz Godoviča, Črnege vrha, Idrje, Spod. Idrje, Logatca in Planine, gg. pevcem za krasne v srce segajoče žalostinke, in tudi vsem, ki so od blizu in daleč prišli dragemu pokojniku izkazati zadnjo čast.  
Bog plačaj!  
Hotedršica dne 18. dec. 19. S.  
Žalajoča soproga in sorodniki.

**Dragotin Majce**  
čevljarski mojster  
Ljubljana, Radeckega cesta 2  
Priporočam se velečastiti duhovščini in slav. občinstvu v mestu in na deželi v obila naročila. Izgotavljam natančno po meri ter isto ohranim za prihodnja naročila. Obnovev naročila zadostuje po dopisnici. Na željo pridem tudi na dom. Cene zmerne! Postrežba točna!  
3292 1

**Zaloga karbida**  
à 29 kron 100 kg  
franko kolodvor prejemnika  
3354 **Jos. Arko** 3-1  
aceticenist, Ribnica.

**TRŽNE CENE.**  
Cene veljajo za 50 kg.  
Budimpešta 19 decembra

Pšenica za april	12 46
Pšenica za oktober 1. 1909.	10 96
Rž za april 1. 1909.	10 20
Oves za april	8 50
Koruza za maj 1. 1909	7 29

Efektiv 10 ceneje.

**Meteorološko poročilo.**  
Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm.

Dn	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	P. deževina v 24 urah v mm
9.	zveč.	734.5	0.4	sl. svzh.	sneg	
10.	zjutr.	736.4	0.2	sl. jvzh.		14.0
11.	pop.	736.6	1.0	sl. jvzh.		

Srednja včerašnja temp. 0.7°, norm. - 1.9°.

**Ceno češko posteljno perje!**  
5 kg nov. tem. K 9-00, boljše K 13-00, polbelo skubljen K 8-00, belo K 24-00, snežnobelo, kot puh mehko skublj. K 30-00, K 36-00, K 42-00. Pošilja franko po povzetju. Zamena dovoljena proti povrnitvi poštne. Benedikt Sachsel, Lobes št. 159 pri Plznu, Češko.

**Zahtevajte** brezplačno dopolnitev mojega list. oenika z nad 1000 slikami. - Jamstvo več let. Vsako nepopolno blago se vzame nazaj za popolni snesek.  
Št. 1/2, nav. velikosti.



- Št. 365 srebrna dam-ska remont vl 8-58
- Št. 322 srebrna moška remont 8-58
- Št. 337 srebrna sidro 15 kamnov dvojni plašč 6-58
- Št. 341, srebrna s sidro dvojni plašč 15 kamnov posebno močna 7-9-58

**Anton Kiffmann,**  
največja tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine lvsos v vsa dežela. Baribar L.S., otajereke.

**Vsakovrstne slamnike**  
priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu tovarna slamniki v Stobu **Fran Cerar** p. Domžale pri Ljubljani.  
Postrežba točna. Na zahtevo se napravi vsakovrstna oblika.  
Vzorci na razpolago. 3294 (1) Cene primerne.

**URADNIKA**  
išče Ljudska posojilnica in hranilnica pri Sv. Ivanu pri Trstu.  
Plača po dogovoru. Službo je nastopiti z novim letom. Prosilci zmožni laščine imajo prednost. Prošnje s potrebnimi spričevali naj se pošljejo na gornji naslov **do 28. decembra t. l.** 3365 6-1

**SVOJI K SVOJIM!**  
Edina slovenska odlikovana in strokovno urejena **semenska trgovina in umetno vrtnarstvo**  
**Alojzija Korsika v Ljubljani**  
ki obstoji že 34 let in ima v zalogi 460 vrst najboljših poljskih, zelenjadnih in cvetličnih semen, za katerih kakovost jamčim. Posebno za to leto sem se preskrbel tako, da morem vsem zahtevam ustreči. Moja semena so vsa pri deželnem kmetijskem kemičnem preizkuševališču preizkušena. Tu se tudi izdelujejo venci in šopki, sveži in suhi, kakor tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti. Cenik za leto 1909. je brezplačno na razpolago.  
Z odličnim spoštovanjem  
3298 3-1 **Alojzija Korsika.**

Naznanjam svojim cenjenim dosedanjim odjemalcem in naročnikom  
**preselitev svoje obrti**  
iz hiše na Rimski cesti II, v svojo lastno hišo v  
**Kolodvorskih ulicah 25.**  
Zahvaljujem se dosedanjim svojim odjemalcem za njihova naročila ter jih ob enem zagotavljam, da bodo tudi v novih prostorih postreženi z najboljšim blagom, solidnim delom pri veliki moji zalogi, izdelanih in neizdelanih vozov po najnižji ceni.  
Za obilen obisk najudaneje se priporoča  
3360 **FRAN VISJAN** 1-1  
sedlar in izdelovalec vozov v Ljubljani.  
Kolodvorske ulice št. 25.

**Gostilničar na račun**  
se sprejme takoj v Narodnem domu v Slovenjem Gradcu. Prednost ima oženjen. Kavcije se zahteva 500 H.  
3368 2-1

**Največja trgovina za godbene instrumente in gramofone v Prazi.**  
Najboljše božično in novo etno darilo je  
**GRAMOFON**  
I. praške tovarne za godbeno orodje, orhestrione  
**„PRAHA“** **Diego Fuchs, Praga** „**MOSKVA**“  
Velikost: 29x29x14 cm. Fino poliran, natančno po sliki, ovetlični livnik v raznih barvah, kolesje se navija med igranjem. — **Cena K 28.—**  
Velikost: 31x31x15 cm. Fino poliran in bogato okrašen cvetlični livnik v raznih barvah, kolesje se navija med igranjem. — **Cena K 32.—**  
Zaloga na drobno: **Vačlavov trg 13.**  
Zadnja novost: dvostranske plošče za vsak gramofon à K 4.—

**Novi ljubljanski komadi.**

Godba c. in kr. pešpolka št. 27, kapelnik Teodor Christoph.

- X 100307 Triglav, koračnica, Fučikova
- X 100302 Naprej, koračnica.
- X 100303 „Mladi vojaki“, koračnica iz operete „Rokovnjači“, Parma.
- X 100304 „Sokol“, koračnica, Wavrinek.
- X 100305 La Bora, koračnica, Zitta.
- X 100306 „U boj“, zbor iz opere „Zrinski“ Zajc.
- X 100293 „Hrvatski Dom“, potpuri iz jugoslovanskih pesmi, I. del.
- X 100294 „Hrvatski Dom“, potpuri iz jugoslovanskih pesmi, II. del.
- X 100295 „Hrvatski Dom“, potpuri iz jugoslovanskih pesmi, III. del.
- X 100 96 „Hrvatski Dom“, potpuri iz jugoslovanskih pesmi, IV. del.
- X 100297 Pozdrav z Gorenjske, valček, Parma, I. del.
- X 100298 Pozdrav z Gorenjske, valček, Parma, II. del.
- X 100292 „Venček slovenskih pesmi“.
- X 100291 Predigra iz opere „Graničari“, Zajc.
- X 10 300 Fantazija iz operete „Caričine amazonke“, Parma.
- X 100301 Medigra iz opere „Ksenija“, Parma.

Josip Povh, komik slovenskega gledališča v Ljubljani s spremljanjem orkestra.

- X 2-102680 O treh ljubcah.
- X 2-102681 Napičnica iz Rokovnjačev, Parma. Ljubljanski postrežek iz operete „Nečak“, Parma.
- X 2-102682 „Nečak“, Parma.
- X 2-102683 En starček je živel, L. Pahor.

Ženski dvosp. 104201 Gorska rožica. X 104214 Slovenskim mladencam, H. Volarič.

Moški kvartet Glasbene Matice.

- X 104206 „Venček narodnih pesmi“.
- X 104207 Ogljar.
- X 104208 a) Kranjčičev Juri. b) Tički.
- X 104209 Ti si urce zamudila.
- X 104210 Ko psi zalajajo.
- X 104211 Stoji, stoji Ljubljana.
- X 104212 Nočna rosa.
- X 104213 En starček.
- X 104202 „Oblački“.
- X 104203 Planinska roža

104204 Lahko noč. X 104205 Pri oknu sva molče slonela.

Oddelek zbora Glasbene Matice v Ljubljani pod vodstvom M. Hubada.

- X 104656 Slovenec sem
- X 104657 O mraku
- X 104658 Lastovki v slovo.
- X 104659 Mladini.

Zbor Glasbene Matice v Ljubljani pod vodstvom M. Hubada.

- X 104648 Je pa davi slanica pala.
- X 104647 Luna sije.
- X 104650 Bratci veseli vsi.
- X 104651 Ljubca povej povej!
- X 104652 Škrjanček poje. žvrgoli.
- X 104653 Meglica.
- X 104654 Nazaj v planinski raj I. del.
- X 104655 „ „ „ „ „ II. del.

Zbor stolne cerkve v Ljubljani pod vodstvom Antona Foersterja z harmonijem.

- a) Hilitte kristjani, starocerkvena, Ant. Foerster.
- b) Kar je že dolgo želel svet, zložil Ant. Foerster.
- c) Oj dete rojeno nam staroslovenska, Ant. Foerster.

- X 104660 Ave Maria, z gosli in harmonijem iz opere „Gorenjski slavček“, zložil Ant. Foerster.
- X 104662 a) Petran Jezusovih, zložil Gregor Riha. b) Večno srečno, staroslov. A. Foerster.
- X 104663 a) K sv. Rešnjemu Telesu. b) Tebe, Jezus ne pustim, A. Foerster.
- X 104664 a) Lilija k Jezusu, zložil A. Foerster. b) Cvetlice ve, zložil Blaž Potočnik.
- X 104665 a) Molitev, zložil F. Gerbič. b) Čast Bogu, zložil Ant. Foerster.

Harmonika.

- X 108053 Kamniški valček.
- X 108054 Veselje v gozdu.
- X 108052 Šotiš.
- X 108055 Polka na sedem korakov.
- X 108050 Laški valček.
- X 108051 Marzol n.
- X 108048 Al' me boš kaj rada imela.
- X 108049 Špic polka.
- X 108046 Domači trapan.
- X 108047 Žegnanje v Tomačevem.

Obširni, bogato ilustr. ceniki vseh razun navedenih aparatov, ki so vedno **pošilja se samo v zalogi, na željo zastoj in franko. Nepovoljno vzamem tekem dni franko nazaj.**  
3297 1



**Iz Gorlj.**

— Volitve v Gorjah. V Gorjah, 15. decembra 1908: Naznanili ste že izid naših volitev, ki je dovolj časten in ugoden. 1. Za g. Pibra je bilo oddanih 263 glasov; 2. demokrati kandidat Bartl je dobil 37 glasov, 3. župan Jakob Jan pa 14 glasov. 4. Neveljavnih je bilo 9, 5. prazna pa je bila ena glasovnica, skupaj 324 glasov, tečaj dobra polovica od 628 vpisanih v volivnem imeniku. Komur so Gorje znane, se bo čudil, od kod naenkrat toliko demokratskih glasov! Stvar pa je precej jasna, če povemo, da so ti glasovi od železničarjev na Blejski Dobravi in od nekaterih delavcev na Savi. K vasi Sava spadajo namreč tudi tiste (večinoma delavske) hiše, ki so na desnem bregu Save pod Mužakljo. Tisti svet pa je zapisan v katastralno občino Blej. Dobravo, in se torej z Dobravo vred prišteva v gorjansko občino. Do zadnjega časa so te hiše tudi pripadale v Zaspško župnijo, in so jih šele pred kratkim izločili iz nje in priklopili na Jesenice. Glede zadnje volitve za splošno kurijo so bili ti delavci že zapisani v imenu jeseniške občine. Tam pa so jih reklamirali kot napako vpisane in radovljiško glavarstvo jih je oddalo v gorjansko občino. Saj ve, da to delavcem ni bilo všeč, ker so morali dve uri daleč na volišče v taki grdi poti. A kljub dolgi in grdi poti so demokrati vendar skoraj polnoštevilno prišli in tako osramotili marsikatero domačina, ki je imel volišče pred nosom, pa se ni udeležil. Sicer se pa mora zopet čast dati nekaterim Radovničanom, ki so še čez tri ure daleč prišli oddajati glasove za dobro stvar. Demokrate si bomo pa dobro zapomnili za drugi pot. Človek si ne more misliti, kako predrzno ti ljudje nastopajo. Zahtevali so, da se jih pušči v dvorani med skrutinijem. To se jim je dovolilo, ali bili so do skrajnosti nadležni. Pristopili so prav k mizi, kjer je sedela komisija in so gledali in zijali v glasovnice. Kljub ponovljeni prošnji in grožnji g. predsednika se niso odmaknili od mize. In ne da bi koga prosili za dovoljenje, so nesramno kadili v uradnem prostoru. (Ali je demokratom res vse dovoljeno in ali se njih nasilstvu ne moremo nikakor ubraniti?). Pokvarili nam sicer volitev niso, ali tu se vidi, kaj bo, če ti ljudje pridejo k moči in oblasti! Nekateri so tudi po nepotrebnem volili domačega župana g. Jakoba Jan, Marovta iz Podholma — dasiravno jih je prošil prejšnji dan pri shodu, da naj njemu nikakor ne dajejo glasov, ker je vsak glas le zavržen. Res je težavno ljudi učiti discipline in tudi tu bi se morali marsikaj učiti od demokratov. Sicer pa že smemo biti zadovoljni s tukajšnjimi volitvami in se lahko zanašamo na naše ljudi, ki z veseljem pritegnejo skupaj in trdno stoje za našo S. L. S.

**Po svetu**

**Iznajdljivi Angleži** nabirajo v Londonu darove za bolnišnice s psički, ki imajo krog vratu obešene nabiralnike. Malokdo se more ustavljati prosečemu pogledu teh marljivih in zvestih nabiralcev. Deset psičkov je tekom enega leta nabralo za neko bolnišnico lepo vsoto 330 funtov šterlingov.

**Španski sleparji se zopet oglašajo.** V rokah imamo pismo, ki je prišlo iz Madrida na Bovško. Španski slepar piše, da se nahaja v vojaški jetnišnici, da je bil v španski vojski blaginik, da se je zapletel v politično zaroto ter je moral bežati; potem pravi, da je bil v Bovcu ter da je zakopal v tamkajšnji okolici 275.000 kron. Njegova hči (pravi, da je vdovec) ima papirje, brez katerih ni mogoče dobiti omenjene svote. Nato obljublja, da dá tretji del denarja onemu, ki pošlje denar za pot hčerki do Bovca ter prisi, naj se odpošlje tako-le brzojavko: Geronino Hernar-Esperanza 6 segizda Madrid Bolsa en Calma Vezulo. — Mislili smo, da je pač vsakdo tako pameten, da ne sede na take španske limanice, ali z začudenjem smo izvedeli, da je bil vendarle nekdo ujet na španske limanice, in sicer prav na Bovškem. Stale so ga presneto drago; menda par tisočakov.

**Črna roka dela z bombami.** Znana italijanska hudodelska družba »Črna roka« v New Yorku je izkusila izsiliti od nekega trgovca visoko vsoto. Izsiljevanje je pa ostalo brez uspeha. Črna roka je iz maščevanja položila v neko hišo bombo. Učinek je bil grozen. Ranjenih je 20 oseb, pet smrtno nevarno.

**Najcenejša vožnja v Ameriko.**



**E. Kristan**  
oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna za **Ameriko**  
v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 41  
2900 52-1

**Najcenejša vožnja v Ameriko.**

**Pozor!** Slovenska modna trgovina **Slovenici!**  
modni salon za moderne damske klobuke  
**A. VIVOD - MOZETIC, Ljubljana**  
Stari trg 21, filijalka v KLANJU na Glavnem trgu  
se najvdanejše priporoča velecenjenim damam.  
**Klobuke sprejemam v popravilo.**

Telefon št. 155. Telefon št. 155.

**Prvi, najstarejši slovenski zavod za plakativanje in snaženje stanovanj**  
3245 2 priporoča velespoštovanjem  
**PETER MATELIČ, Ljubljana, Škofje ulice 14.**

Ustanovljena 1847. Ustanovljena 1847.

**Tovarna pohištva J. J. Naglas**  
LJUBLJANA, Turjaški trg št. 7.  
**Največja zaloga pohištva** za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.  
**Najnižje cene. Najsolidnejše blago.**  
2823 52-8



3214 5-2

**Prvovrstni avstrijski pridelek Kleinoscheg Derby sec**  
napravljen iz francoskih vin.

**Kleinoscheg Marque d'or**  
napravljen iz inozemskih vin.

3214 5-1

**Dobiva se povsod!**

**VINO**

izvrstno, iz vinskih gor, slavni izza časa Rimljanov, ležečih na morski obali Izola-Pirano, je naprodaj v kletih poštenih slovenskih kmetov. Posreduje in za pristnost jamči: »**Kmečka gospodarska zadruga v Medoših (Korte)**« pošta Pirano — železniš. postaja Portorose (Istra). Cena belemu (rumenemu) vinu po 26 K hekto na debelo in po 28 K hekto na drobno. Cena črnemu (istrsko refoško) po 20 K hekto na debelo in po 22 K hekto na drobno postavljeno na postaje.

**Perje za postelje in puh**  
2899 priporoča po najnižjih cenah 52-6  
**F. HITI pred Škofijo** št. 20.  
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

**Najcenejše**  
**dežnike in solnčnike**  
domačega izdelka  
priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in preč. duhovščini  
**JOSIP VIDMAR**  
v Ljubljani  
Pred škofovo št. 19. — Stari trg št. 4. Prešernove ulice št. 4. 163 52-10  
Popravila točno in ceno.

**Praktična novost!**

Scepilnim strojem, HELLERIA zamorete drva hitro, brez nevarnosti in ropota cepiti v poljubno majhne kose. Dobi se v vseh boljših trgovinah za hišno in kuhinjsko orodje za ceno K 12.—.

Kjer se ne dobi, naročite naravnost pri izdelovalcu.  
Ludovik Heller, inženir  
Dunaj X., Laxenburgerstrasse 33.  
2846 13-7



Najnižje cene. Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

**L. Mikusch**  
tovarna dežnikov, Ljubljana, Mestni trg 15.

2976 52 6

**Imate li doraslo hčerko?**

Zahtevajte povsod novo platno z narodnim kolkom 1 kos 23 m za K 16

Naročite ji najcenejše in najlepše tkano blago lastnih tovarn. izdelkov: barhenta, flanele, damasta, gradla, kanafasa, najmodernejšega blaga za damske kostume, itd., vse po najnižjih cenah lastnega tovarniškega izdelka pri trdki

**František Mejdur,** strojna tiskalnica in razpošiljalnica v Usti na Orlic, Hutvald št. 38, Češko.

Opreme za neveste.

**Naredite ji veselje in kupite ji opremo!**

2940 2-1

**OSREDNJA BANKA** ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: BUNAJ, I., Wipplingerstr. 22. (Ustredni banka českých spořitelů)

Vloge na kužičice in račun 4 % in 4 1/2 %, Kupovanje in prodaja vredn. papirjev. Uprava in čuvalna zaloga brezplačno. Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4 1/2 % in 5 %, upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4 % bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavelje.

Del. kap. 7.000.000.—  
Telegrami: »Sporobanka«.  
Deponiranje kavelj in vadij raznih vrst.  
Eskoni menije same denarnih zavodov.  
Bankovne informacije in svete brezplačno.



Optični zavod



**Fr. P. Zajec** Ljubljana, Stari trg 26

priporoča svojo dobro urejeno zalogo raznih očal, očipalcev, daljnogledov, toplomerjev, zrakovmerjev itd. Očala in očipalci se napravijo natančno po zdravniškem receptu. Popravila točno in ceno.

Velika zaloga pravih švicarskih žepnih in stenskih ur, zlatine in srebrnine.

Nikel ure od gl. 1.90 do 10.00  
Srebrne ure . . . 3.00 . . . 40.00  
Zlate . . . 18 . . . 750.00

Zahtevajte moj novi cenik, ki ga pošljem brezplačno.

## Najboljše klavirje harmonije

amer. sistema prodaja in izposoja najceneje edina narodna trgovka

**Alfonz Breznik**, Gradišče št. 11 (blizu nunske cerkve)

Kot edini domačin, strokovnjak in učitelj „Glasbene Maticice“, opozarjam vsakogar, naj se blagovoli prepričati o blagovlastnosti in trpežnosti mojih instrumentov. — Delna odplačila. — Desetletno jamstvo. Najceneje uglasavanje. 2079 52-2



Potniki v Ameriko  
Kateri želijo dobro, po ceni in  
na najzgodnejši potovati naj se obrnejo  
na **Simona Kmeteksa**  
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.  
Kotkarska ulica. Popravila daje se brezplačno.

Istotam sprejemajo se dobri in zanesljivi zastopniki.

## J. KORENČAN

Ljubljana

trgovina norimberškega in galanterij. blaga na drobno in na debelo.

## Velika zaloga pletenin

kakor: nogovice, srajce, maje, spodnje hlače, otročje obleke itd. 2575

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji, kakor mlatilnice, gepelji, slamosnice, čistilnice, preše za sadje i. t. d. 1739 7

## FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta št. 1., Valvazerjev trg št. 6. In zakaj: zato, ker so dotični stroji iz najboljših tovarn sveta, najbolj sestavljeni, ker se istih proda na tisoče in tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obrabite se na mojo trdiko pri nakupu stavbenih potrebščin, portland-cementa, traverz, železniških šiv in druge različne železine in raznega orodja, nagrobnih križev, tehnic.

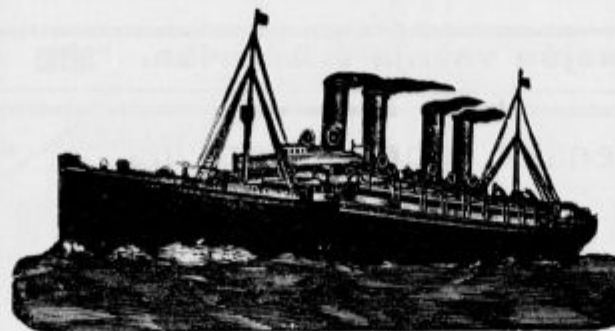
## Podjetje betonskih stavb! Brata Seravalli & Pontello

Ljubljana, Slomškove ulice št. 19.

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje, vodometov, korit in vodovodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz 2000 mavca za stene in stropne. — Zaloga kameninastega blaga in šamotne opeke. 52—  
Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastop. svodov patent „Thru!“

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“



iz Bremena

New-York

s cesarskimi brzoparniki Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm d. Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodne družva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri 2 86 51

**Edvard Tavčar-Ju**, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba počena rečna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

## Babica ANA TRTNIK

roj. Kapele

ki je bila tekom dvanajst let v službi kot šolska babica pod vodstvom gospoda prof. pl. dr. Valente, naznanja, da stanuje sedaj

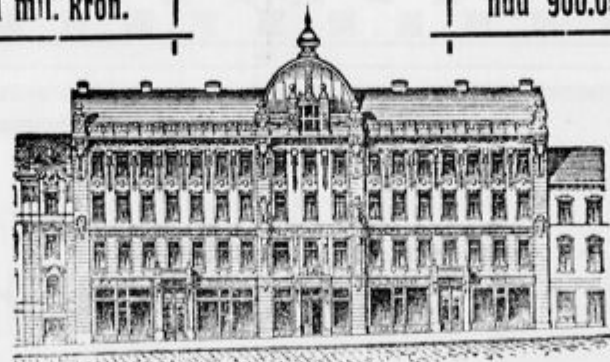
na Poljanski cesti št. 9

in se priporoča volec. rodbinam, zagotavljajoč vsikdar najskrbnejšo postrežbo.

## Najbolj varno naložen denar!

Stanje hranil. vlog: nad 31 mil. kron.

Rezervni zaklad: nad 900.000 kron.



## Mestna hranilnica ljubljanska v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3, poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev. 2425 22

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potem c. kr. poštne hranilnice. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se prekinilo njih obrestovanje.

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov

## Klobuke, cilindre in čepice

v najnovejših taconah in v velikih izberah

priporoča 113 52-28

## Ivan Soklič.

Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

2050 20 10

## FR. ŠEVČIK, puškar

v Ljubljani, Židovske ulice 7.



Priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov najnovejšega zistema. Kakor tudi municijo in vse druge lovske priprave po najnižih cenah. Popravila se izvršujejo točno.

Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštnine prosto.

## Lepe, sveže brezvejne bukove hlode

dolge 1 80 in 2 35 metr. kupuje po najvišjih cenah franko kolodvor kupca ali prodajalca Fran Švigelj, tovarna stolov Breg, p. Borovnica. 2888 8



V Ameriko In Kanado

najzgodnejša, najcenejša in najvarnejša

vožnja s Cunard Line

544 44 Bližnji odhodi:

Iz Trsta, domačega pristanišča: Pannonia, 5. jan., 23. febr. 1909., Carpathia, 4. marca 1909.

Iz Liverpoola: Lusitania največji najlepši parnik 26. dec. 1908, 6. febr., 27. febr., 10. marca, 17. aprila, 8. maja, 29. maja 1909. Mauretania 23. jan., 13. febr., 6. marca, 4. aprila, 24. apr., 15. maja 1909.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Najnovejša slovenske produkcije v oktobru.

## Gramofoni

in plošče vseh sistemov in mark. Neprekosni glede glas in reprodukcije. — Prva specialna uvozna hiša za gramofone.

Josip Moser, Dunaj IX. Kinderspitalgasse 10. Največja zaloga plošč v vseh znamkah od K 3 — višje. Izbiral rodbinski aparat od K 30 — višje. Pokaže se zastoj, ne da bi se sililo k napu. Zamena vseh plošč najulantnejša. Lastna popravilnica. — Pošilja se vsak dan na deželo. Prospekti zastoj.

## Zaloga pohištva

v ljubljanskem kolizeju na Marija Terezije cesti št. 11

## Puc & Komp.

priporoča kompletno opravo za spalne in jedilne sobe, železno pohištvo, tapetniške izdelke in blago.

Zagrinjala in posteljne preproge vsled opustitve po znižanih cenah.

Lastno mizarstvo in tapetniške dela nice.

Specijaliteta: Patent. spalni divan. 9931



# H. SUTNER urar in trgovec z zlatino in srebrnino

Ljubljana . . . Mestni trg nasproti rotovža . . . Ljubljana

priporoča svojo veliko zalogo vseh prvih in najboljših vrst pravih švicarskih zlatih in srebrnih žepnih ur, najbolj slovečih znamk, kakor: Schaffhausen, Glasshütte, Omega, Bilodes, Urania, Roskopf itd., zlatih in srebrnih verižic, obeskov, okraskov, zaponk, uhanov in prstanov, z navadnimi in briljantnimi kamni, pravega srebrnega in kina jedilnega orodja, nastavkov ter drugih predmetov iz kina srebra. Vedno največja izbira v najnovjših salonskih urah ter specialiteto v stenskih urah s kukavico, budilk i. dr.

**Zahtevajte moj veliki cenik, ki ga tudi po pošti pošljem zastonj in pošt. prosto.**



**Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta!**

2568 24 - 10

## „CROATIA“

je edina hrvaška zavarovalnica osnovana od občine svobodnega in kr. glavnega mesta Zagreba.

„CROATIA“ osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpeklitvi po blisku nepremičnine vsake vrste (hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mline itd.) ter premičnine (kakor hišno orodje, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd.) po jako ugodnih pogojih in nizkih cenah. — Vsa pojasnila daje: 1395 32-14

**Glavni zastop „Croatia“ v Ljubljani, Gosposke ulice 4.**  
(Za vsa večja mesta na deželi se iščejo zastopniki.)

## M. DRENIK, Kongresni trg

Največja zaloga ženskih ročnih del in pripadajočega materijala. Vsakovrstno vezenje na roko in na stroj. — Predtiskarija itd.

!!! Velika zaloga telovadske obleke !!!

2399 12

## Fotografski umetni zavod = Avg. Berthold

2833

Ljubljana, Sodnijske ulice 11.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih naročil kakor: povečavanje, reproduciranje, fotografiranje tehničnih predmetov, interijerjev itd.

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini.

## Najkrajša in najcenejša vožnja Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New York

je proga

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“, „Vadorland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New Yorkom, so znažnost, izborna hrana, vlijudna postrežba in spalnice, po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je ledatoa cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

**FRANC DOLENC**  
v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej šte. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tišlerju“. 320 46 49



Slovenska trgovina

## Katinka Widmayer pri „solncu“ za vodo v mestni palači.

Priporočam slavnemu občinstvu veliko zalogo ravno došlih damskih klobukov najnovejše mode.

Nadalje raznovrstnega blaga: rokavice, nogavice, kravate, bluze, krila, otroške obleke, čepice, pasove, moderce, predpasnike, velika zaloga belega perila za dame, gospode in otroke, vsa oprava za novorojenčke. Največja zaloga umetnih cvetlic, venčkov, šopkov za neveste in nagrobnih vencov s trakovi. — Vezanje cvetlic točno po naročilu. — Za kupčevalce na debelo najnižje cene. 2552-12

Niz cekene!

Pri „solncu“.

Za vodo.

## Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

### Augusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prezetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izber steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 2973 52-6

Narisi in proračuni na zahtevo zastonj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.



## Kavarna in restavracija

# ŠVICARIJA

se sl. občinstvu najtopleje priporoča.

2838 7

Ustanovljena leta 1882.

Telefon šte. v. 185



Pošne hranilnice račun šte. 828.405.

Ustanovljena leta 1882.

## Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem združnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti šte. 18

je imela koncem leta 1907 denarnega prometa . . . K 59.197.246-20  
upravnega premuženja . . . K 12.888.795-43

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2%

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1907 . . . K 12.434.933-24.  
Posojuje na zemljišča po 5 1/4% z 1 1/2% na amortizacijo ali pa po 5 1/4% brez amortizacije; na menice po 6%.

Posojil. sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.  
**URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov.**

201



Trgovina s špecerijskim  
blagom.

# A. Šarabon v Ljubljani

priporoča svojo novourejeno

Trgovina z moko in de-  
željnimi pridelki.

# glavno zalogo rudninske vode.

3188 5—1

Velika pražarna za kavo in  
mlin za dišave z električnim  
obratom.

## Točna in solidna postrežba! Na drobno in debelo.

Zaloga brinja in sliv  
za žganjkuho.

### Slovenci Slovencem

Zelo važno za trgovce in obrtnike

Ker imam še precejšnjo zalogo  
**reklamnih koledarjev za l. 1909**

in je sedaj skrajni čas, da si jih vsakdo nabavi, **zahtevajte**  
**vzorke** katere radevolje pošiljam na ogled.

**Cene so brez konkurence**

tako da mi je mogoče s tiskom in blokom vred oddajati

**komad že od 15 v. naprej**

Vsem Slovencem se priporoča 3078 (20—11)

**Fr. Iglič, Ljubljana, Mestni trg 11.**

Podpirajmo se medsebojno! V slogi je moč!

Cene brez konkurence!

Na debelo in drobno!

### Svoji k svojim!

Velika izbira

## daril za Božič

kakor tudi raznih

predmetov za okrašenje božičnih drevesc

finega domačega in tvorniškega izdelka. Nadalje se priporočam slav. p. n. občinstvu za naročila raznih najfinejših tort in vsakovrsnega okusnega peciva. — V zalogi imam različnih desertnih in čokoladnih bonbonov ter po-  
strezam tudi s finimi desertnimi vini in raznimi likerji

**Fini turinski pelinkovec.**

Vsak dan sveže medene, orehove in rozinove potice, šartelj, pince in drugo pecivo, v pekarni pa fin domač ržen kruh.

V kavarni se dobiva vsak čas črna in fina bela kava ter izboren čaj i. t. d.

### Jakob Zalaznik

3121 6—6 **slaščičarna, kavarna in pekarija.**

Stari trg števil. 21.

Mestni trg števil. 6.

## Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje.

Denarni promet do 31. okt. 1908  
čez 54 milijon. kron.

**Lastna glavna K 354.645.15.**

Stanje vlog 31. oktobra 1908  
čez 15 milijon. kron.

Sedaj: **Miklošičeva cesta št. 8, pritličje**  
v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo  
prej na Kongresnem trgu št. 2, I.

# LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delav-  
nik od 8. ure zjutraj do 1. popoldan  
ter jih obrestuje po

## 4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako, da  
sprejme vložnik od vsacih vloženih  
100 kron čistih 4 krome 50 vin., na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nala-  
ganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago. — Sprejema tudi vloge od svojih zadrušnikov  
na tekoči račun, ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti  
poroštvu) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptirajo.

V Ljubljani, dne 31. oktobra 1908.

2633 28

**Dr. Ivan Šušteršič,**  
predsednik in imejtelj komturnega križca  
Franc Jožefovega reda z zvezdo.

**Odborniki:**

**Josip Šiška,** stolni kanonik  
podpredsednik.

**Anton Beleo,** posestnik, podjetnik, imejtelj zlatega zasluženega križca in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — **Fran Povše,** vodja, graščak, državni in  
deželni poslanec, vitez reda železne krone III. vrste, lastnik zlatega zasluženega križca s krono in papeževega častnega križca „Pro Ecclesia et Pontifice“. —  
**Anton Kobi,** posestnik in trgovec, Breg p. B. — **Karol Kauschegg,** veleposestnik v Ljubljani. — **Matija Kolar,** stolni dekan v Ljubljani. — **Ivan**  
**Kregar,** svetnik trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani. — **Fran Lesković,** hišni posestnik in blagajnik Ljudske posojilnice. — **Ivan Pollak ml.,**  
tovarnar. — **Karol Pollak,** tovarnar in posestnik v Ljubljani. — **Gregor Šlibar,** župnik na Rudniku.



**VODOVODI**  
kanalizacije, kopališča

2908 52 3

Načrti in izvršitev le pri  
domači specialni tvrdki.  
Tehniške ocene in načrti  
zastonj, ko se poveri delo.

**Inženier-hidrotekt**  
**Konrad Lachnik, Ljubljana**  
Beethovenove ul. 4. Brzjavci: Lachnik, Ljubljana

**E**dina zaloga izvirnih  
**Ameriških čevljev**

Avstr.-ameriška zaloga čevljev v Ljubljani.

Poleg kavarne „pri Slonu“. Pazite natančno na firmo.  
2825 26—

:: Ljubljana :: **I. Wanek**, :: Ljubljana ::  
sv. Petra cesta šte. 21 sv. Petra cesta šte. 21  
krznar in izdelovatelj čepic

priporoča slavnemu p. n. občinstvu svojo veliko izbrano zalogo najfinejših **kožuhovin**,  
raznovrstnih **kož, klobukov, čepic** lastnega izdelka vseh  
vrst. Velecenjenim damam priporoča vsakovrstne **kolirje,**  
**muže** in druge tovrstne predmete po najnižjih cenah. —  
Tu se tudi **kupujejo** raznovrstne **kože od divjačine**  
po najvišjih dnevnih cenah. 2876 18—14

## Razpis.

3243 3—5

Radi oddaje gradbe šolskega poslopja v Staremkotu, občina **Trava**, okraj  
**Kočevje** se razpisuje na dan **15. prosinca 1909**

ob 10. uri predpoldne pri načelniku krajnega šolskega sveta št. 12. v Staremkotu

### zmanjševalna dražba

Delo precenjeno je na 12.000 K z besedami: dvanajst tisoč kron.  
Varščino položiti je K 10— od K 100— ali 10%. Sprejemajo se tudi pismene  
ponudbe proti položiti pogojene varščine.

Proračun, stavbni načrt in dražbeni pogoji so na vpogled pri predsedniku kraj-  
nega šolskega sveta v Staremkotu št. 12.

**Krajni šolski svet.**

V **Staremkotu**, dne 8. grudna 1908

**Karol Kavšek nasledn.**  
**Schneider & Verovšek**

— trgovina z železino na drobno in na debelo

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 16

priporočata svojo bogato zalogo največjih trajno go-  
rečih peči vsake vrste od praprostih do najfinejših,  
predpečnike, posode za premog, mizne štedilnike in  
železne dele k zidanim štedilnikom, nadalje kuhinjsko  
posodo, okove za stabe in pohištva, ter orodje  
najboljše kakovosti. Znano največja zaloga poljedelskih  
strojev samo prve vrste. Ceniki na zahtevo zastonj.

2737 26—5



**Modna trgovina PAVEL MAGDIČ, Ljubljana, Prešernove ulice šte. 7**

Svilnato blago, baržuni, pliši in tenčice.  
Čipkasto blago, pajčolani, čipkasti ovrat-  
niki, čipke, vložki, svilnate vezene.  
**Jabots, Fichus, damski ovratniki in kravate.**  
Svilnati in baržunasti trakovi.  
Pozamentarija, porte, žnore; resice, krepilne žnore za tapstnike.  
Krepi in flori za zalovanje.  
Zlate in srebrne resice, čipke in žnore.  
Šerpe iz svile čipk in volne.  
Nogavice za dame, dekleta in otroke.  
Jopice, blačke, otročje perilo in odeje za vozičke.

Oprava za novorojence, posteljne podloge iz kavčuka.  
Sukanec za šivanje, pletenje in vezenje.  
Gumbi in različne igle.  
Različne podloge in potrebščine za krojače in šivilje.  
**Idrijske čipke, vezene čipke in vložki**  
**Pajčolani za neveste, mirtovi venc.**  
Damsko perilo, spodnja krila, predpasniki in kopalne obleke.  
**Modrci in potrebščine za modrce.**  
**Glave-rokavice in rokavice za uniformirance**  
**pletene, letne in zimске rokavice.**  
**Kopalno perilo, dišave, milo in ustna voda.**  
Krtiče za obleko, glavo in zobe.  
3057 10—10

Srajce za gospode in dečke, spodnje hlače, ovratniki,  
zapestnice, naprsniki in žepne rute.  
**Pravo Jagrovo normalno perilo, tricot-  
srajce, jopice in hlače.**  
Mrežaste in potne jopice, srajce, čepice in šport-pasovi.  
Nogavice, naramnice, odeje in blazine za potovanje.  
**Kravate, gumbi za manšete.**  
Za lovce: telovniki, nogavice, rokavice, dokolenice.  
Ogrevalci za kolena, meče, prsi, hrbet, trebuh in glavo.  
**Nahrbtniki, ovratniki, robci.**  
Narodni trakovi in zastave, narodne čepice,  
torbice in drugi domači narodni izdelki itd.

## Vino za butelje

iz posušenega grozdja najfinejših vrst, kakor: **muškat,**  
**maraskin, posip, brajda, ružica, kobilara**  
**izvanredno dobro, čisto naravno**

— prodaja po 80 h (40 novčičev) liter —

Uprava biskupskih dobara: **Kanajt, p. Punat, otok Krk, (Veglia)**

2947 16—12

**Petar Galzigna**, upravitelj.

Posoda za naročeno vino naj se pošlje na spediterja **G. Campacci,**  
**Rijeka**, kateri jo bo naprej poslal po parobrodu.

**A. Hermann** veležganjarna za

# SLIVOVKO

in **tropinovec** v **Varaždinu**, Hrvatsko

priporoča **svoje špecialitete** v dvojno žgani naravni slivovki, tropinovcu in  
drožniku po prav nizkih cenah. Večje množine slivovke se lahko v žganjarni pod lastnim  
nadzorstvom žgejo in prevzamejo.

Radi posebne ponudbe blagovoli naj se obrniti ali na **žganjarno v Varaž-**  
**dinu** ali pa na

**glavnega zastopnika za Kranjsko**

2391 8

**Josipa Zidarja v Ljubljani.**

== Praktična darila za ==

# ! BOŽIČ !

3128

priporočata

6—6

**Gričar & Mejač**  
Ljubljana, Prešernove ul. 9.



# Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laško priporoča svoje izborno pivo.

Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko). — Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

Pošiljatve na dom sprejema restavratore „Narodnega doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

## Modna trgovina

A. ŠINKOVIC dedičev v Ljubljani

priporoča svojo bogato zalogo modnega blaga za dame in gospode, zlasti: najmodernejše svilene, čipkaste in volnene bluže, vsakovrstna spodnja krila, predpasnike, reformske hlače za dame in deklice, moderce po najnovjšem kroju; velika zaloga normalnega spodnjega perila: srajc, jopic, nogavic, kakor tudi rokavici: glace, švedskih in volnenih.

Vsakovrstna kožuhovina je v veliki izbiri. 3147 5-4

Vse potrebsčine za krojače in šivilje.

Postrežba točna, cena zmerna.

**Pozor!**

# OGRAJA

(stena za pisalni prostor)

skoro nova se poceni proda. 3202

Poizve se pri Pavlu Batjelu mizar. mojstru, Radeckega cesta. 2-2

## Primerna božična in novoletna darila

Velika zaloga juvelov, zlatine, srebrnine ter raznih ur.

Blago prve vrste.

Točna postrežba.

: Najnižje cene. :

2545 **Lud. Černe** 13-12

juvelir, trgovec z urami ter za-

: priseženi sodnijski cenilec. :

Ljubljana, Wolfove ul. št. 3.



Slovenci, pozor!  
pri nakupovanju vencev!

## Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg 11  
priporoča največjo zalogo krasnih

### nagrobnih vencev

in 3077-8

### trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

**CENE BREZ KONKURENCE!**

## Fr. Čuden

urar in trgovec

v Ljubljani

Prešernove ulice.



Šivalni stroji lahkoteko-  
či, kolesa najboljših vrst  
in vse kolesarske po-  
trebsčine.

Ceniki s koledarjem na  
zahtevo zastoj in po-  
štne prosto.

3151 9-7

Lepa božična  
in novoletna darila!

Najraznovrstnejša in naj-  
cenejša izbira: briljantni  
uhani in prstani, zlate, sre-  
brne in nikelnaste ure in  
verižice. Prave švicarske  
ure »Union« ki so prav fine  
in natančne, a skoro nič  
dražje od drugih vrst. Vsa-  
kovrstne lepe stenske ure,  
namizna oprava iz pravega  
in kina srebra.



Delničar  
tovarn pravih švicarskih  
ur „UNION“ v Biel, Švica.

Najlepše božično darilo  
Preje K 18,-, sedaj K 7,-.

7,-. Enkratni poskus vas prepriča,  
da je najboljša in najcenejša  
samo čudovito izdelana sre-  
brna Feniks remontoir ura,  
3 masivnimi lepo graviranimi  
pokrovi, 22 rubini, anker-ko-  
lesje, dobro idoča, 3 letnim  
jamstvom. Proti povzetju K 7.  
3227 2-1  
Tovarna ur, **LEOPOLD SCHAECHTER**,  
Dunaj XVI/2, Lerchenfeldergürtel 5/S.

Izvolite poslati po vzorce!

## Barhenta flanele modnega blaga

platna, damasta, kanafasa itd., novih,  
katere pošilja franko slavno znana izvoz. tvrdka

**V. J. Havliček in brat, Podčbrady**  
(kralj. Češko). 2114 18

1 zavoj 40 metrov raznih ostankov perilnega  
blaga, letnega in zimskega, pošiljam za 18 K  
franko po povzetju.

## Dobro izurjenega, spretnega strugarskega pomočnika

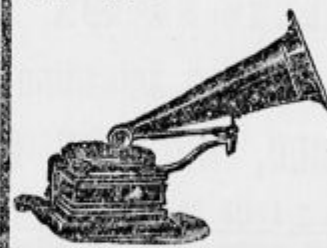
sprejme takoj v stalno službo **Fran Švi-  
gelj**, tov. stolov **Breg**, p. **Borovnica**.  
Plača po dogovoru. 2887 7

Ure! **Milko Krupič** Gramo-  
fon!

urar, Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Priporočam svojo zalogo zlatih, sreb. tuja  
nikel. žepnih in različnih stenskih ur,  
vsake vrste budilk, zlato verižice, pr-  
stane, uhane, bisere z dragulji. Sre-  
brno in iz kineškega srebra orodje.

Gramofone in najnovije slovenske plo-  
šče od K 3 naprej. Vsi tu  
navedeni predmeti se točno in po nizki ceni  
popravljajo. 2393 21



Staro zlato in  
srebro kakor tudi  
drago kamenje  
kupujem ali vza-  
mem v zameno.  
Ceniki na zahte-  
vo poštne  
prosto.

: 110 filijalk. :  
18.000 parov se  
izdela na teden.



Preizkušena kakovost!

Moški čevlji na trake prav stanovitni K 7'50

Moški gorski čevlji Amerikan-Style K 16'-

Izredno ceni, stano-  
vitni, elegantni in  
priznana dobri so

# čevlji

Alfreda Fränknel, kom. dr. Zastopnik J. Kraljevič

Filijalka: Ljubljana, Stritarjeve ulice št. 9.

„Goodyear Welt“ čevlji in škornji najodličnejše popolnosti!

912

Damski čevlji na trake prav stanovitni K 6'50

Damski čevlji na trake iz chevreaux, elegantni in  
okazni, sivani Goodyear K 12'-

1200 nastavljen-  
cev in delavcev.  
Najsolidnejša  
: izvršitev. :



Preizkušena kakovost!

Podružnice:

Praga z menjalnicami: Graben 15, Mala strana, Mest. ulica 17, Baden, Brno,  
Češka Lipa, Češka Kamnica, Moravski Zumberg, Mödling, Novi Jičín,  
Plzen, Zvitava in Liberce.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, Taborsirasse 4, III. Ungargasse 77 (vokal Rennweg), III. Lö-  
wengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a  
VI. Gumpendorferstrasse 22, VII. Mariahilferstrasse 70, VIII. Lerchenfelder-  
strasse 152, IX. Alserstrasse 32, XVIII. Währingerstrasse 82, XIX. Döblinger  
Hauptstrasse 83, XIX. Hauptstrasse 32.

Menjalnična delniška družba

# „MERCUR“

DUNAJ, I., Wollzeile 1.

Akc. kapital K 20.000.000. Res. zaklad K 8.000.000.

Najkulantnejši

:: nakup in prodaja ::

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet,  
zastavnic, srečk, deviz, valut in denarja. ::

:: Zamenjava in eskomptiranje ::

izžrebanih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.



# Ogromna božična prodaja!

Po čudovito znižani ceni.

Angleško skladišče oblek, **O. BERNATOVIČ**, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

## Vinske sode

nekaj skoro novih, dobrih in močnih, od 600 do 1000 litrov **proda po nizki ceni**

**FRAN CASCIO**

1233 Selenburgove ulice št. 6. 7

## Ako želite!

kupiti ali prodati kako posestvo, zemljišče ali gostilno itd., se obrnite na **prvo koncesijonirano posredovalnico** na Gorenjskem, v **Kranju**, Glavni trg št. 189. 3116 5-4

Proda se dobro idoča

## gostilna

na jako ugodnem kraju z lepim sadnim vrtom. Polja, travnikov in gozda za domačo potrebo; vsa poslopja v dobrem stanju. Več se izve pri lastniku v Grebinju št. 2, Spod. Koroško. 3223 5-5

## Paulus-briket

najboljši Šlezjski premog stisnjen v kocke, 8000 kalorij kurilne izbornosti. Kurjenje sob in štedilnikov pristoja kakor z navadnim premogom, le da je hitreje, bolje in dalje trajajoče.

## Bohemia-premog

kosovnik in orehovnik, najboljše vrste, brez prahu, brez kamenja, presejan in izbran, 5000 kalorij, tedaj brez konkurence. Pošilja se točno tudi izven Ljubljane, briket brez opažanja. Priporoča samozalagar **Josip Paulin**, glavna zaloga premoga v Ljubljani, **Nova 3055 ulica št. 3.** (6)

# SLIVOVKA

tropinoveo kranjski brinjeveo



se dobi v sodih od 60 litrov naprej po prav primerni ceni v zanesljivi kakovosti v

veležanjski in rektifikarni sadja

**M. Rosner & Co.**, Ljubljana, Spod. Šiška, poleg Kosterjave pivovarne.

Odljkovano v Parizu.

## Od 25. novembra do 25. decembra

prodajam v Šolskem drevoredu na svojih stojnicah na levo od jubilejskega mostu

**prima slanino** brez kože, od prašičev iz lastnih pitališč.

I. vrste kg. 1.50 II. vrste kg. 1.30

## Meso istih prašičev

I. vrste kg. 1.40 II. vrste kg. 1.20. 3098 (23)

**Elija Predovič.**

Pristno ce ustanovno na pod : leto : platu 1860. 1860.



**Šent Peterburške GALOSE** čevlji za sneg „Storm Slippers“

2994 12-2

Vsak dan jih izdelava tovarna

60.000 parov!

Edini kontrahenti: **Messtorff, Behn & Co., Dunaj, I.**

Prodaja na drobno v vseh boljših trgovinah za čevlje, gumi in modno blago.

## Velika zaloga raznih slovenskih plošč in gramofonov

ceniki od gramofonov in plošč na razpolago.

**Fr. P. Zajec** urar in optikar

Ljubljana, Starl trg, št. 26.



Zlato svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobost. čistil. sredstvo **Seydlin** Izdelovatelj **O. Seydl** Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

ZELO TRPEZNO POKROVNO SREDSTVO NA VREMENSKI STRANI JE

# Eternit

ETERNIT-TOVARNA LJUDEVITA HATSCHKEK LINZ VOCKLABRUCK DUNAJ BUDIMPESTA NYERGES-UJFALU

Glavno zastopstvo za južne dežele:

**V. JANACH IN DRUG, TRST.**

Vpraskanja na založnika **Teodorja Korna**, krovca in kleparskega mojstra v **Ljubljani**, kjer se izdelujejo sredstveni, kleparski in krovski dela iz različnega blaga. 1349 24-11

## Proti katarom

sopilnih organ v, pri nahodu, hripavosti in vratnih oteklinah zdravniško priporočeno je 38 12 II.

**MATTONLIEB GIESSHÜBLER** naravno alkalična kislina

katera se z vsehobom rabi sama ali pomešana z gorkim mlekom.

Ta miloraztapljajoče, osvežujoče in pomirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in se v taih slučajih posebno dobro obnese.

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn**, Felez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih Prospekti nastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špecijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri **Mihael Kastner-ju** in **Peter Lassniku**. Ljubljana. 114 52-46

## Podružnice

Spljet, Celovec

in Trst

- Delniška glavnica - K 3.000.000. -

## Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

priloga promese na kreditne srečke	K 20	žrebanje 2. januarja, glavni dobitok	K 300.000
srečke za regulacijo Donave	10		140.000
ljubljanske srečke	7		40.000
3% zem. kred. srečke	5 1/2		100.000

Vse 4 promese samo K 40.

Vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje po čistih 4 1/2 %

## Podružnice

Spljet, Celovec

in Trst

- Rezervni fond - K 300.000. -



# VZAJEMNO PODPORNNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

Kongresni trg 19 — registrovana zadruga s omejenim poroštvo — Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure **po 4 <sup>3</sup>/<sub>4</sub> 0** to je: daje za 200 kron 9 kron 50 vin. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rental davok plača hranilnica sama. — Najsigurnejša prihranka za tedenje!

Kanonik A. Kelen i. r., predsednik.

Kanonik J. Sušnik i. r., podpredsednik.



Domača tvrdka!

**Luka Vilhar**

Ljubljana, Kopitarjeve ul. 4

tik novega poslojja Katol. tiskarne

Izvršuje točno in po nizkih cenah vsa naročila na vsako ure, kate žepne, stenske ter ure budilke, vrstne ure, zlate, srebrne in nikelnaste ure, dalje veržice, brstane ter različno zlatino in srebrnino. 2824 52 1  
Vsa popravila se izvrše solidno in po nizki cen.

Kdor

hoče rebe ai svoje otroke obvarovati

**kašlja**

hrpavosti, katara, zaslepanja katara v grlu oslovskega in dušilnega kašlja, naj si omisli zdravniško preizkušnih in priporočnih

**Kaiserjevih karamel za prsa s tremi jolkami.**

5500 notarijelo potrjenih spričeval o dobri kakovosti. Zavoj 20 in 40 vin. škatlica 80 vin. dobivajo se: v Ljubljani: Lekarna pri „Orlu“ pri želez. mostu, deželna lekarna pri „Marji Pomagaj“, M. Leustek; Uhald pl. Traoszy, Jos. Mayer, G. Piccoli, pri „Kroni“ A. Bohinc, vogal Rimske in Bleiweisove ceste; Ivan Gjurčić v Metliki, Jos. Ancik, Ribnica, A. Roblek, Radoljca, D. Pirč, Idrija, H. Brili, Litiya, E. Burdich, Šk. Loka, Hugon Roblek, Tržič, Karol Andrijašič v Novemestu, Karol Savnik v Kranju in Josip Močnik, lekarna pri „Sv. Trojici“ v Kamniku. 3017 24-1

## Žepni robci

v največji izberi.

Zelo znižane cene!

**ANTON ŠARC**

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 8.

## Božično darilo.

POZOR STARŠI! Najlepše darilo so priznani **H. HEITZMANNOVI** pianini in klavirji.

Prodaja jih proti ceniku z izrednim popustom ter na delna odplačila edino le narodna tvrdka 3219 3

**ALFONZ BREZNIK, Gradišče št. 11.**

**A. Hunc,**

Ljubljana, Dvorni trg št. 3

priporoča velikansko izber zimskih sukenj, kožuhov (kratkih in dolgih), modnih oblek, pelerin in dr., za gospode in dečke.

Strogo solidna, strokovnjaška postrežba.



Izdelane postelje

iz rdečega posteljnega inleta. Frav dobro napolnjene. Pernica ali blazina 180 cm dolga, 16 cm široka K 10 —, 12 —, 15 — in 18 —; 2 metra dolga, 140 cm široka K 14 —, 16 —, K 18 —, 21 —. Zglavnik 80 cm dolg, 58 cm širok K 3 —, 3-50 in 4 —, 50 cm dolg, 70 cm širok K 4-50 in 5-60. Izdelujem tudi po kakršnikoli drugi meri. Tridelni modroci iz žime za eno posteljo K 27 —, boljši K 33 —. Pošilja se poštne prosto po povzetju od K 10 — naprej. — Zamenja ali nazaj se vzame proti povrnitvi poštnih stroškov. 2909

BENEDIKT SACHSEL, Lobes 910 pri Plazu, Češko.

## Za Božič 1908

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je velika tovarna srebrnine pristljena, oddati svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu deavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalogo. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

K 13-80 in sicer:

- 6 kom. najfinejših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebr. vilic iz enega komada;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavinskih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebr. zajemalica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašic za podklado;
- 2 kom. elektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfinejša sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo K 13-80.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo K 80 — ter jih je moči se raj dobiti po tej minimalni ceni K 13-80. Američansko pat. srebrno je znano, je skozinsko bela kovina, ki obdži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da letišeratsne temeljni na nikakršni stepariji, zavezuje se s tem javno, vsakemu, kakemu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladno kot prekrasno

božično in novoletno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo. Dobiva se edino le v

**A. Hirschberg-a**

eksportni hiši amer. pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandtstr. 19 S. L. Telefon 14597



Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje. — Čistilni prašek za mjo 10 vin. — Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina). — Izveček iz pohvalnih pism: Bil sem s pošiljateljico krasno garnituro jako zadovoljen. Ljubljana. Oton Bartusch, c. kr. stotnik v 77 pešpolku. — S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru. — Ker je vsa garnitura v gospodinstvu jako koristna, prošim, da mi pošiljete še eno. Sent Pavel pri Preboldu. Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik — S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen. Mihael Kovačević, ravnatelj pomožn. uradav dež. pri vladi v Sarajevu. Sarajevo, 22. oktobra 1904. 2985 5-1

## Vinko Majdič

valjični mlin v Kranju, Kranjsko.

Največja proizvajanja priznana najboljših pšeničnih mok in krmnih izdelkov, ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pekavske mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge:

V Ljubljani, Kočevju, Podgradu, Trnovem, Trstu, Pulju, Gorici, Celovcu, Beljaku, Bolcanu, Inomostu, Trentu, Zadru, Spijetu, Ercegovem, Kotoru, Sarajevem. Brzojavi: Valjični mlin, Kranj.

## Odpremno in komisij. društvo

**„BALKAN“**

v Trstu, Riva Grumula št. 14.

Telefon št. 21-60. Brzojavi: Balkansped.

Žiro račun pri Jadranski banki v Trstu,

sprejema

v svoja dobro urejena skladišča vsake vrste blago in daje na isto predujeme pod zelo povoljnimi pogoji, ter skrbi za prodajo blaga najkulantneje. Istotako kupuje in prodaja vsake vrste blago po naročilu in na račun svojih naročevalcev najpovoljnije. Otvarja carinske kredite, zaoarini blago in daje predujeme na blago ležeče v javnih skladiščih. — Odpošilja vsake vrste pošiljatve na vse strani točno in brzo, izvršuje reklamacije in daje vsako strokovno pojasnilo in navodilo hitro in zastonj.